

กฎแห่งกรรม . ธรรมปฏิบัติ เล่มที่ ๑

พระราชสุทธานมมงคล

(จรัญ ฐิตธมฺโม)

ทศยานุ กาท โทต ภาวนาวิสุ ทธิเกร

กาพย์ยานี ๑๑

ผองศิษย์จิตผ่องใส	ร่วมน้ำใจสมานฉันท์
น้อมนบอภิวันท์	กมลมนักตัญญู
ณ วันคล้ายวันเกิด	ท่านผู้เลิศธรรมวิทู
คือหลวงพ่อบุญคุณ	ภาวนาวิสุทธินาม
ท่านเปี่ยมเมตตาจิต	สั่งสอนศิษย์ทุกโมงยาม
ให้ละกิเลสธรรม	หมั่นสำรวจตรวจจิตตน
ท่านสอนแนวปฏิบัติ	เพียรฝึกหัดและอดทน
วิปัสสนาพาสู่ผล	จิตสะอาดปราศราคะ
คำสอนสุนทรธรรม	ศิษย์น้อมนำมาถวิล
จัดพิมพ์อิมใจจินต์	เพื่อเชิดชูบูชาคุณ
เผยแผ่ธรรมวิเศษ	เพื่อดับเหตุทุกข์ทารุณ
ธรรมทานค่าอคุณ	ประเสริฐจริงยิ่งทานใด
ขอคุณพระไตรรัตน์	เรื่องจรัสดลพรชัย
ให้ท่านพูนพลังใจ	กอบธรรมกิจสัมฤทธิ์เทอญ

ด้วยคารวจิตอย่างสูง

ยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทยฯ

และคณะศิษยานุศิษย์

(ศาสตราจารย์ สุระปะนีย์ นาคทรรพ ผู้ประพันธ์)

พระภาวนาวิสุ ทธฺ ฌ

เจ้าอาวาสวัดอัมพวัน และเจ้าคณะอำเภอพรหมบุรี สิงห์บุรี
ผู้ริเริ่มสร้างหอประชุม และจัดตั้งมูลนิธิภาวนาธรรมศรีทิพา
เพื่อการศึกษาอบรมสร้างคนให้สูงด้วยคุณธรรม
ปัจจุบัน พระภาวนาวิสุทตฺตคุณ ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์
เป็น **พระราชสุทธินุญจนมงคล**

คำปรารภ

คงจะเป็นเพราะคำปฏิญาณของศิษย์ **ภาวนาวิสุทธิ** ทุกรุ่น ที่เปล่งต่อหน้าหลวงพ่อบว่า **ภาระใดๆ ของหลวงพ่อ ลูกศิษย์จะขอรับมาเป็นคุณภาระของตน-จัดทำถวาย**

แล้วเราก็มารับภาระของหลวงพ่อที่ตั้งปณิธานไว้ว่า จะใช้ชีวิตส่วนที่เหลืออยู่ทั้งหมด ให้กับการ สร้างคน ด้วยการนำเข้าสู่การปฏิบัติธรรม หลวงพ่อจึงสร้างหอประชุมภาวนากรศรี ทิพา เพื่อการพัฒนาจิตใต้ชั้น โดยเฉพาะ และปรากฏผลน่าชื่นใจที่ครูบาอาจารย์ นักศึกษา ข้าราชการทั้งทหารและพลเรือน และสมาคมทางศาสนา ได้หมั่นเวียนกันมาปฏิบัติธรรม เกือบ ไม่มีวันว่างตลอดปี

คณะศิษย์จึงตกลงใจ รับภาระอันสำคัญของหลวงพ่อนี้ มาขยายผล โดยจะนำคำสอน ของหลวงพ่อกำทำเป็นหนังสือ เป็นงานเผยแพร่ทางเอกสารของมูลนิธิ จัดทำเป็นหนังสือชุด ผลิต ออกมาเรื่อยๆ อย่างน้อยปีละเล่ม ตั้งชื่อว่า **กฎแห่งกรรม-ธรรมปฏิบัติ** และจะมีภาคผลงาน ของมูลนิธิผนวกไว้ด้วย เพื่อให้ท่านที่บริจาคบำรุงมูลนิธิได้อนุโมทนาในกุศลผลบุญ จำเริญ ศรัทธาปสาทะยิ่งขึ้น

หนังสือเล่มปฐมฤกษ์นี้ สำเร็จขึ้น ด้วยความอุตสาหะของอาจารย์สมพรแมลงภู และคณะ เริ่มด้วยการรวบรวมและถอดแบบบันทึกเสียงธรรมบรรยายของหลวงพ่อ ซึ่งได้เลือกมาพิมพ์ไว้ใน เล่มแรกนี้ แล้ววางเรื่อง (ยังมีเตรียมไว้อีกหลายเรื่องสำหรับการจัดทำเล่มต่อไป) คณะผู้จัดทำ ได้ช่วยกันเกลาร้านวนตัดต่อย่อหน้า จัดรูปเล่มเพื่อให้ชวนอ่านยิ่งขึ้น โดยพยายามรักษาร้านวน ของหลวงพ่อไว้ให้เป็นเอกลักษณ์ให้มากที่สุด

นอกจากนี้ เรายังเป็นกำลังสำคัญป่าวประกาศหมู่เทวฤทธิ์ บอคนบุญบรรดาศิษย์ผู้มีความ เคารพ และศรัทธาเต็มเปี่ยมในปฏิปทาของหลวงพ่อและ**คุณอนัญญา สุนทรสวัสดิ์** ร่วมบอคน บุญญาติพี่น้องช่วยกันลงขันเป็นทุนดำเนินการดังมีรายนามปรากฏแล้วท้ายเล่ม ขอขอบพระคุณ และขออนุโมทนา ขอทุกท่านได้รับพรและบารมีธรรมของหลวงพ่อกุมครองโดยทั่วกัน

หนังสือกฎแห่งกรรม-ธรรมปฏิบัติ เล่มแรกนี้ เป็นดุจพานทองพร้อมดอกไม้ ฐูปเทียนอัน สวยงาม ซึ่งคณะศิษย์ภาคภูมิใจยิ่งนักที่สามารถจัดถวายได้ทัน ในวันคล้ายวันเกิดของหลวงพ่อ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๓๐ นี้

ขอหลวงพ่อ**พระครูภาวนาวิสุทธิ** จงเบิกบานในธรรม และจงสำเร็จกับงานสร้าง คนด้วยธรรมะของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไปนานเท่านั้น อย่างน้อยก็ไม่น้อยกว่าพระ บรมศาสดาเทอญ

ประธานคณะผู้จัดทำ

พ.อ.(พิเศษ)ทองคำ ศรีโยธิน

สารบัญ

- คำปรารภ
- ภาคชีวประวัติ
ชีวประวัติของหลวงพ่อ
พระครูภาวนาวิสุทธิ
จากที่ระลึกงานทอดกฐิน
บริษัท การบินไทย จำกัด
พระครูภาวนาวิสุทธิ
ประสบการณ์การปฏิบัติธรรม
- ภาคกฎแห่งกรรม
ผลกรรมของหลวงพ่อ
ปลาตุ๊กตายเป็นเหตุ
หญิงสองร่างนางสองชาติ
อดีตชาติ
พระครูภาวนาวิสุทธิ
ปัญญา ฤกษ์อะไร
พระครูภาวนาวิสุทธิ
ท. เลียงพิบูลย์
- ภาคธรรมปฏิบัติ
ปัญญาเกิดจากการปฏิบัติ
สอบอารมณ์
จับหลัก
โทรจิต
พิภูลเทพสถิต
พระครูภาวนาวิสุทธิ
พระครูภาวนาวิสุทธิ
พระครูภาวนาวิสุทธิ
พระครูภาวนาวิสุทธิ
พระครูภาวนาวิสุทธิ
- ภาคผลงานของมูลนิธิภาวนา กรศรีทิพา
ปณิธานของหลวงพ่อ
สถิตีผู้ให้หอประชุมเอนกประสงค์ ภาวนากรศรีทิพา
รายงานสถาบันและบุคคลเข้ารับการอบรม
วัดอัมพวันพัฒนากำลังพลกองทัพบก
ยวพุทธกับวัดอัมพวัน
วิทยาลัยครูธนบุรีกับวัดอัมพวัน
พระครูภาวนาวิสุทธิ
พ.ต.สุรินทร์ พัฒนศิริ
จิราพร สุวรรณเกษม
ผศ. สุจิตรา รณรัตน์

ภาคชีวประวัติ

ชีวประวัติของหลวงพ่อ พระครูภาวนาวิสุทธิ

ท่านพระครูปลัดจรัญ ฐิตธมฺโม ได้มารักษาการตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดนี้ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๐ ได้ดำเนินการพัฒนาปรับปรุงฟื้นฟูกิจการทั้งภายในและภายนอกจนเจริญรุ่งเรืองเรื่อยมาตามลำดับ ในเวลาต่อมาได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ เป็นพระครูสัญญาบัตร **“พระครูภาวนาวิสุทธิ”** ในคราววันพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๑๑ ชีวประวัติและผลงานของท่านเป็นที่น่าเลื่อมใสศรัทธาแก่สาธุชนทั่วไป

ชาติภูมิ

พระครูภาวนาวิสุทธิ เกิดในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๗ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์) เมื่อ ๑๕ สิงหาคม ๒๔๗๑ เวลา ๐๗.๐๐ น. (๔ ๗ ปีมะโรง) ณ ตำบลม่วงหมู่ อ.เมือง จ.สิงห์บุรี เป็นบุตรคนที่ ๕ ในจำนวน ๑๐ คน ซึ่งเกิดจากโยมมารดา เจิม และโยมบิดา แพ จรรยาวัักษ์

พระคุณเจ้าอุปสมบทเมื่อ ๑๕ กรกฎาคม ๒๔๙๑ เวลา ๑๔.๐๐ น. ณ วัดพรหมบุรี จ.สิงห์บุรี โดยมี ท่านเจ้าคุณพรหมนคราจารย์ วัดแจ้งพรหมนคร เป็นพระอุปัชฌาย์ พระครูถาวรวิริยคุณ วัดพุทธารามเป็นกรรมวาจาจารย์

การศึกษา

พระคุณเจ้าได้ศึกษาเล่าเรียนทั้งทางโลกและทางธรรม มีความชำนาญเชี่ยวชาญเป็นพิเศษพอจะสรุปแยกสาขาการศึกษาได้ดังนี้

สามัญศึกษา ได้ศึกษาจากสถาบันต่างๆ มี

- โรงเรียนประชาบาลวัดศรีท่าภิรมณ์
- โรงเรียนสิงห์วิทยายน
- โรงเรียนประจำจังหวัดสิงห์บุรี
- โรงเรียนศิริสุทโธ
- โรงเรียนสุวิทธารามาศ

สำเร็จการศึกษาชั้น มัธยมปีที่ ๕ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๗

ศึกษาดนตรีไทย

ได้ศึกษาดนตรีไทยมีปี่พาทย์มอญ แตรวงเครื่องสาย การประพันธ์บทขับร้องจากโยมบิดากับคุณหลวงธรรมา

ต่อมา คุณปู่ พต.หลวงธาดา ได้นำพระคุณเจ้าเข้าฝากตัวกับจอมพล ป.พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี เพื่อเข้าศึกษาโรงเรียนนายตำรวจ

พระคุณเจ้าศึกษาอยู่ประมาณ ๑ เดือน จึงขอลาออกเนื่องจากไม่ถูกอัธยาศัยในวิชานี้

ศึกษาวิชามายาศาสตร์

พระคุณเจ้าเริ่มมาสนใจวิชามายาศาสตร์และมายาศาสตร์ไสยของคนเราเมื่อรู้ดีแล้วก็เอือมระอา มิได้นำวิชานี้ มาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและขณะนี้ ก็มีอายุย่างเข้า ๒๐ ปีบริบูรณ์ จึงได้สละจากเพศฆราวาสเข้าสู่ร่มกาสาวพัสตร์ ตั้งแต่นั้นมาจนกระทั่งบัดนี้

ศึกษาพระธรรมวินัย วิปัสสนากัมมัฏฐาน

- พ.ศ.๒๔๙๑ ศึกษาพระธรรมวินัย ณ สำนักพรหมบุรี
  - พ.ศ.๒๔๙๒ สอบนักธรรมโทสนามหลวงได้ ที่วัดแจ้ง พรหมนคร
  - พ.ศ.๒๔๙๓ ศึกษาวิชากัมมัฏฐานกับพระครูนิวาสธรรมขันธ์(หลวงพ่อเดิม) อ.หนองโพธิ์ จ.นครสวรรค์
  - พ.ศ.๒๔๙๔ ศึกษาวิชากัมมัฏฐานกับหลวงพ่อลี และท่านเจ้าคุณอรทัยคุณากร จ.ขอนแก่น
  - พ.ศ.๒๔๙๕ ศึกษาการทำเครื่องกลางของขลัง, น้ำมันมนต์ กับหลวงพ่อจง วัดหน้าต่าง จ.อยุธยา และพระครูวิจิตรคุณ หลวงพ่อสนั่น วัดเสาชิงช้า จ.อ่างทอง, หลวงพ่อจาด วัดบ้านสร้าง จ.ปราจีนฯ
  - พ.ศ.๒๔๙๖ ศึกษาวิชาสมถวิปัสสนา กับพระถาวนาโกศลเถร(สด จันทสโร) หรือ หลวงพ่อวัดปากน้ำ ๑ วัดปากน้ำ ๒ อ.ภาษีเจริญ จ.ธนบุรี
  - พ.ศ.๒๔๙๗ ศึกษาและปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐานกับเจ้าคุณอาจารย์ พระราชสิทธิมุนี วัดมหาธาตุ จ.พระนครศรีอยุธยา
  - พ.ศ.๒๔๙๘ ศึกษาพระอภิธรรม กับอาจารย์เตชิน(ชาวพม่า) วัดระฆัง จ.ธนบุรี
- ศึกษาการพยากรณ์จากสมเด็จพระสังฆราชวัดสระเกศฯ
จ.พระนครศรีอยุธยา
- ศึกษาแลกเปลี่ยนความรู้วิทยาศาสตร์ทางจิต กับอาจารย์
พ.อ.ชม สุคันธรัตน์
- เดินธุดงค์รอนแรมหาที่สงบ เพื่อจำศีลภาวนาตามป่าเขาลำเนา

ตำแหน่งและสมณศักดิ์

๑. รักษาการเจ้าอาวาสวัดอัมพวัน ตบ้านแป้ง อ.พรหมบุรี จ.สิงห์บุรี เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๐
๒. ได้รับสมณศักดิ์ ที่พระครูปลัดจรัญ วิจิตรมโฆฐานานุกรม ของท่านเจ้าคุณสุนทรธรรมประพุทธ, เจ้าคณะจังหวัดร้อยเอ็ด (แต่มาประจำอยู่สำนัก วัดอัมพวัน เมื่อ ๒๕ ก.ค.๒๕๐๑)
๓. ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ เป็นพระครูสัญญาบัตร “พระครูภาวนาวิสุทธิ” เจ้าอาวาสวัดอัมพวัน เมื่อ ๕ ธ.ค.๒๕๑๑
๔. ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าคณะอำเภอพรหมบุรี เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๘

ผลงาน

นับตั้งแต่พระคุณเจ้า ได้มารักษาการในตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดอัมพวัน เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๐ จนกระทั่งได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ และมีสิทธิเข้าครองตำแหน่งเจ้าอาวาสโดยสมบูรณ์เมื่อ ๕ ธ.ค. ๒๕๑๑ เป็นระยะเวลายาวนานถึง ๑๑ ปี แต่ท่านพระครูมิได้นิ่งนอนใจได้พยายามทุกวิถีทางเพื่อบรหารงานวัดนี้ และช่วยเหลือวัดอื่นๆ ให้เจริญก้าวหน้า มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้เหมาะสมตามกาลสมัย ท่านพระครูเข้าถึงจิตใจคน เป็นนักแสดง (เทศน์) ชาบซึ่งตั้งใจแก่ผู้ดีฟังธรรม เป็นนักเสี่ยงในการก่อสร้างปฏิสังขรณ์ในเมื่อไม่มีทุนอยู่ในกำมือ เป็นนักเสียสละทรัพย์สินที่มีอยู่ อุทิศเพื่อการกุศล และแจกเป็นทานให้ลูกศิษย์วัด นอกจากนั้น ท่านพระครูเป็นนักแก้ปัญหา เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยนิมนต์ภิกษุชาวต่างประเทศ มาแสดงธรรมที่วัด แล้วนำจตุปัจจัยที่ได้ชดใช้หนี้ โรงไม้ รื้อนก่อสร้างต่างๆ บางครั้งแก้ปัญหาไม่ได้ ต้องไปยืมเงินจากโยมมารดาหรือแม่ก็ญาติพี่น้อง เป็นต้น ด้วยเหตุที่ท่านพระครูเป็นพระนักพัฒนา พระนักเทศน์และวิปัสสนาจารย์พร้อมกัน เสร็จดังนี้ ท่านจึงมีผลงานในทุกๆ ปีมากมายจนเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป อาทิ

พ.ศ. ๒๕๒๖ ได้รับโล่เกียรตินักสังคมาสงเคราะห์ดีเด่นในสาขาสังคมาสงเคราะห์
อาสาสมัคร ฝ่ายกิจการพระศาสนา

พ.ศ. ๒๕๒๘ ได้รับพระราชทานรางวัลจาก สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ณ วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ กรุงเทพฯ ชั้นังคารที่ ๒๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๘ ในฐานะผู้ได้ทำคุณประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา ด้านส่งเสริมชักชวนให้มาปฏิบัติธรรมอย่างจริงจัง

พ.ศ.๒๕๒๙ ได้รับมอบเข็มเกียรติคุณ นักพัฒนาดีเด่นแผ่นดินธรรมแผ่นดินทอง จาก
ฯพณฯ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี ณ ทำเนียบรัฐบาล เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม
พ.ศ.๒๕๒๙

จึงนับได้ว่าท่านพระครูภาวนาวิสุทธิ ได้ทุ่มเทชีวิตในการพัฒนาสังคมให้เจริญรุ่งเรือง
และเป็นที่ยิ่งสำคัญแก่พุทธศาสนิกชนในเขตท้องถิ่นที่ ังไกลและไกล

ประสบการณ์การปฏิบัติธรรม

พระครูภาวนาวิสุทธิ

วันนี้ อาตมาจะเล่าถึงชีวิตประวัติ พร้อมทั้งประสบการณ์ในการปฏิบัติธรรม ให้ญาติโยม พุทธบริษัทฟัง ตามที่มีผู้อาราธนา ใคร่อยากจะทราบกันพอสมควรแก่เวลา

อาตมาชื่อเดิม **จรัญ** นามสกุล **จรรยาภักษ์** พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระราชทานนามสกุลนี้ให้แก่คุณปู่ ภายหลังมาเป็นนักศึกษาเที่ยวค้นคว้าหาความรู้ ทั้งวิชาทางโลก และทางธรรม เรียนชั้น ประถมศึกษา เรียนชั้น มัธยมศึกษา จนเข้านักเรียนนายร้อยตำรวจ ตามลำดับ แต่ไม่คิดว่าจะมาบวชในบวรพระพุทธศาสนา เพราะไม่เคยเชื่อเลื่อมใสมาแต่เดิม

นอกเหนือจากนี้ ยังเรียนวิชาช่างกลจากอาจารย์ **เลื้อน พงศ์โสภณ** และเรียนวิชาดนตรี ดีดสีตีเป่า จากหลวงประดิษฐไพเราะ ด้วยนิสัยชอบพอกันกับ **ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์** ซึ่งสิ้นชีวิตไปแล้ว อาตมาเคยอยู่วัด แต่ไม่ได้อยู่ด้วยความเลื่อมใส อยู่เพื่อการศึกษ อาศัยวัดอาศัยวา ทั้งเป็นบ้านนอกคอกนา เข้ามาสู่กรุงเทพมหานคร ตามลำดับ อาตมาไม่มีนิสัยเลื่อมใสพระมาแต่เดิมแล้วก็นิสัยกระด้าง ไม่ชอบที่จะไหว้พระ ก็ไหว้ด้วยความจำยอมและจำเป็น เพื่อจะไปอาศัยพึ่งพระเท่านั้น นิสัยอาตมา

เวลากาลผ่านมาอาตมาก็จบหลักสูตรทางโลก แต่ทางธรรมยังไม่มีเลย อายุก็เหยียบย่างเข้า ๒๐ ปีบริบูรณ์ โยมบิดาโยมมารดาใคร่จะให้อุปสมบทในบวรพุทธศาสนา พุดถึงเรื่องนี้ แล้วอาตมาสายหน้าไม่สนใจใฝ่ใจการบรรพชาอุปสมบทในพระพุทธศาสนาแต่ประการใด แต่อาตมาก็ต้องจำใจจำยอมรับ เพราะคุณพ่อคุณแม่ก็คิดว่ามีลูกชายก็ต้องการบวช ตามหลักและประเพณีของคนโบราณพ่อแม่ย่อมรักลูกอย่างแก้วตา แก้วตาทั้งสองข้างนี้ ทุกคนก็เข้าใจดี หวงแหนเหลือเกิน

อาตมาคิดทบทวนโดยรอบคอบแล้ว เห็นว่าถ้าเราจะฝืนไม่บวชในพุทธศาสนาแล้วก็จะเป็นการอกตัญญูไม่รู้พระคุณของท่านผู้มีอุปการคุณ จึงยอมรับเข้าบวชในพระพุทธศาสนา ไม่ได้เข้าไปเป็นเณร บวชอายุ ๒๐ ปีบริบูรณ์ อาตมาตั้งใจว่าจะบวชเพียง ๓ เดือน ๑๐ วัน หรือ ๔ เดือน ๑๒๐ วัน เท่านั้น ต้องการจะลาสิกขาลาเพศพรหมจรรย์ไปสู่เพศฆราวาสตามเดิม ต้องการไปศึกษาหรือไปทำงานทำการทางโลก เพราะเราต้องอาศัยโลกอยู่

อาตมาตั้งใจอย่างนี้ แล้ว อาตมาก็ได้อุปสมบท ณ พัทธสีมา วัดพรหมบุรี อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี แต่ภูมิลำเนาบ้านเกิดเมืองนอนนี้ อยู่เขตในคลองลพบุรีต่อสิงห์บุรีนี้ ใกล้เคียงกัน เหตุที่ต้องมาบวชวัดพรหมบุรี ก็เพราะอพยพบ้านเมืองมาอยู่ในตลาดปากบาง เพราะขโมย ขโจร ชุกชุม จึงได้หนีเข้าตลาดไป ตามเหตุผลของบิดามารดา อาตมาก็ได้ตามบิดามารดามาอยู่ในตลาดประกอบกิจการค้าตามลำดับมา แต่อาตมาก็ไม่เคยได้ช่วยพ่อแม่ประกอบการค้าแต่ประการใด เพราะมุ่งมาดปรารถนาการศึกษาแต่เล็กมาตามลำดับ พอจบหลักสูตรการศึกษาพอสมควร

อายุครบถ้วน ๒๐ ก็ไม่ได้ปริญญา แต่ก็สำเร็จการศึกษาวิชาช่างกลและวิชาอื่นก็คือดนตรีดีดีสี่ตี เป่าดังกแล้ว

ขอรวบรัดตัดให้สั้น ว่าได้เคยบวชในพระพุทธศาสนาในปีพ.ศ. ๒๔๙๑ ก็เป็นเวลานานถึง ๓๔-๓๕ ปีมาแล้ว การบวชติดต่อกันมา ๑ พรรษา ก็ท่องหนังสือจนครบหลักสูตร ตั้งใจว่าออกพรรษาได้ก็ฐิตแล้วสึก อาตมาก็เตรียมเครื่องพร้อมแล้วที่จะลาสิกขาในวันนั้น

แต่ก็มีเรื่องอัศจรรย์ดลบันดาลให้เกิดเสียงประหลาดดังขึ้น ง่วงเหงาหาวนอน เสียงประหลาดนี้ ดังมาก **“คุณบวชนี้ นะดีแล้วจะสึกก็ไม่ใช่ไร นะโมยังไม่ได้ นะโมยังไม่ได้ ได้ นะโมแล้วค่อยสึก”** อาตมาก็พิจารณา ดู เอ ได้ นะโมตัสสะ ภาคะวะโต นี้ ได้มาตั้งแต่เป็นเด็กเล็กๆ แล้ว สวดมาตั้งแต่อยู่โรงเรียนแล้ว คิดอย่างนี้ แต่ก็ยังตอบไม่ถูกว่านะโมคืออะไร นี่แหละเสียงอัศจรรย์เสียงประหลาดดังขึ้น **“นะโมยังไม่ได้ จะสึกหรือ น่าเสียดายเหลือเกินนะ”** อาตมาก็ ! พะว้าพะวังกังขา จิตใจชักไม่ค่อยจะดีแล้ว เสียงนี้ มันอยู่ที่ไหน และที่ง่วงเหงาหาวนอนนี้ นมาอีก เสียงประหลาดดังขึ้น อีกว่า **“นี่คุณสึกก็ไม่ใช่ไร ง่ายนิดเดียวไม่ยากอะไร นักหนา แต่ขอถามว่าพุทธคุณได้หรือยัง ธรรมคุณได้หรือยัง สังฆคุณได้หรือยัง”**

อาตมาก็โมโห โกรธอยู่ในใจ ได้เสียงบ๊วๆ บอๆ อยู่ที่ไหน ว่าพุทธคุณเราก็ได้ อธิปิโสเราก็คล่องปาก แต่มันอาจจะไม่คล่องใจก็อาจจะเป็นได้ อันนี้ เสียงประหลาดดังขึ้นมา ทั้งอาตมาก็ไม่สบายใจเล็นึกถึงคำโบราณว่า ถ้าจิตใจไม่ดีแล้วอย่าสึก ถ้าสึกไปแล้วเป็นคนสุขๆ ดิบๆ เอาดีไม่ได้แล้วจะเป็นคนบ้าบอคอกแตกโบราณเขาว่าไว้ เลยต้องเลื่อนการสึกออกไป จากเดือน ๑๑ ขอลื่อนไปเป็นเดือน ๑๒ เดือน ๑๒ สึกแน่เตรียมไว้พร้อมแล้ว ไม่ได้ตั้งใจอยู่ในเพศพรหมจรรย์หรือบรรพชิตนี้ ตลอดกาล แต่คิดว่าเราจะต้องสึกอย่างแน่นอนเพราะงานมันรออยู่ข้างหน้า จะต้องไปรับราชการ จะต้องไปทำหน้าที่มากมาย เพราะรเมวิชาความรู้ต้องไปกลัวอะไร คิดอย่างนี้ นะ คิดถึงหลักสุนทรพจน์ที่ว่า “วิชาพึ่งตนเองได้ ไม่ต้องพึ่งใคร” อาตมาท่องได้ตั้งแต่เป็นเด็กว่า “อันข้าไทยได้พึ่งเขาจึงรัก แม้อภัยศักดิ์สินอำนาจวาสนา เขาหน้ายหนีมิได้อยู่คู่ชีวา แต่วิชาช่วยกายจนวายปรมาณ”

มาถึงตอนนี้ ขอฝากญาติโยมเถยนะ ถ้ามีลูกสาวกับลูกชายนี้ โยมจะเอาใจใส่ใครมาก โยมจงเอาใจใส่ลูกสาวให้เชี่ยวชาญชำนาญการงานกว่าลูกผู้ชาย เพราะถ้าไม่มีวิชาความรู้นี้ไม่เชี่ยวชาญเคหะศาสตร์ไม่เข้าใจแม่บ้านการเรือนไปได้สามี่เขาก็แผลงฤทธิ์เอา อาตมาเคยเห็น ตี ๔ ตี ๕ ตกได้ถุน นี้ไม่มีธรรมะเลย นี้ลูกสาวเราไม่เชี่ยวชาญ ไม่ชำนาญการ เราไม่เคยตีลูกสาว แต่เราไปเห็นต่อหน้า ต่อตา ต่ำตา ต่ำตอ อย่างนี้ เราโมโหหรือ ถึงไม่โกรธแต่ไม่พอใจลูกเขยแน่นอน

อาตมาพูดมาถึงตอนนี้ แล้ว ก็ได้ความคิดว่าเอะ นะโม ยังไม่ได้ ไซ้แล้ว เหนื่อก่อนนี้ อาตมา
เถียงพ่อเถียงแม่คำไม่ตกปาก ไม่มีอ่อนน้อมต่อใคร แข็งกระด้างและปากแข็ง เถียงผู้ใหญ่ขึ้นไม่มี
เพลงนะโมคิดได้ตอนหลัง คิดได้ข้อบวชนี่เอาเพลงนะโมไปก่อนหรือ

อาตมาก็มาแปลได้ตอนหลัง ข้อเพลงนะโมแปลให้เด็กฟังง่ายๆ ก็แปลว่า

**“อ่อนน้อม ถ่อมตน ปากก็หวาน ตัวก็อ่อน มือก็อ่อน นอบน้อมมกตัญญู เชิดชู
ระเบียบ เพียบด้วยวินัย ตั้งใจศึกษา นำมาพันทุกข์ เป็นสุขอนันต์ เป็นหลักสำคัญ**

อ่อนนะโมอย่างนี้ หรือ โง่มาเสียนาน ข้อเพลงนะโม นี่มาฟังคิดมาได้ไม่กี่ปีนี่เอง เมื่อก่อน
ใครมองหน้าไม่ได้ ดูหน้าไม่ได้โดนต่อเลยเลย มันแข็งอย่างนี้ นี่ขาดบพนะโม

อยู่กับหลวงพ่อเดิม เรียนตำรับพิชัยสงครามและวิชาเลี้ย ยงช้าง

ได้ความอย่างนั้นแล้วอาตมาก็ชักผ้าผ่อนเตรียมเดินทางเที่ยวไปในป่าเที่ยวไปเรื่อยๆ ก็ไป
เจอ หลวงพ่อเดิม พระครูนิวาสธรรมขัติ อายุท่าน ๑๐๕ ปี ไปอยู่กับท่าน ๖ เดือน ไปขอท่าน
เรียนวิชา บทแรก ท่านก็เล่าวิชาพิชัยสงครามให้ฟัง แล้วก็รู้เรื่องตามลำดับพิชัยสงคราม ท่านแก่ง
เพลงกระบี่ เพลงกระบอง ท่านเป็นอาจารย์องค์ที่ ๕ ของแม่ทัพกรุงศรีอยุธยา เมื่อ พ.ศ.๒๓๑๐
แม่ทัพหนึ่งลงเรือมุ่งสู่นครสวรรค์บรรพชาอุปสมบทหมด

อาตมาไปอยู่ที่วัดหนองโพธิ์ จังหวัดนครสวรรค์ ไปอยู่กับหลวงพ่อ นี้ก็จะให้เราเรียน
คาถาหมายนิมเพื่อเราจะสีกหาลาเพศประกอบอาชีพการงาน มีคนรักนับถือ นิยมชมชอบ กลับ
กลายเป็นว่าให้วิชาเลี้ย ยงช้างเสียเลย อาตมาไม่เอา แต่หลวงพ่อเดิมบอกว่าเขาจะ “ลูกเอ๋ย
หลานเอ๋ย มันจะเกิดประโยชน์ในวันหน้า” อาตมาก็จำต้องยอมรับวิชาเลี้ย ยงช้างต่อข้างป่า วิชา
จับช้างตกน้ำ มันอย่างไร เลยกี่มาได้ใช้ในภายหลังตอนที่แม่ชีที่สมัยเมื่ออดีตชาติเป็นข้างอยู่เขาภู
พานแล้วกลับกลายเป็นมนุษย์ในชาตินี้ไม่กี่ปีผ่านมาเลยชักไซ้ไร่ไล่เลี้ยง อาตมารู้จักขี้ช้าง
ข้อคนนี่ เป็นข้างมาก่อนแน่นอน อยู่ในป่าภูพาน ในภาคอีสาน นั้นเมื่อสมัยหลวงปู่ มั่น ภูริทัต
เมื่อสมัย **พรานทองดี** ที่ไปต่อข้างป่ามา อันนี้ไม่ขอเล่าฝากไว้เท่านี้ รู้ไว้ใช้ว่าใส่ป่าแบกหามต้องรู้
ทุกอย่างเลยกลับกลายเป็นว่าได้ตำรับพิชัยสงครามเรียนรู้ชุดผลต้นปลายมาได้มาจากไหน ตำรับ
พิชัยสงครามอยู่ที่วัด เรียนต้องเรียนกระบี่ กระบอง

สมัยโบราณกาล ประเทศชาติอยู่รอดมาได้ เพราะนิสัยไทยชาวพุทธนี่ เป็นทหารของ
พระพุทธเจ้าก่อนแล้ว จึงจะเป็นทหารของพระราชา เรียนเพลงกระบี่กระบองมาก่อนในวัด ต้อง
เข้าใจนะ สมัยก่อน**ในวัดมีราชบุรุษ สาขานานาประการ**ในสถาบันนี้

๑. ราชบุรุษที่เราเรียกกันทุกวันนี้ ว่ารัฐศาสตร์ปกครองตัวเอง ปกครองตนและ
ปกครองคนอื่นได้ นี่ราชบุรุษในวัด

๒. นิติศาสตร์ครบ ประเพณีวินัยครบจากวัดและยังมีข้อคิดในหลักธรรม และคิด

คำนวณในการสาขาศิลปะการงานเรียนที่วัดครบ มีสถาบันการเรียนในพระไตรปิฎกนี้ ครบ นอกเหนือ จากนั้นแล้วเวชศาสตร์ แพทย์ศาสตร์ ฝนยาทา เรียนที่วัดนี้ ๕๐ ปีก่อนนี้ มา นี้ ท่านทั้งหลายโปรดคิดดูเถิด

นอกเหนือจากนั้น ได้แก่ ศิลปะ ทัศนกรรม ช่อฟ้า หน้าบรรพ คันทวย วิชาช่าง เรียน จากวัดและที่ศิลปทัศนกรรมนี้ เามาจากวัดแล้วถ่ายทอดให้กรมศิลปากรไปแล้ว เช่น วิจารณ์ศิลป์ หรือภาคศิลปะต่างๆ ที่วัดพระแก้วเามาจากไหนไม่ใช่เามาจากวัดหรือ อนึ่งวิชาดนตรีคีตศิลป์เป่า และตำรับพิชัยสงคราม เพลงกระบี่กระบองออกจากวัดครบถ้วนนานาประการเลย เรียกว่า วัด เป็นสถาบันพัฒนาคุณธรรมพัฒนาอาชีพและพัฒนาสังคมพร้อมที่วัดหมด

เรียนวิชายืดเหยียด

ต่อจากนั้น อาตมาคิดว่าจะเดินทางไปพบพระในป่าเลยขอนแก่นไปเดี๋ยวนี้ เป็นบริเวณน้ำท่วม ต้องการจะไปเรียนยืดเหยียดเป็นหอย ๓ ตัวเขาล้ำลือกัน อาตมาก็ตื่นกับเขาบ้าง อยากจะไปเรียนยืดเหยียด

ไปเจอโยมคนหนึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้านอายุ ๘๔ ปี ไปพักบ้านนี้ และอาตมาก็ถามโยมว่า พระองค์ไหนที่ยืดเหยียดได้อยู่ที่ไหนพาไปที โยมผู้นี้ เล่าว่าพระองค์นี้ นะถึงปีท่านจะมาอยู่ที่ต้นไทร นี้ ปีละครั้ง ครั้งละหนึ่งเดือนแล้วท่านก็หายไป ตั้งแต่ผมเป็นเด็ก แก้วฟ้าแก้วผ่นไปจับกับพ่อ แล้วอาศัยกินข้าวในบาตรของท่านมาจนผมอายุ ๘๔ ปี เดียวนี้ ท่านก็ยังอยู่แต่ไม่ทราบว่ายอายุเท่าไร อาตมาก็ให้โยมนี พาไป ต้องเดินไปไกลมา ตอนเช้าท่านไปบิณฑบาต จากต้นไทรไป หมู่บ้านประมาณ ๓-๔ กิโลเมตร ท่านอยู่ที่ต้นไทรใหญ่ต้นไทรสาขาคือ เดียวนี้ ไปไม่ได้แล้วเป็นเขตนี้ น้ำท่วมมีเขื่อนเลยขอนแก่นขึ้นไป

โยมผู้ใหญ่วัย ๘๔ ปี นี้ เล่าให้ฟังว่า ดยผมมีกล่องยาอยู่หนึ่งกล่อง กล่องยานี้ เป็นทองเหลืองและก็มีหุมีเชือกร้อยผูกเอาไว้และมีฝาเปิดปิด และก็มีหูหิ้วหรือเป็นมวนอยู่และมีไฟแชกคือมีหินอยู่ก้อนหนึ่งมีเหล็กตีไว้จุดสำหรับสูบ ตั้งแต่ครั้งพ่อเป็นกำนันหรือเป็นผู้ใหญ่บ้านเก่าเขาเรียกเป็นขุนบรรดาศักดิ์ แต่เหยียดอันนี้ นมีอยู่เหยียดหนึ่งอยู่กันกล่องยานี้ โยมนี้ ลืมไปแล้ว ตั้งแต่ขอพ่อคือ ไม่ใช่เหยียดบาทที่เขาไปเช่ากันหรืออก ที่เขาจะไปยึดกันที่แท้จริงเป็นเหยียดพระราชทานขององค์พระราชหรือจะเป็นรัชกาลที่ ๔ หรือ รัชกาลที่ ๕ อะไรจำไม่ได้ ไม่มี ร.ศ.

หลวงพ่อก่อนนี้ ท่านไม่พูดนะ วันนั้นเกิดพูดขึ้นมา บอกโยมพี่ของดิในกล่องยาไม่น่าจะมาถึงนะ” โยมนี้ลืมไปแล้วเพราะมันอยู่กันกล่องนี้มานานแล้วยามดึกก็ใส่ยา เลยไม่ได้ดู หลวงพ่อก่อนนี้ นพูดว่า “เอาไปบูชาเสียลูกหลานจะได้อยู่เย็นเป็นสุขเป็นเหยียดพระราชทานนะ” ขององค์พระราชานะที่ให้บำเหน็จรางวัลแก่ผู้ใหญ่วัยบ้านกำนันที่ทำงานดี ปกป้องรักษาราษฎรคืออยู่เย็นเป็นสุขในหมู่บ้านนั้น จึงพระราชทานเหยียดนี้ มีเลขอยู่ ๓ ตัว ผลสุดท้าย โยมเลยมาเล่าให้ลูกหลานฟัง

ว่า “ไอ้หลวงพ่อนี้เกิดพูดขึ้นมาแล้ว ตามปกติท่านไม่พูด ท่านนั่งทำสมาธิอยู่ที่โคนต้นไทรนั้น ๑ เดือนแล้วก็หายไปที่ทุกปี”

อาตมาก็ไปบ้านโยมขอดูเหรียญพระราชทานมี ร.ศ.อยู่มีเลข ๓ ตัว แล้วก็เดินทางไปพบท่าน พอไปถึงก็กราบท่าน ท่านก็นั่งหลับตาอยู่เสมอไม่พูดไม่จากร่างกายสังขารของท่านประมาณ ๗๐ ปี พันศึกรบ และผมไม่หงอกเลย ผมดำ และร่างกายของท่านดำ ร่างกายสมบูรณ์แบบไม่ใช่คนอ้วนทรวงทรงสมส่วนทุกประการ อาตมาก็ไปกราบท่านตอนเมื่อราว ๒๔๙๓

อาตมาไปกราบแล้วพูดกับท่านว่า หลวงพ่อครับ หลวงพ่อทำไมไม่พูด หลวงพ่อครับอยู่วัดไหน หลวงพ่อครับผมเดินทางไกล อุตสาห์ลำบากลำบากมาจากสิงห์บุรี เพื่อเดินทางมายังต้นไทรนี้ ต้องมาพักบ้านโยมอยู่ในหมู่บ้านเก่าซึ่งเป็นหมู่บ้านใหญ่บ้าน กว่าจะเดินทางมาถึงนี้ต้องลำบากลำบากเหลือเกิน กระผมใคร่จะมาเรียนยี่ตเหรียญ กระผมทราบจากชาวกรุงเทพฯ อยากจะยี่ตเหรียญเป็นหอย ๓ ตัว คิดว่าผมยังอยู่ในทางดลกเป็นพระภิกษุใหม่อยากจะมาเรียนยี่ตเหรียญเพื่อไปให้ทางโยมรอยสักหน่อย จะได้ไปแทงหอย นี่ตั้งใจอย่างนี้ นจริง ๆ

แต่ท่านก็ไม่พูดเลย ทำเจนนั่งสมาธิของท่านอยู่เรื่อยอยู่ที่โคนต้นไทรนั้น ดูแล้วมีทรัพย์สมบัติอะไรบ้าง มีบาตรอยู่ลูกเดียวและผ้าอยู่ผืนหนึ่งและผ้าสังฆาฏิท่านคาดอกตลอดเวลา ท่านมีปากกลดอยู่ยอดไทรและมีอะไรอีก มีกาน้ำ ามีกระบอก กระบอกนั้นเป็นแทนแก้ว กระบอกขัดชะเป็นมันเลยแทนแก้วสำหรับรินน้ำ ่า ท่านนั้นเองไม่มีอะไรเลย อาตมาก็กราบนมัสการต่อไป เอไม่เอากับเราแน่ ไม่ลืมหาดูเราเลยนะ

อาตมาก็เปลี่ยคำพูดใหม่ว่า “พระเดชพระคุณหลวงพ่ที่เคารพ ผมเป็นพระภิกษุนวณะ ฟังบวชได้นี้พรรษา ๓ แล้วก็ยังอยากจะมาเรียนมาศึกษาทางธรรม” เปลี่ยคำพูดใหม่ “กระผมยังเป็ภิกษุนวณะยังไม่รู้ทางธรรมว่าข้อปฏิบัติ ข้อวัตรเจริญสมาธิภาวนา ก็อยากขมากราบเรียนพระเดชพระคุณหลวงพ่แนะแนวทางบ้างครับ” ขยับตาหน่อยขยับตาแล้วคือเราพูดไปตั้งนาน ไม่เคยลืมหาและไม่ไ้ดมองเลย พอพูดจะมาศึกษาธรรม ให้หลวงพ่แนะแนวท่านั้นท่านก็ลืมหาขึ้น ลืมหาขึ้นมาแล้วก็ไม่ยี้ มแย้ม หน้าบึ้งไม่ยี้ มเลย

ท่านลืมหาขึ้นมากท่านบอก“ดีแล้วอุตสาห์สนใจธรรม” ในเมื่อท่านพูดแล้วอาตมาก็ถามว่า “จะมีแนวอย่างไร” ท่านพูดสั้นมาก จนตีความหมายไม่ได้เลยบอก“คุณรู้ไหมพระพุทธเจ้าสอนอะไร” “ไม่ทราบบวชมุ่งมาทำอะไรอยู่ละ บวชมุ่งอยู่ที่ไหนละ” เราก็ยอมรับ บอกเรียนนวกโกวาทเรียนธรรมะ เรียนวินัย “อย่าลืมนะเรียนหมดเลยเรียนเลยไปหมด รู้มากไป คุณรู้มากคงใช้ไม่ได้” คำที่สองของท่าน “รู้มากคงใช้ไม่ได้เลย ไม่ได้ผล” “เธออย่าลืมนะว่าพระพุทธเจ้าสอนอะไร สอนทุกข์และสอนวิธีดับทุกข์” นี่ท่านสอน “ท่านสอนอะไรอีกคุณรู้ไหม” “ไม่ทราบครับ” “เอาละจะบอกให้สอนไม่ให้เบียดเบียนตน สอนไม่ให้เบียดเบียนคนอื่น พร้อมกับไม่ทำให้อื่นเดือดร้อน

ด้วย” “หาที่มาของทุกข์ให้ได้ ศึกษาข้อนี้ในตัวเรา มีอะไรมีทุกข์ หาที่มาของทุกข์แล้วปฏิบัติ
“วิธีปฏิบัติอย่างไรหรือ ศิล สมาธิ ปัญญา”

ได้ความแล้ว ข้อนี้เราก็เรียนมานี้ เรานึกไว้ในใจ โอ! แค่นี้เองหรือ เรานึกว่าจะมี
อภินิหารมากกว่านี้ ดีกว่านี้ เราก็เรียนเรื่อง ศิล สมาธิ ปัญญา นี่แค่นี้กะ เพียงนี้กะ ท่านชี้ หน้า
เลย “คุณมันอย่างนี้เรียนเลยไปหมด ใ้ที่จะทำไม่ทำ เสือกผ่าเอาที่ไม่ได้ความ ได้ที่ได้ความไม่
เอาไป เอาใ้ที่ไม่ได้ ใ้ที่จริงไม่ชอบ ไปชอบเอาที่ไม่จริง” ท่านว่า อาตมาถึงจำที่ท่านพูดมานี้
คำพูดนี้พูดบ่อยด้วยนะ ใ้ที่จริงไม่ชอบ ไปชอบใ้ที่ไม่จริง ใ้ที่ได้ไม่เอา เสือกไปเอาใ้ที่ไม่ได้
เลยไม่ได้กันเลย ใ้ที่ไม่ได้ปล่อยไว้ก่อนสิ ใ้ที่อยู่ที่จะได้ไม่เอา ท่านดำให้แสบเลยนะ อาตมา
แสบไล่เหลือเกินวันนั้น เราก็เจ็บในกอลอน วันนั้น กลับไปนอนไม่สบายเลย นอนไม่สบายจริง นี่ละ
พระในป่า แหลมคม อาตมาดูสังเกตท่านคมกริบ คมคาย มีทั้งคมสัน ท่านชี้ แจงหลายเรื่อง
หลายอย่าง

วันนั้นมันก็เย็นแล้ว อาตมาก็บอกโยมผู้ใหญ่บ้างพูด บอกโยมไม่ต้องรอฉันนอนอนที่นี้
อาตมาจะรอดูว่ากลางคืนจะพูดมากกว่านี้ ไหม กลางวันไม่พูด ท่านอาจจะพูดกลางคืน นึกในใจ
นะเลยต้องกราบท่านใหม่ บอกพระเดชพระคุณหลวงพ่อกะผมขอถวายตัวเป็นลูกศิษย์หลวงพ่
นะ ท่านก็ยิ้มตาขอบใจมากที่จะฝากตัวเป็นลูกศิษย์เป็นลูกศิษย์จริงนะ สำหรับวันนี้ นะท่านชี้ หน้า
เลย “**ความขลังของพระอาจารย์แต่ย้อนกลับไปเป็นความคลั่งของศิษย์คือเธอ**” ท่านชี้ หน้า
เลย ตายจริงท่านดำได้เจ็บเหลือเกิน หว่าเราคลั่ง นึกไม่พอใจเลยนะ ท่านพูดแหลมคมมาก
อาตมาดูท่านอยู่ในปายังพูดแหลมลึก อาตมายังจำได้ท่านพูดแหลมคม ๓ ข้อ **คมกริบ** พูดหรือ
ถามไม่เข้าเรื่องเข้าราว ไม่ตอบ เก็บอยู่ข้างใน **คมคาย** ท่านเอาด้ามมาแทงเราซะเจ็บใจเลย **คม
สัน** ของท่านยังแน่นอน เอาขวานตอกเราเสียแล้วนะ นึกว่าตอกตะปูไม่ต้องใช้คมสันตอกเราเสีย
แยะเลยอย่างนี้ จึงจับได้ว่าองค์นี้ มีทั้งคมกริบ มีทั้งคมคาย มีทั้งคมสัน

อาตมาก็คิดได้ต่อไป อาตมาขอพักผ่อนที่นี้ ท่านไม่ยอมจะถึงเวลา๕ โมงแล้วจะถึงเวลา
๑๘ นาฬิกาแล้ว จะมีดีแล้วดวงอาทิตย์ก็คล้อยใกล้เวลาอัสดงแล้ว เราก็จะเดินกลับไปถึงบ้านโยม
มันต้องใช้เวลาเดินหลายกิโล ราวๆ ประมาณ ๓-๔ กิโล เดินกันพักใหญ่ เขียว ท่านไม่ยอมและ
อาตมาก็พูด ในเมื่อท่านไม่ยอมเลย ก็ขอฝากตัวว่าพระเดชพระคุณหลวงพ่อกะที่เคารพ ผมมาจะ
เรียนยึดเหรียญแล้วก็ไม่ได้ผล แล้วก็ขอฝากตัวเข้าหาทางธรรม แล้วขอตั้งสัจจะอธิษฐานว่าขอ
ติดตามหลวงพ่อกะไปจะกรุณาหรือไม่ เมตตาเกล้ากระผมหรือเปล่า

ท่านนั่งนิ่งอยู่สักครู่ก็ยิ้มตาพูดว่า“คุณรอให้คุณอายุ ๔๕ ก่อนนะ แล้วจะมาพบเราอีกครั้ง
อายุเธอยังน้อยนัก ยังไม่แน่นอน ยังหละหลวมอยู่อย่างนี้ จะรับได้อย่างไร รับได้ต้องเป็นคน
หนึ่ง ไม่ใช่สอง มีสัจจะมีเมตตาสามัคคีแล้วหรือยัง สัจจะก็ไม่มีจะเกิดเมตตาได้อย่างไร แล้ว
เมตตาไม่มีจะเกิดสามัคคีได้ทั้งใจทั้งจิตจะเกิดรูปนามได้หรือ แหมพูดแหลมลึกสะกิดหัวใจนี้

ท่านบอกว่าอายุถึง ๔๕ ให้มา แล้วบอกเคล็ดลับ ๓ ข้อ ต้องการพบท่านแล้วทำอย่างนี้ อันนี้ บอก โยมไม่ได้นะ

อาตมากลับมาค้ำบ้านโยมและลูกหลานมาคุยกันจนรุ่งเอาเหรียญมาขอ บอกนี่ฉันถูก หวย ๓ ครั้ง แล้วนามี ๒๐ ไร่ เดียวนี้ มีต ๕๐๐, ๕๐๐ ไร่ แต่ด้วยการบูชาแล้วเจริญสมาธิที่ท่าน บอกมาอย่างนี้ ถูกหวย ๓ ครั้ง เห็นจะเป็นลูกคนโง่ เลยไปซื้อ อสังเคศเลยถูกถึง ๓ ครั้ง ไร่เลข ๓ ตัว อันนี้ อาตมาไม่ติดใจในเรื่องนั้น ติดใจในเรื่องนี้ นี่คุณจะไปเรียนยึดเหรียญแต่ไปได้เรื่องธรรมะที่ แรกไปหาธรรมแม่เลยไปพบธรรมะ ท่านบอกแนวอาตมาดังนี้ บอกให้ไปทำศีล สมาธิ ปัญญา ให้ทำวิปัสสนากัมมัฏฐาน แต่ท่านไม่ได้บอกวิธีทำ ท่านบอกให้ทำที่ศีล สมิ ปัญญาและแนว พระพุทธเจ้าสอนอะไรจำไว้ สอนทุกข์ ไม่ได้สอนความสุขนะ สอนวิดับทุกข์ทำอย่างไร ท่านว่า อย่างนี้ สั้นๆ

อาตมาก็กลับวัดตั้งหน้าศึกษาธรรมแล้วก็เดินทางต่อไปเรียนกัมมัฏฐานจากองค์ในองค์นี้ อาตมาก็ไปเรียนกัมมัฏฐานกับหลวงพ่อลี วัดอโศการาม เมื่อสมัยยังไม่สร้างวัดบางปิ้ง ท่านเดิน ถูงค์ไปสู่จันทบุรี ไปเมืองลพบุรี อาตมาตามท่านไปเลยนะ ตามไปภาคอีสาน ไปภาคเหนือ เดียวนี้ อาตมาไม่ได้ไปติดต่อ ไม่รู้จักใครแล้ววัดบางปิ้ง ท่านมรณภาพแล้ว เจริญภavana พุทธ หมายใจเข้า โธหายใจออก ตามหลักไป แล้วไปเจอกระโถกองค์หนึ่ง กสิณเก่ง กสิณขยายดวงไฟ ได้แล้วไปเจอกระโถกอาจารย์อีกรูปหนึ่งเรียนมโนมยิทธิ ไปคุยกับเทวดาก็ได้นะ เอ เข้าท่านะดีนะสนุก ดีจัง แล้วก็ไปคุยกับเมืองนรกได้นะ

ไปเจอยมบาล อาตมาก็บอกจะเอาค่าเป๊ะเจี๊ยะมาให้ ขอให้ญาติอาตมาขึ้นจากเมืองนรก ยมบาลก็เอ่ยว่า “พระคุณเจ้าที่เคารพ นับประสาอะไรที่จะช่วยญาติของพระคุณเจ้าเล่า แค่มแม่ ยายผม ผมยังช่วยไม่ได้ ช่วยไม่ได้จริงๆ ภรรยาผมนี่เขาบอกว่าให้ช่วยแม่เถอะนะพี่นะ นี่ก็ว่า สงสารแม่ แม่ฆ่าเปิด ฆ่าไก่มามากมาย ฆ่าหมู ฆ่าไก่ โหดเหี้ยม ใจดำ ทารุณดุร้าย ฆ่าเพื่อกิน กันตาย ช่วยแม่เถอะ” นี่ยมบาลเล่าให้อาตมาฟัง ว่าจะพยายามช่วยแม่เสียหน่อย แต่ใจก็มัน มากันเยอะ ท่านมันก็มีาร้อง เปิดก็มีาร้อง หมูก็มีาร้อง ว่าไม่ได้นะ ยมบาลไม่ได้นะ นี่ทำฉันให้ ทุกข์ทรมานเหลือเกิน ยมบาลเห็นท่าไม่ดี ช่วยไม่ได้

มโนมยิทธิอาตมาลองทุกอย่างนะแล้วก็ยังติดทางอยู่ไม่รู้ว่าทางไหนมันจะแน่นอนพี่ช่วย ตัวเองได้ เอาทุกอย่างมโนมยิทธินี้ เกิดประโยชน์ใหม่ ช่วยตัวได้ใหม่ ก็ไม่ได้ ให้พันทุกข์ได้ใหม่ ก็ ไม่ได้ ลองแล้วนะ อาตมาที่พูดนี้อาตมาเป็นพระนะ ไม่ได้โกหกโยมนะ

ในกาลเวลาผ่านมาอายุอาตมาพอ ๔๕ แล้วก็ตั้งเข็มต้องการปรารถนาไปพบหลวงพ่อองค์ นี้ให้ได้ แล้วอาตมาก็สวดมนต์ ภavana ตามลัทธินี้ ก็ได้ไปพบหลวงพ่อนี้ ที่เขาใหญ่ จะต้อง เดินทางไปด้วยทางเท้าและไปถึงที่ต้นไม้ต้นใหญ่ เลยที่เขาใหญ่ไประหว่างจังหวัดนครราชสีมา

และจังหวัดสระบุรี เรียกกันว่าดวงพระยาไฟ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระจุลจอมเกล้า
เจ้าอยู่หัวโปรดฯ ให้ใหม่เปลี่ยนดวงพระยาไฟเป็นดวงพระยาเย็น

อาตมาไปพบท่านที่นั่น อาตมาค้างอยู่กับท่าน ๑ คืน และท่านสนทนาธรรมสอนอาตมา
ตั้งแต่ ๔ ทุ่ม ถึง ตี ๔ พอตี ๕ แฉะแนวทุกอย่าง แล้วที่นี้ หลวงพ่อในป่านี้ ท่านสอนตามหลัก บอกร
“นี่เธอ ที่เธอทำมานั้น ทำมาแล้วนี่ นิดเป็นพิณนาได้ แต่เธอโปรดฟังหันมุกกลับ ได้ช่วยเธอ
อะไรได้บ้าง ช่วยเธอดับทุกข์อะไรได้บ้าง ไม่มีเลยนะ” ท่านก็เริ่มชี้แจงแสดงบรรยายสอนทางสาย
นี้ ทันที “**อย่าลืม สติปัฏฐาน ๔**” ว่าอย่างนี้ เลย ท่านบอกที่ไปเรียนมโนมยิทธิ ไม่ใช่ไม่ดี แต่เธอ
นึกคิดช่วยเธอไม่ได้นะ ดับทุกข์เธอไม่ได้นะ เธอไปเพิ่มทุกข์ เธอไปคุยกับยมบาลนะ เข้าใจใหม่
ด้วยอำนาจปิติอย่างแรงกล้าและอำนาจศรัทธาอุปทานยึดมั่นเอกัคคตารมณแล้วจะแสดงอภินิหาร
ของมโนยิทธิได้ทันที อาตมาทำตามแล้ว เลยท่านก็สอนว่าเอาหนทางพ้นทุกข์เถอะให้เจริญสติปัฏ
ฐาน ๔

อันดับแรก ก็เริ่มสอนดังต่อไปนี้ ยืนอยู่กับที่มีขอขวาจับมือซ้าย ยืนอยู่เฉยๆ ชั่วโมง ยืน
อยู่เฉยๆ ๑ ชั่วโมง โดยไม่กระตุกกระตัก ตายเสียแล้วคราวนี้ เราไม่เคยยืนอยู่เลย ชั่วโมง นี้ใน
คืนวันนั้น มันเรื่องแปลกยิ่ง ชั่วโมง มีขอขวาจับมือซ้ายไขว้หลัง น้ำหนักของมือทั้งสองข้างที่
กระเบนเหน็บกันที ยืนอยู่ ๑ ชั่วโมง ตายแล้วเราคราวนี้ แขนกางแน่ อย่าไปเอามือไขว้ข้างหน้ามัน
ห่อทรวงอก หายใจไม่ปกติที่มักจะเป็นโรคปอด สอนละเอียดเสียด้วย

แล้วก็สอน เกศา โลมา นະชา ทันทา ตะใจ ตะใจ ทันทา นະชา โลมา เกศา ให้
สำรวจจิตตั้งสติ ตั้งแต่ปลายผมลงมา เบื้องบนตั้งแต่ปลายเท้าไปถึงปลายผม เบื้องล่างตั้งแต่
ปลายผมไปถึงปลายเท้า นี่เริ่มตั้งแต่อาตมาจะเข้าถึงพุทธธรรม ที่เราจะบวชครบครันมาถึงบัดนี้
อาตมาก็ยืน ๑ ชั่วโมง พอถึง ๔๐ นาที อาตมาก็ชาสิ้น ตายจริงไม่เข้าท่าเสียละมังนี่ ชาสิ้นอา
แล้วมาเอาเรื่องแล้ว ท่านบอกพิจารณาเย็นมีสติ ศรีชะลงปลายเท้านับหนึ่งลงไป สำรวจจาก
ปลายเท้านับสองขึ้นไปบนศรีษะ สำรวจสติจากศรีษะลงสู่ปลายเท้า ๓ สำรวจสติอย่างที่คุณเคย
บวชพระอุปัชฌาย์บอกใหม่ตั้งแต่เบ๊ องต่ำไปถึงเบ๊ องบน เบ๊ องบนไปถึงเบ๊ องต่ำ สมกับที่พระ
บอก “คุณนี่มันเลย เลยวิชา เลยภาคปฏิบัติของพระพุทธเจ้า เลยไม่ได้เอาไหนไป

อาตมาก็ยืนกำหนด ตั้งสติมโนภาพพระจกฉายแสงว่าข้าพเจ้าเย็น ชั่วโมงให้หลัง เราก็รู้
ตัวเองเลยว่ายืนมีสติ ยืนมีสติ อ่านตัวออกบอกรตัวได้ ใช้ตัวเป็น แสดงอภินิหารนาที่นี้ นวักร
เย็นมีมารยาท มีสติครบในการยืนเลย อ้อกายานุสัสสนา สติปัฏฐาน ฐานของจิตแผลงฤทธิ์ให้เรา
รู้สึกนึกคิดเป็นตัวปัญญาจากการยืนนี้เกิดประโยชน์มาก อาตมาได้มาอย่างนี้ จากในป่า และก็ยืน
มีสติดี อ้อใช่แล้วว่า เกศา โลมา นະชา ทันทา ได้ประโยชน์อย่างไร ยืน เดิน นั่ง นอน ๔
อิริยาบถ บทใดบทหนึ่งในสติปัฏฐาน ๔ ยืนได้อย่างนี้ มีสติเห็นคนเดินมาแล้ว เห็นตั้งแต่ศรีษะลง

มาปลายเท้าแล้วเราจะรู้ทันทีว่าคนนี้มีนิสัยอย่างไร มันสัมพันธ์ให้เรารู้โดยตาปัญญาเท่านั้นเอง
เกิดประโยชน์มาก

อันดับที่ ๒ ท่านให้เดินมีสติเยื้องเท้าก้าวทำอย่างมีสติครบ นี่สอนที่เขาใหญ่บอกอาตมา
เมื่อครั้งที่อายุ ๔๕ พอดี แล้วก็อาสภมณะ สมาธิของอาตมาที่เคยได้มาแต่เดิม เอามาเป็นบาท
พลิกแผ่นดินเลย อาสภมณะรูปที่ยึดบัญญัติเป็นอารมณ์เอาไปกำหนดตั้งสติ บัญญัติเป็นอารมณ์
เอาไปกำหนดตั้งสติ บัญญัติเป็นอารมณ์หวั่นไปกลายเป็นรูปนามขั้น ๕ ขึ้นมาแทนที่ได้ทันที

แล้วสอนท่านต่อไป ก็สอนอาตมาว่า “นี่คุณรู้ไหมอารมณ์นี้ เป็นอย่างไร “ไม่ทราบครับ
หลวงพ่อก” จำอารมณ์ ตื่นนอนขึ้น นมามีอารมณ์อย่างไร วิธีนี้ออก ไปได้สตาจค์ เสียเงิน อารมณ์
ค้าง แบบนี้ ไปเกิดอะไรขึ้น นมามี เห็นเราเป็นนักธุรกิจ นี่พระในป่าสอนประยุกต์จริงๆ เข้าใจ
คำพูดท่านได้มาก รู้จักอารมณ์ใหม่ บอกไม่ทราบ ท่านว่าอย่างไร อารมณ์คืออะไร คือลมหายใจ
ยาว สั้น อารมณ์จิต จิตเป็นธรรมชาติคิดอ่านอารมณ์ รับรู้อารมณ์ได้นานๆ เหมือนเทพ
บันทึกละเอียด คำไม่ได้ ไม่มีตัวตนเป็นนามธรรม และอารมณ์แบบนี้ ไปได้อารมณ์อะไรขึ้น นมามี
อารมณ์จูนเดียว แบบนี้ เป็นนักธุรกิจไปทำการค้า ใช้อะไรไม่ได้เลย แล้วจำอารมณ์นี้ ไว้ให้ได้
สัมผัสกับอารมณ์ต่างๆ จากบุคคลที่เดินเข้ามา สัมผัสกับอารมณ์ไปกระแสอารมณ์ที่ทำให้ได้อยู่ที่
หลัง ถ้าสติเราครบแล้ว เราจะรู้กระแสของคนโน้นก่อน เบาหนัก ละเอียดถึงถ้วนประการใดจะรู้
ได้อย่างไร

และก็สอนต่อไปว่าให้รู้ **อายตนะ** เรียนที่ไหน เรียนที่ตัวเรา ท่านบอกอย่างนี้ เลยนะ เอา
สั้นๆ ง่ายๆ เลยนะ ตาเห็นรูป มีสีลใหม่ที่ตา หูได้ยินเสียงมีสีลที่หูใหม่ จมูกได้กลิ่นมีสีลที่จมูก
ใหม่ ลิ้นรับรสอาหารมีสีลที่ลิ้นใหม่ กายสัมผัสร้อนหนาวอ่อนแข็งมีสีลใหม่ อาตมาฟังท่านบอก
เห็นรูปก็แล้วมีสติใหม่ มีครบหลวงพ่อก อ่อนนั้นแหละสติ สีลต้องมีเรื่อนให้เขาอยู่ บอกเธอต้องมีกฎ
อยู่ไซ้ใหม่ เหมือนญาติโยมต้องมีอาคารสถานที่ จะนั่งตากแดดตากฝนอยู่คงไม่ได้ มันต้องมีเรื่อน
เพราะฉะนั้นมันต้องมีเรื่อน ตาเห็นรูป มีสติไว้

แล้วท่านบอกว่า **ไปไหนเอาตาหูเป็นใหญ่** อย่าเอาปากไปนะ ปากนี่เป็นครูน้อย ไม่ใช่
ครูใหญ่ ส่วนมากเราเอาปากไปเสียนะ ตาดู หูฟัง จิตคิดประดิษฐ์สร้างสรรค์ วิเริ่มดำเนินงาน
ทางวาจาทีหลัง นี่สอนดีเหลือเกิน อาตมาได้ตรงนี้ บอกตามีสีล มีสีลแล้วทรัพย์มา ฟังเขาว่า
แล้ว ถ้าหูไม่มีสีล ในเมื่อขาดสติเดี่ยวเถอะ เดี่ยวได้เรื่อง ต่มาคำ เราทั้งสองคำบอกไป เลยเอา
ปากออกไปแล้ว นี่หูไม่มีสีล ตั้งสติไว้ หูมีสติ แล้วหูมีทรัพย์ เพราะมีสีลทรัพย์มา พุดไปแล้ว
ปัจจุบันธรรมปากมีสีล พุดเป็นเงินเป็นทองเลย ทรัพย์มาพุดเป็นเงินเป็นทองเลยด้วยมีสติ

โยมโปรดจำไว้เถอะ ซี้ อรรถสีอะไรจะดีแล้วก็แบบไหนดี ไฉยรตสีนี้ มันชนแก่ง สีดีโฉลกดีแล
ไม่ชนไม่มีที่ไหน อย่าลืมนะมันอยู่จิตใจ มันฝากความหวังโยและฝากชะตากรรมอยู่ที่เจ้าของรต
และเจ้าของรตดวงไม่ดี เคะาะห้ไม่ดี เคะาะห้หมายามร้ายรตมันจะไปรู้ เรื่อรู้ประสาอะไร เจ้าของ

รถจะต้องเสียهلكฎาเพราะเจ้าของ ไม่ต้องไปเลือกสีหรือรถ ชอบไหมไม่ต้องไปหาหมอดู ชอบ สีอะไรสีไหนสบายใจเอาสีนั้น ไม่ต้องไปบอก หมอดูสีแดงแต่โยมชอบสีเขียว ไม่ต้องไปฝันใจสี อสีแดงมา ซ่อมแล้วก็ไม่สบายใจเลิกซื้อหมอดูได้แล้ว เชื่อความสบายใจของโยมดีกว่า

สุนัขขี้ตั่ง สุ่มังคะลัง สุปะภาตังเป็นต้น สะดวกไหม ฤกษ์คือโอกาสดี ยามดีต้อง เวลาว่าง ถ้าโยมไม่ว่างยามดีไม่ได้ จะดำเนินงานต้องเครื่องพร้อม เครื่องอุปกรณ์พร้อม พอ พร้อมแล้วฤกษ์โอกาสดีเวลานี้ ว่างเสาร์อาทิตย์ว่างไม่ได้ไปทำงานอื่น ดำเนินการเลย พร้อมแล้วรีบ ดำเนินงานรวดเร็วทันใจถูกต้องเป็นธรรมเรียบร้อยทุกอย่างทุกประการ โยมจงจำไว้ถ้าหมอดูบอก โยมชอบสีแดงแต่ไปซื้อ อสีเขียว เอาสีแดงมาไม่สบายใจไปซื้อ อมาทำไม้ก็เอาสีสบายใจไม่ได้หรือ นี่ ตำราพระพุทธเจ้า

เมื่อเป็นเช่นนี้ แล้วก็ขอฝากญาติโยมนะ การเจริญวิปัสสนากัมมัฏฐานก็ดี การทำสมาธิก็ดี ทาศีลภาวนานี้ ต้องรู้จักวิธีบริจาคทานด้วย**พระเจตนา** โยมรู้จักหมดทุกคน โดยไม่ต้องอธิบาย นะ **ดูพระเจตนา** ก่อนทำสบายใจทำไปแล้วสบายใจ ทำไปแล้วนานก็ยังสบายใจ นี่เอาหลักนี้ มาตั้งญาติโยมทำบุญ ญาติโยมกระเป๋าคาดเลย เลยได้บุญหรือนั่น นี่วิธีปฏิบัติการทำบุญ นอกเหนือจากนั้นแล้วงานต้องเสียเงินต้องเสียเสียเวลาแต่ไม่เสียเงิน แค่ว่าภาวนาจิตประจำ แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้โดยไม่ต้องใช้เงิน แต่ต้องใช้เวลา ทำได้ทุกขณะจิต เวลาออกจากบ้าน โยมมีปัญหาอะไร แก้ได้ระหว่างทาง นี่ ซึ่แก้ได้ทางตา จมูก ลิ้น กาย ใจ ปัญหาเกิดขึ้นมาแก้ได้ เลย เข้าบ้านมีปัญหาอะไร ไปถึงที่กำหนดไปถึงนักธุรกิจไปถึงการค้ามีปัญหาทั้งนั้น แต่เรามี สติปัญญาดีไม่มีการสร้างปัญหาสามารถจะแก้ปัญหาได้ทันที่ทั้งที่ ปัจจุบันนี้ หากว่าโยมมีปัญหา อะไร แก้ไม่ได้ มีแต่สร้างปัญหา ทำให้เดือดร้อนขึ้น นมาอย่างนี้ เรียกว่ามีสติ มีสมาธิ อย่างไร

ไม่จำเป็นต้องกล่าวว่าไปนั่งที่วัด ไปวัดของเราดีกว่า วัด อาคาร สถานที่นั้นเมื่อไม่มีเวลาจะไปก็เอาวัดของเรา เราก็เอาวัดของเรา วัดพระหยิบ จะยืน เดิน นั่ง นอน จะหยิบอะไร จะขาย อะไร ให้กำหนดสติจะขายดีตลอดกาล นี่อย่าลืมนะ โยมจะได้ใหม่พระพุทธเจ้าสอนสติปัญญา สบายเอากชื่อเมืองอะไร ชื่อเสียงอะไรโยม? กายนคร ถูกแล้วในตัวเรา ถ้าคนใดมีสติสัมปชัญญะ ครบ อุดมคติอุดมการณ์จากสติปัญญา๔ แล้วเงินไหลนองทองไหลมา หมายความว่าอุดม สมบูรณ์ ถ้าใครมีสติอุดมสมบูรณ์ จึงเรียกว่าสติปัญญา๔ อย่างนี้ คนนั้นอุดมสมบูรณ์แน่ ถ้า เป็นพ่อค้าแม่ค้ารวยมหาศาล เพราะอุดมสมบูรณ์ด้วยสติ ค้าขายมีสติ ปัญญาเกิด รู้ว่าขาดทุน ได้กำไรรู้ล่วงหน้าเสียด้วยนะนี่ จึงเรียกว่าอุดมสมบูรณ์

สรุปว่าธรรมสติปัญญา ๔ นี้ อุดมสมบูรณ์พร้อมมูลบริบูรณ์ดีด้วยสติทุกประการ มีสติดี แล้วสวดคัมมา ถ้าคนไหนไม่มีสติสวดคัมนี้ สวดคัมนี้หมดแน่นอนนะ **วิระทะโย วิระโคณายัง** โยมสวดคาถาให้เงินมา แล้วสวดแล้วเงินมาใหม่ ถ้าฝรั่งถามอย่าไปตอบว่าสวดแล้วเงินมานะ สวดไปทำไมโยม เตียวไปสวดเงินไม่มา ตาเราแปลก **สวดแล้วจิตงอก พอจิตงอกแล้วเงินมัน**

กิ่งอก ถ้าหากว่าเราอดแล้วจิตมันหดเงินมันก็หดด้วย ไม่ใช่สวดแล้วได้เงินเลน โยมพอจิตมันออกนะ จิตก็แตกก้านสาขาเป็นร่มโพธิ์ ร่มไทรของจิต แล้วเงินก็มา ถ้ายังสวดไปจิตหดนะ จิตหดเงินหดด้วย ข้าวในหม้อก็หดด้วยหมดหมด เพราะฉะนั้นตอบได้เลยว่า *วิระทะโย วิระโคนายัง* สวดให้จิตขึ้น โยมจิตสบาญชฎมการณเกิดขึ้ นมีสติครบ รับรองนึกเงินได้เงิน นึกทองทองไหลมา

โยมจะไว้สวดไว้จิตงอก ถ้าจิตของท่านทั้งหลายงอกทุกคณะ รับรองสำเร็จตามเป้าหมายและจุดประสงค์ทุกประการ ถ้าจิตหดแล้วนะหม้อแบตเตอรี่หมดไฟ รถทำอย่างไรถึงจะไปได้ คุณโยม ไม่เอาใจใส่แบตเตอรี่ในเมื่อเราไม่ใช้มัน ไม่สตาร์ทมันก็หมดไฟไปนะ ต่อไปอะไรเสียหายแผ่นผ้าเสียหาย ในเมื่อแผ่นผ้าเสียหายแล้วต่อไปทำอย่างไร ต้องโยนหม้อแบตเตอรี่ทิ้ง อ้อใหม่เสียเงินนี่กำลังใจตคนนะ ถ้าเพิ่มพลังจิตโดยใช้สติทุกประการเท่านั้น เป็นการเพียงพอ เพิ่มสติเพิ่มกระแสไฟทั้งชาร์ททั้งสตาร์ท

โยมนี่สติตัวเดียวที่พระพุทธเจ้าสอน ๘๔,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ ย่อเหลือ *สิกขา ๓* ใน *สิกขา ๓* ได้แก่ *ศีล สมาธิ ปัญญา* นี่พระในป่าท่านสอนละเอียดสนอสนั้นๆ เหลือ ๒ สติสัมปชัญญะครบ ๒ มากไปเสียแล้ว เอาเหลือหนึ่งลูกแก้วพระเจดีย์ทองได้แก่อะไร *ความไม่ประมาท* สติมีศีลแล้วสัมปชัญญะคือสมาธิ สัมปชัญญะนี้รู้ตัวเสียอีกแล้ว จิตตั้งใจ ถึงพร้อมด้วยสมาธิจิตตั้งใจ ถึงพร้อมแล้วคิดอะไร เกิดปัญญา พร้อมแล้วเหลือ ๑ ทำอะไรไม่มีประมาทเสียเหลือหนึ่งวิธีปฏิบัติ เห็นว่ามันมากมายนักจำยากนักโยมก็ไม่ประสาท สำคัญอีกว่าไม่ประมาทเดินไม่ได้หรือคิดต้องทำตั้งแต่ต้น ทำตั้งแต่ *ศีล สมาธิ ปัญญา* และ *ศีล สมาธิ ปัญญา* เหลือสติ สัมปชัญญะ รู้ตัวอยู่เสมออย่าประมาท อย่าประสาทเกิดขึ้นแล้วนี่ข้อ นี้ท่านสอนมาอย่างนี้

อาตมาก็จับจุดได้ แล้วกลับวัด ข้อนี้ได้มาอย่างนี้ แล้วยังได้เคล็ดลับมาอีก เคล็ดลับอย่างนี้ ถ้าโยมอยกได้ อยากรจะทราบต้องคุยกันเป็นการส่วนตัว เอาเล่าสั้นๆ ไว้แค่นี้ ว่าได้ไปพทพ พ้องค์หนึ่งในป่านี่ แต่ก็ไม่ทราบว่าชื่ออะไร แต่มีลักษณะการอายุคล้าย ๗๐ แต่คงจะกว่า เพราะโยมผู้ใหญ่บ้านนั้นคงจะแก่ฝักันอยู่ เห็นท่านอย่างนี้ จนโยมนั้นอายุ ๔ ปีแล้ว ก็ยังเห็นอย่างนี้ แล้วโยมคนนั้นก็ตายไปแล้วด้วย ถ้าโยมผู้ใหญ่บ้านยังอยู่นะอย่าลืม เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๓ โยมผู้ใหญ่นี้ อายุ ๔ นะ ป่านี่ โยมคนนี่ ๑๖๐๐ แล้วนะตายไปแล้ว ผู้ใหญ่บ้านคนนี้ และตัวอาตมาเดี๋ยวนี ก็ ๖๖๐ แล้วนะ

ภาคกฎแห่งกรรม

ผลกรรม ของ หลวงพ่อ

อาตมามีประสบการณ์เกี่ยวกับกฎแห่งกรรมที่เราจะต้องรับใช้ เมื่อเรามีจิตมีปัญญาเกิด จะรู้กฎแห่งกรรมทันที จากการเจริญวิปัสสนากัมมัฏฐาน เวรกรรมตามสนองอาตมา จึงรู้บุญบาป เมื่อก่อนนี้ อยู่กับยาย อาตมาไม่สนใจกับพระตลอดกาล เวลาไปวัดหาบของไปทำบุญที่วัด ยายก็ต้องให้เก็บเอาก่อนดินไปด้วยใส่กระบุงไปข้างละ ๓ ก้อน ไปถึงวัดแล้วให้ไปโยนไว้ที่มันเป็น บ่อ เป็นหลุมอยู่ในวัด ยายบอกได้บุญ อาตมาบอกว่าคนอื่นเขาไม่หาบดินไปวัดกันหรอก มีบ้านเราบ้านเดียวขายเขาตาย ยายบอกว่าเราไปวัดเหยียบดินติดเท้ามานี้เป็นกรรมนะ เป็นบาป ใช้หนี้ สงฆ์ เป็นหนี้ สงฆ์มากเป็นบาปเป็นกรรม แต่แกก็ไม่ได้อธิบาย เขาเล่ากันมาอย่างนี้ แกก็จำมา อย่างนี้ ก็ทำมาอย่างนี้ ไม่เหมือนคนอื่นเดี๋ยวนี้ ว่าไม่บาป บาปได้ยังไงเหยียบแค้นคิดตัวเอง พระก็ถามเอาเองซิ นี่คนรุ่นใหม่เข้าใจอย่างนี้ แต่คนรุ่นเก่าถือนัก ถือน้ำเชื่อเข้าไว้ก่อนมันมีประโยชน์ มันได้กำไรชีวิต คือเชื่อกฎแห่งกรรม

อาตมาเป็นเด็กเมื่อมาบวชใหม่ๆ ไปบ้านญาติที่เขาเป็นนักเลง เป็นโจร เป็นเสือ เขากินเหล้ากัน พอเห็นพระมาเขาก็เก็บแก้วหมดเลย เอาเหล้าแอบเลย ยิ่งกลัวบาปนะ เดี่ยวนี้ไม่ต้องกินต่อหน้าพระเลยสบายมา แดงงานศพเล่นไฟหน้าศพอุทิศส่วนกุศล แล้วพระก็สวดไป ไม่ได้เกรงกลัวต่อบาปกรรมแต่ประการใด เขาว่าบาปกรรมไม่มีแน่นอนเข้าใจอย่างนี้

สร้างกรรม-กินอาหารที่ยายถวายพระ

ตอนอยู่ที่โรงเรียนมัธยม ยังอยู่กระจ่าย ยายให้เอาอาหารไปถวายพระ แล้วเราก็เอาไปทานเสียเองทั้งคาว ทั้งหวาน แล้วก็บอกว่าไปถวายสมภาร เดินจากบ้านไม่มีรถหรอก เดินไปเป็นระยะทาง ๑ กิโลเมตร อาตมาไปก็ไปเจอเพื่อนนักเรียนที่สร้างควมดีมาด้วยกัน หนีโรงเรียนกันสะบัด เพื่อนบอกว่ายังไม่ได้กินข้าวเลย เราก็นึกเลยว่าจะเอาไปให้พระทำไม เราก็ยังไม่ได้กินข้าวเลย พรรคพวก ๔-๕ คนด้วยกัน ก็เห็นด้วย เลยตั้งวงกินกันเสียเลยเรียบร้อยล้างปิ่นโตเสร็จกลับบ้าน ยายถาม ไปวัดเจอสมภารไหมล่ะ บอกยายว่าผมไม่ได้ขึ้น นกขี้หรือก ให้เด็กมันถ่ายปิ่นโตให้ แล้วผมก็มา ยายบอกว่าต่อไปนี่ ไปต้องรับพรด้วยนะ รับพรสมภารมาแล้วก็มาบอกยาย ยายจะได้ชื่นใจแล้วบอกท่านด้วยว่ายายให้เอาอาหารมาถวาย

วันหลังเอาอีกแล้ว ให้ไปอีก ก็เจอเพื่อนอีก โรงเรียนปิด ก็แบบเดิม กินเสร็จแล้วก็ไปตีผึ้งต่อ ยายถามว่า “เจอสมภารมั๊ย เจอครับ รับพรเสร็จผมก็มา แต่ฯ สมภารดันมาอยู่บนบ้านเรา มากี่ไม่บอกเราเลย มานั่ง นั่งตั้งนานแล้ว วันนั้น สมภารไปฉันบ้านได้ ฉันเสร็จแล้วก็มานั่งคุยกับยาย แวะมาเยี่ยมยาย เราไม่รู้ ไม่บอกเรา เราไม่ทันแห่งนดูบนบ้าน สมภารนั่งยิ้ม ยายเป็นคนใจบุญ พระชอบมาเยี่ยม แต่อาตมารำคาญ พอสมภารกลับไปแล้วโดนหนัก บอกว่าบาป

ถามว่านี่ก็เที่ยวแล้ว เราบอกว่า ๒ เที่ยวแล้วครับ ยายบอกว่า **นี่ต้องเป็นเปรต ปากเท่ารูเข็ม** กินข้าวไม่ลง เราก็ถามว่าเปรตสูงกว่าต้นตาลมั๊ย ยายบอกว่าไม่เห็น เราไม่เชื่อหรอก ว่าหลอก เราแต่เราไม่พูด เถียงไม่ได้

โกงค่าเรือจ้าง

ในเวลาถัดมาไปโรงเรียน ต้องนั่งเรือจ้างข้ามฟากเดือนละ ๒๕ สตางค์ อาตมาโกงค่าเรือจ้าง ไม่ให้ค่าเรือจ้าง กินกล้วยเดี่ยวผัดไทย แกรมเลี้ยงเพื่อนด้วยนะ ก็โกงค่ากล้วยเดี่ยวเรือเขาอีก

ยิงนก-หักคอ-หักขานก

ในเวลาต่อมา โรงเรียนปิดหลายวันเทอมสุดท้ายแล้ว ครูใหญ่โรงเรียนประชาบาลเขามาขอแรงอาตมาไปยิงปืน ไปยิงนก เราก็ไม่รู้บุญบาปมันมีจริงอย่างไร สนุกดีก็อาป็นลูกของดาวกระจาย ๕ นัด บอกกับโยมว่าจะไปตีวิชาตอนโรงเรียนปิด อยู่สัก ๗ วันจะกลับมา ขอสตางค์สัก ๑๐๐ แม่ก็ให้ตั้งค้ไป เราจะเอาปืนไปได้ยังไง ก็เอาที่นอนไปด้วยเอาเสื้อออกมาเอาปืนไว้ข้างใน เข้ากินข้าวแล้วก็ออกตามทุ่งตามหนองยิงนกยิงเป็ด นกกระสา พอยิงได้จับหักคอใส่ตะข้อง พอนกมันจิก จิกก็ถลกหนังเลย ทรมานเหลือเกิน เราไม่ทรมานว่ามันจะมีบาปกรรมแต่ประการใด ล่วงมาอีกวันหนึ่ง ก็ไปยิงนกกระสาถูกปีกหักแล้วมันก็บินไม่ได้เราก็จับมัน เหนื่อยมาก แล้วก็จับได้ ทำไง หักขาเลย นกก็ดิ้นร้องให้ตาย สรุปให้ฟังที่อาตมาทำบาปกรรม

ต่อมาได้บวชในพระพุทธศาสนา พอแม่ให้บวช โดยไม่ได้เลื่อมใสไม่ได้คิดว่าจะมาอยู่อย่างนี้ ก่อนที่จะบวชก็ไปเรียนหนังสืออยู่ที่กรุงเทพฯ ไปอยู่โรงเรียนหลายโรงเรียนอยู่วัดก็ตั้งหลายวัด พอเสร็จจากเรียนหนังสือก็มาบวชกะว่าจะบวชสักพรรษาเดียวท่องเรียนหนังสือไปจนจบหลักสูตรก็ไปเจริญพระกัมมัฏฐานออกป่าดงพงไพร

ใช้หนี้ ค่ากล้วยเดี่ยว

เริ่มมารักษาการเจ้าอาวาสที่วัดนี้ เมื่อ พ.ศ.๒๔๙๙ ปีพ.ศ.๒๕๐๐ ได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาสอยู่ที่นี่ ก็เริ่มใช้กรรมตามลำดับ โดยที่ว่าในปีต่อมาใช้เรื่องกล้วยเดี่ยวก่อน เรามาหนี้สมาธิของเรา มันก็เกิดไปเข้าญาณวิเศษของเขาชื่อว่า นางกลุ่ม นางกลุ่มมีสามีชื่อตาก็มี เขาไม่รู้ว่าเราโกงค่ากล้วยเดี่ยวเขา แม่กลุ่มกับตาก็มีผัวพร้อมกัน ผัวว่าเทวดามาบอกว่าถ้าต้องการให้ลูกชายหายเถร แล้วกลับมาเรียนหนังสือละก็ ให้นำไปตามลูกชายมาแล้วให้ไปบวชณที่วัดอัมพวันรับรองแก่ได้แน่ เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว โยมกลุ่มก็เอาลูกมา ตาก็มาด้วย อาตมาก็จำได้คลับคล้ายคลับคลาเดินขึ้น นมาสามคน บอกว่าจะเอาลูกมาฝากบวชเณรอาตมาก็ถามว่า ทำไมไม่บวชที่วัด

อื่น โยมกลุ่มก็เลยเล่าให้ฟังว่าที่พาลูกมานี้เพราะฝันไปว่าทวดมาบอกว่าให้มาบวชที่นี่ ช่วยรับไว้หน่อย

เรานึกแล้วว่าจะต้องได้ใช้หนี้ ค่าก่วยเตี่ยวเขาแน่ แต่ไม่บอกก็เลยบอกว่าเดี่ยวจัดการให้ แล้วก็จัดการส่งโยมทั้ง สองกลับแล้วก็จัดแจงโกนหัวเลย เรามีเรือยนต์ลำหนึ่งก็วิ่งไปตามพระอุปัชฌาย์ชื่อ อผ้าไตร ชื่อรองเท้า ชื่อสี่อ๋อน ชื่อบาตร ชื่อ อ้อม ทั้งหมด๑๐๐ บาทแล้ววิ่งไปหาอุปัชฌาย์บอกเอาเด็กมาบวชเนนครับ บวชเสร็จแล้วก็กลับมาหังกัมมัฏฐาน เติบจนกรม

พอได้ ๗ วัน ก็เลยเล่าเรื่องเก่าของอาตมาให้เณรฟังว่าอาตมานี้โกงค่าก่วยเตี่ยวแม่เจ้าแม่เจ้าก็ไม่รู้ แล้วไอ้ผ้าไตรมีอะไรต่ออะไร ๒๐๐ นี้ กระซิบบอกแม่เนนบอกว่าเจ้าก้นไปนะ ไม่ต้องเอามาให้ ถือว่าใช้ค่าก่วยเตี่ยวกันไป พอเล่าเสร็จแล้วเณรบอกว่าผมเกิดศรัทธาเสียแล้วก็ตั้งใจปฏิบัติ

ต่อมาก็ขอสิที่จะไปเรียนหนังสือแล้ว ก็สอบได้ในปีนั้น แล้วไปเป็นทหารอากาศต่อมาก็ได้เลื่อนเป็นนายทหารอากาศไปเลย

นี่คือใช้หนี้ ค่าก่วยเตี่ยว ถ้าไม่ได้ใช้ในชาตินี้ ก็ต้องใช้ดอกขาตหน้านะ กฎแห่งกรรมมีจริง แต่กฎแห่งกรรมที่อาตมาประเมินผลและได้ประสบการณ์มารู้ล่วงหน้าได้ เพราะใช้สติระลึกก่อนเป็นตัวรู้ล่วงหน้า ตัวสัมปชัญญะ ตัวผลัดกันทำให้แก้ไขเหตุการณ์ได้ทันเฉพาะหน้า เรียกว่า ตัวสัมปชัญญะ ที่อาตมารู้นี้ ก็เนื่องมาจากเราเจริญสมาธิ เจริญสติอยู่ตลอดเวลา ขอให้ท่านไปพิจารณาด้วยตนเอง ด้วยเจริญกุศลภาวนาไปเรื่อยๆ ไม่จำเป็นต้องมีเวลาว่าง เวลาที่ท่านทำงานก็ภาวนาไป หูได้ยินเสียงภาวนาไว้ เขียนหนังสือภาวนาไว้ ตั้งสติไว้ตลอดเวลา **กัมมัฏฐานมีความสำคัญต่อหน้าที่การงาน**

ในเวลาต่อมา อาตมาก็นั่งเจริญภาวนาโดยไม่ได้ขาด แล้วก็มีการอธิษฐานกรรม และแผ่เมตตา ขอให้ท่านเอาไปใช้กันทุกท่าน ก่อนที่จะแผ่เมตตาออกไปต้องอธิษฐานกรรมก่อนนะ ถ้าไม่อธิษฐานกรรมออกก่อนท่านจะแผ่ไม่ออก อธิษฐานกรรมให้ใจสบาย ไม่โกรธใคร ไม่เกลียดใคร ไม่อิจฉาริษยาใคร แผ่เดี๋ยวนั้นถึงเดี๋ยวนั้น แล้วก็มีการรับตอบด้วยนะ อันนี้ มันเป็นเรื่องของใครของมัน อาตมาจะบอกกรรมวิธีแบบวิชาการนั้นคงไม่ได้ เพียงแต่แนะนำวิธีปฏิบัติเท่านั้น จากอำนาจของจิตด้วยการใช้สติตนเอง มันอยู่ในวงแคบของการปฏิบัติกว้างเข้ามาหาแคบโดยวิธีนี้

ในกาลเวลาต่อมาที่อาตมาอยู่ที่นี่แล้วก็เจริญภาวนาและก็แผ่เมตตา แต่ควรจะมีหลักการแผ่เมตตาแล้วก็อธิษฐานกรรมให้ได้ ที่เราทำวัตรสวดมนต์นั้นมีความหมายมาก กาเยนะ วาจา ทั้งกาย วาจา ใจ ขออธิษฐานต่อคุณพระศรีรัตนตรัย ที่หมิ่นเหม่ต่อคุณพระศรีรัตนตรัย กำหนดอธิษฐานกรรม แล้วแผ่ออกไปได้ผลแน่

ใช้หนี้ ค่าเรือจ้างตาก้อย

พอมานะเวรวิสมาริ จิตสงบก็ขึ้น นมาได้บอกรับใช้หนี้ ค่าเรือจ้าง นี้ก็ไปนึกมาถูกต้องที่เคย โกงเขามา อาตมาก็ไม่ได้ไปบ้านเขานาน จนมาบวชเป็นสมภารเจ้าวัด ก็เอานมไป เอาโวัลติน ไป เอาสตางค์ใส่ซอง ๒๐๐ บาท ถือราคากว้างเตี๋ยวเป็นเกณฑ์ ชื่อตาก้อย แก่แล้ว อาตมาเอาเรือจอด เขาก็ตกใจว่าพระมาทำไม แก่เจ็บหนักเป็นอัมพาตจะตายแล้ว ก็เอาสตางค์ไปใส่มือกระซิบบอกที่หูว่าโยมก้อย อาตมาตอนเป็นเด็กเคยโกงค่าเรือจ้างโยม เดือนละ ๓๐ สตางค์จำได้มั๊ย แล้วเอานมโวัลตินมาด้วย บอกลูกสาวว่าช่วยซ่งให้โยมด้วย อโหสิชะโยมนะ อาตมาเป็นเด็ก รู้เท่าไม่ถึงการณ์ เหมบุญของเราเหลือเกิน เขาแปลกกันว่า พระก็มาหลายวัดแล้วมีแต่มาบงกช บุญ องค์นี้ แปลกเอาสตางค์มาให้ วันหลังลูกสาวเอาข้าวสารมาให้ที่วัดเรานี้เรียกว่าบุญอกได้ คนที่มีจิตดีต้องมีมารต้องใช้นี้ มีอุปสรรคตลอดเวลากาล คนที่มีความดีต้องมีอุปสรรคแน่นอนอน ไม่ใช่ดีไปตลอด เราเข้าใจผิดคิดกันว่าเราสร้างกรรมดีเหมือนมีกรรมบัง ข้อเท็จจริงคือใช้เวรกรรม เป็นความดีแล้ว

ใช้หนี้ ค่าเรือจ้างยายนม

อยู่มาอีก ๒-๓ เดือน อาตมานั่งสมาธิตั้งสติ นึกต่อกันไปได้ว่าเคยโกงค่าเรือจ้างยังอยู่อีก ท่านหนึ่ง ชื่อยายนม อาตมาก็ไป แก่ก็จะตายเสียอีกแล้วขึ้นไปกระซิบที่หูบอกโยม อาตมาเมื่อเป็นเด็กเคยโกงค่าเรือโยม อาตมาขอให้อโหสิกรรมอาตมาด้วยนะ เสร็จแล้วก็ให้ ๒๐๐ บาท พร้อมกับนม โวัลตินตามเดิม วันหลังเขาทำบุญ๗ วัน ยังเอาสตางค์มาถวายเราอีก ได้มากกว่า ๒๐๐ อีก พอกลับมาได้ ๒ วัน โยมนวมก็ตาย อาตมาก็ได้ใช้นี้ ตลอด นี่มันเป็นบุญเป็นกรรมของเราโดยเฉพาะ

เวลาผ่านไป พอดีจะไปเยี่ยมร้านเบ้เด็กเลี้ยงที่บางปะอิน เคยแวะไปกินอาหารบ่อยๆ ต่อมาก็ไม่เอาสตางค์ เพราะทุกครั้งไปอาตมาก็จ่ายสตางค์ เขาบอกว่าตั้งแต่อาตมาไปฉันร้านเขาทำให้ร้านเขาขายดีเลยไม่เอาสตางค์ ก็ขอบพอกันอยู่ด้วย มาตอนหลังมีคนไปผ่าท้องที่สุขศาลา อนามัยชั้น ๑๖ บางปะอิน ที่รึมน้ำ อาตมาก็ตั้งใจว่าจะไปเยี่ยมเขา

พอดีคืนนั้นอาตมาก็แผ่เมตตาอโหสิกรรม สติบอกอีกแล้วว่าจะต้องไปช้หนี้ เต่าที่รับจ้าง ต้มเจ้าตัวละ ๑ บาท ให้พวกช้ เมา ปรากฏว่าเต่ามันมีความสามัคคีดี นเสียจนหม้อดินแตกหน้าเข้า กอไฟไปหมด กรรมเหล่านี้ เราลืมไปหมดแล้ว สติอันหนึ่งก็บอกว่าระวันพรุ่งนี้ ออย่าเอาใครไป อาตมาก็ไปกับคนขับรถปิคอัพ ถ้าไปก็ตายหมดเลย ตายหมดแน่นอน อาตมาก็หาเรื่องเพทุบาย เขาก็โกรธอย่างร้ายแรงว่าไปชวนเขามาแล้วก็ไม่เอาเขาไป อาตมาก็บอกกณะคนขับรถว่า ไปเยี่ยมเขานี้เจ้าคอยตั้ง เวลาไว้ว่าแค่ ๕ นาทีนะ คอยเดือน อาตมาให้รีบกลับด่วน โดยเราคิดแล้วว่าถ้าไม่รีบกลับตามเวลา ๑๕ นาทีรถจะคว่ำที่พระนครศรีอยุธยาและเราจะต้องตายเลยผลสุดท้ายไม่

เอาใครไปเลย พอได้ ๑๕ นาที ก็บอกเจ้ชื่อศรีนวล ร้านเบ้เต็กเส็ง อาตมาขอลาละ บอกมีธุระ รีบกลับ ชี้นรถได้ก็บึ่งเลยความเร็วขนาด๑๒๐ กม./ชั่วโมง ขับเบ้การใหญ่บนถนนเอเชียเพิ่งสร้างเสร็จใหม่ๆ ฝนตกฟ้าร้องเป็นการใหญ่ มาถึงอ่างทองฝนก็หยุด ฝนที่อำเภอพรหมฯมันยังตกอยู่ ถนนมันลื่น ตรงโค้งตรงวัดคูรตมาด้วยความเร็วก็หมุนเลย รถเสียหลักพวงมาลัยหลวมหมดเลย คว่า ๘ รอบ ศรีชะโดนทั้งบนทั้งล่าง ล้อคประตูไว้ จีวรขาดรสบี้ ถลอกปกปิดหมด ต้องมาปวดแสบปวดร้อนอยู่เป็นเวลาแรมเดือน อาตมาไม่กล้าไปโรงพยาบาลเพราะอายเขา รสบี้ หมดต้องเอาเชลจงดัด พวกรถมาจอดดูเป็นแถว ดีว่ารถข้างหน้าไม่สวน ถ้าสวนก็คงตายหมด เสียค่าซ่อม ๓-๔ หมื่นบาท ปวดแสบปวดร้อนไปทั้งตัวเลย มันถลอกหมด อันนี้ ก็ได้ใช้หนี้ แต่ยังไม่หมด

ใช้หนี้ หักคอกน

ในเวลาต่อมา อาตมาก็นั่งสมาธิ ๖ เดือนเศษที่จะถึงวาระแห่งความตายก็มีนิมิตบอก อาตมาให้ทราบว่ พระเดชพระคุณท่านวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๒๑ เพียงสี่สิบห้าต้องจากวัด ตายไปใช้หนี้ นกที่หักคอก วันที่ ๑๖ ตุลาคม ออกพรรษา อาตมาก็นึกดูว่าเราต้องลาเขา ก็ประชุมสงฆ์ มอบอัฐบริวาร เสียสละปลงบริวารให้หมด มองให้องค์อื่น เงินวัดมีเท่าไรมอบให้มัคทายกแล้วก็องค์ไหนจะเป็นสมภารต่อไปก็มอบ อาตมาก็บอกให้พวกโยมผู้หญิงมานั่งกัมมัฏฐานคนละเดือน พอโยมหญิงกลับแล้ว เอาโยมผู้ชายมานั่งแทน ต่อไปก็จะมีคนสอนจะขอลาแน่นอน วันที่ ๑๔ ตุลาคม

นี่มันรู้ล่วงหน้าได้ มันมีประโยชน์มากนะ ท่านทั้งหลาย ถ้ารู้ล่วงหน้าไม่ได้ลำบากมาก สติตัวนี้ เป็นการรวมผลงาน สัมปชัญญะเป็นตัวคำนวณการ นี่สติสัมปชัญญะมันบอกได้ดังนี้ อาตมาก็ขอลาเขาหมดแล้ว แบ่งงานแบ่งภาระหน้าที่แล้ว

อาตมาก็คิดว่าตามหลักพระพุทธเจ้าสอนใหนๆ เราจะตายแล้วก็ขอลาเขาเสีย แล้วคนที่มาเราก็บอกได้ คนที่ไม่มาจะทำยังไงเขาจึงจะรู้ได้ ก็เจริญกัมมัฏฐานเดินจงกรม นั่งกัมมัฏฐาน มีโยมท่านหนึ่งชื่ออดยมชาญ กรศรีทิพา ที่รู้จักอาตมาเนื่องจากว่า บริษัทนายสุเมธ เตชะไพบูลย์ คุณชาญ กรศรีทิพา เขามีโรงงานน้ำตาลที่สิงห์บุรี เขาก็ฝันว่ารัชกาลที่๕ ไปเข้าฝันบอกให้เขามาที่วัดนี้ พระบรมฉายาลักษณ์ของท่านที่วัดนี้ เขาก็พูดลักษณะได้ถูกต้องโดยที่เข เคยเสด็จทางชลมารคสมัย ร.ศ.๑๒๕ และพระองค์ได้ถวายพระบรมฉายาลักษณ์ตอนพระองค์ขึ้นเสวยราชย์ในวันนั้น ท่านสมภารก็อยู่ด้วย

คุณชาญ พร้อมด้วยคุณสุเมธ ก็เดินเข้ามา อาตมาก็ไม่รู้จัก บอกโยมมีธุระอะไร เมื่อทั้งสองมาเห็นรูปก็เลยเล่าเรื่องที่ฝันให้ฟัง ก็เลยรู้จักกันเป็นเวลาหลายปี ในเวลาต่อมาอาตมาเห็นว่าคนนี้มีประโยชน์ต่อวัด ถ้าหากเราจะเ็นอะไรไป เราต้องบอกเขาเสียก่อน อันนี้ เอาไปใช้ได้เวลาจะจแม่เมตตา กระแสจิตนี้เป็นพลังงานอันหนึ่ง อาตมาพิสูจน์ได้ เช่น เอาผ้าขาวมากอง

แล้วเราเอากระดาษสีที่บีบมาทับ แล้วเอาพลังงานกระแสแดดหรือไฟฟ้าส่งจะทำให้กระดาษนี้ไปติด
ผ้าขาวได้ เหมือนอย่างแผ่นส่วนหุศล ขอให้ท่านทำจิตดีๆ ติดได้ แต่ก็หากคนทำไม่ได้ง่ายๆ นัก
ต้องทำจิตใจให้ได้ถึงก่อน

ส่งกระแสจิตลาตายกลายเป็นตัวหนังสือ

อาตมาก็เริ่มต้นว่าใกล้วันที่ ๑๔ ตุลาคมแล้ว เราก็มาสวดมนต์ให้พระแล้วก็แผ่เตตยาบอก
โยมชาญ ว่า โยมกับอาตมาก็ชอบกันมาหลายปีแล้ว อาตมาขอชะ วันที่ ๑๔ ตุลาคม อาตมา
คอหักแน่ ตายอยู่โรงพยาบาลสิงห์บุรี ก็บอกเขาอย่างนั้น ขอลา ในเวลาต่อมา คุณชาญเขาก็ไม่
ทำงานบริษัท ไปนั่งเขียนหนังสือ ใช้อ้อความที่เราแผ่เมตตาไป ไปติดที่กระดาษเขา ลายมือ
อาตมาด้วยตามที่เราแผ่เมตตาตรงกับตัวหนังสือ

ครั้งที่วันที่ ๑๔ ตุลาคม เทียงสี่สิบห้าวันที่ อาตมาก็จำเป็นต้องไปประชุมที่วัดกวิศวรราม
จังหวัดลพบุรีในวันนั้นด้วย หลวงพ่อธรรมญาณ เจ้าคณะจังหวัดลพบุรี ท่านมีหนังสือมาว่า เขา
จะประชุมเจ้าคณะอำเภอทั้งหมดที่จังหวัดลพบุรี พอถึงวันนั้น นายแพทย์ศิริราชมานี้ ยงเพลที่
วัด อาตมาก็เตรียมตัว รู้แล้วว่าวันนี้ เราไม่ได้กลับวัดแน่นอนตามที่เรามีสตูล่วงหน้า เดือนว่า
เราต้องใช้นี้ นัก จะใช้อ้อย่างไรกันแน่ คงจะไม่ได้กลับ มอบหมายการงานเรียบร้อยแล้วโยม
ผู้หญิงมานั่งกัมมัฏฐาน ๑ เดือนแล้วโยมผู้ชายด้วยมาแทนหลังจากดอมผู้หญิงกลับไปแล้ว โยม
ผู้ชายจะได้ช่วยกันเอาศพไปไว้วัดเตรียมงานครวัทำงานองนี้ เป็นต้น

อาตมาก็ลาเขาหมดแล้วก็ขึ้นรถเที่ยงกว่า จะตกเที่ยงสามสิบ เปลี่ยนใจใหม่หมด
เตรียมหนังสือขึ้นรถ คิดว่าไม่ได้กลับ แล้วมีนาวาตีวาด เกษแก้ว ใส่เสื้อขาวกางเกงขาวก็อาศัย
รถไปด้วยก็คงจะตายพร้อมกับอาตมา ออกจากวัดเล็ก ยวชวาเข้าลพบุรี ถึงหลังตลาดปากบาง
ตอนนั้นพอถึงปั้มน้ำมันรถเขาก็เปิดไฟเดี่ยวชวารรถตามหลังมถ คัน แขงซ้ายรถทัวร์ทันจิตออก
จากปั้มน้ำมันวิ่งเข้าชนทันที เทียงสี่สิบห้าพอตี นาวาตีวาด เกษแก้ว ลอยขึ้นหลังรถทัวร์ไปเลย
พวกตลาดนี้กว่าหนังสือพิมพ์ลอยไปก็เนื่องจากแกใส่เสื้อ ขาวกางเกงขาวนี่หลังหัก

อาตมาไหลชนเหล็กหักไปเลย แล้วกระจกครูดเอาหนึ่งหัวไปอยู่ตรงท้ายของหมด หัวขาว
เลย คอพับไปที่หน้าอก หมุนได้เลยเลือดเต็มจุมก กระจกมันบาด อาตมาก็บินออกไปแบบนก
ออกห่างรถไปประมาณ ๒๐ วา แต่เดชะบุญว่ามีมือดีอยู่มือหนึ่งจับขึ้นมา อาตมาก็ลองคิดว่าเรา
คอหักไปหรือนีตาไม่สัมผัส นูไม่สัมผัส ตายหมดแล้วทั้งตัว แต่มีอดี สติดี แต่กลับไปหายใจได้ที่
ท้อง พองหนอ ยุบหนอ ใช้ได้นะ ใครอยากจะรู้ว่าสะเดือหายใจได้ลองไปคอหักดูนะ คนขับก็สลับ
อาตมายังพูดได้เพราะสติอยู่ที่ลิ้นนี้จำไว้แล้วหายใจทางสะเดือได้ ทไม่หายใจได้ นึกถึงในท้องได้
ที่เราอยู่ในท้องแม็กินอาหารทางสะเดือแน่นอน หายใจได้ พองหนอ ยุบหนอ ตลอดเวลาเลยได้
ตำราเพิ่มขึ้น แต่ต้องทำได้ก่อนนะ ต้องมาฝึกกันให้ รู้สติ ตื่นมีสติ หลับมีสติ รู้แน่ อาตมาพูด

ว่าโยมช่วยอุ้มหน่อย ใ้พวกที่ไปมุงดูกันก็โยมอุ้ม หัวและ แต่ยังพูดได้ ที่เข้าใจว่าหัวและเพราะ
หนังไม่มี จนตำรวจทางหลวงมาบอกว่ายังไม่ตาย ถ้าตำรวจไม่มาเราก็คงจะจมอยู่ตรงนั้น

กรรมดัมเต่ามาช้า

พอดีตรงนั้นเขาทำอัฐิ ถ้าแกเขาก็ขับรถมา อาตมายังมือถืออัฐิข้างก็เสยคางไว้ มันไม่มี
ความรู้สึก พอรถแล่นถึงวิทยาลัยเกษตร ได้ยินเสียงแหว่แหว่มาแต่ไกล เสียงดังนี้ สมณะหน้าๆ ได้
ยินมาเรื่อยๆ เดี่ยวต้องช้าๆ คอหักแล้วยังไม่สงสารจะมาช้า สักประเดี๋ยวเห็นเต่า พอเห็นเต่า
เท่านั้น นแหละฝ่าหมอนี้ ารถอยู่ตรงนั้น หลุดพสกเขาเราคนเดียว ตายจริงเปี้ยกหมดเลย ใ้
แขนก็ยังดี อยู่ก็ร้อนนะสิ แล้วกระเด็นไปถูกคนขับ ใ้คนที่ประคองอาตมาไปบอกว่าหยุดๆ เดี่ยว
คนหลังจกตาย ใ้เต่ามาช้า เราอีก สงสัยใช้หนี้ ตอนนั้นยังไม่หมด รถไปถึงโรงพยาบาลน้ำแห่ง
หมดพอดีเลย

อาตมาก็ขออธิษฐานว่า ข้าพเจ้าขอให้ไปสบาย รู้แล้วเข้าใจแล้ว ขอโหสิกรรมทุกอย่าง
กับโลกมนุษย์ ในเมื่อข้าพเจ้ายังใช้หนี้ ในโลกมนุษย์ไม่หมดขอให้ข้าพเจ้าไปใช้ในชาติต่อไป
ประการที่ ๒ ถ้าข้าพเจ้าใช้หนี้ ในโลกมนุษย์หมดแล้ว ขอให้ข้าพเจ้าไป ณ บัดนี้ อย่าได้ทรมาน
ต่อไป อธิษฐาน ๒ ข้อ

วันนั้นพอดี ผู้อำนวยการโรงพยาบาลไม่อยู่ เขาไปบ้านเขา ทางวัดเกษ อยู่แต่นายแพทย์
ใหญ่ หมอสมหมายก็วิ่งไปจากบ้านรู้ข่าวว่ารถชนอาตมาก็เอาเข้าห้องฉายเอ็กซเรย์ เขาพูดกันได้
ยินแ่วๆ บอกไม่มีทางหมอใหญ่บอกไม่มีทาง หมอใหญ่สั่งให้อาตมานอนตรงๆ บนรถ ซึ่งมีลูกล้อ
เล็กๆ ใ้บุรุษพยาบาลเอาเข้าห้อง ไอ.ซี.ยู. โดยด่วน จัดการเย็บหนังศีรษะที่มันถลอกไปนี่ก่อน

อาตมาก็อธิษฐานไปเรื่อยๆ มือดียังมีอยู่อีกมือหนึ่ง นอกจากนั้นตายหมดแล้ว แต่ยังมี
หายใจได้ที่ท้องพองหนอ ยุบหนอตลอด ก็แบ่งวาระบุรุษพยาบาล ๒ คนก็ไสรถเต็มที รถก็เกิดตก
ร่องประตูเหล็ก โครม! ล้อพังหมด แพทย์อีกคนบอกตายเสียแล้วละมังหว่า เป่าเลย คอ
ล้นกร๊อบเข้าที่เลย คือติดเลย ลืมตาเห็นเลย หายใจไม่ออก พอคอติด ปวดกันแทบหลุด เลยทำ
ใ้ได้ความรู้เพิ่มขึ้นอีก ๒ ข้อ ได้ความรู้ยังงี้ หมายความว่าถูกจุดประสาท ประสาทคอกับ
ประสาทกันเป็นเส้นเดียวกัน เข้าไปในห้องฉุกเฉิน เขาก็เริ่มดึงหนังมาเย็บ หมอกสงสัยว่า
อาตมาจะเป็นอัมพาตไม่ตีขึ้น บุรุษพยาบาลบอกว่าเป็นเพราะอ้วนนะ ถ้าอ้วนไม่ไสรถตกร่องคอจะ
ต่อไม่ติดหรือกลับมีบุญคุณเสียอีก อาตมาก็นึกว่าเราใช้เวรใช้กรรม ในเวลาต่อมาหมอไม่สามารถ
จะรักษาได้ เพราะมีแรงขาแข็งถีบได้ทั้งนั้น นางพยาบาลบอกหมอ ก็ให้เราลองบีบมือ หากว่าเรา
จะไม่มีแรงอันนี้ ก็เป็นบุญวาสนา

พอรุ่งเช้า คุณชาญมา ถือนั่งถือโทรจิตมาด้วย บอกนี่ท่านทำไมต้องเขียนหนังสือมา วันก่อนผมไปพบ ท่านทำไมไม่บอกผม ทำไมต้องเขียนหนังสือฝากเขาไป อาตมาบอกเปล่าว่า ไม่ได้เขียน เขาวานี้ใจละลายมือท่าน

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสิงห์บุรีก็ไม่รู้จะทำยังไงก็โทรศัพท์ไปหาผู้อำนวยการโรงพยาบาล เลดสิน อาจารย์เขาคือ หมอประดิษฐ์ ถามว่าหลวงพ่อดังนี้ คอหักแล้วไม่ตายทำไงดี หมอ ประดิษฐ์บอก ผมก็ไม่เคยเห็น ขอให้เอาตัวมาดู

รุ่งขึ้นเขาก็หาหมอเอาตมาขึ้น นรถไปโรงพยาบาลเลดสิน หามไป อาตมาพลิกไม่ได้ ยกแข่ง ยกขาได้ลุกไม่ได้ก็หามขึ้น ไปเช้า ๒ หมอประดิษฐ์ก็มาตรวจเอาแพทย์มาวิจัยกันใหญ่หมอประดิษฐ์ ก็บอกขอทำเอง ก็เอาผ้ามาแช่น้ำมาพันใส่เปลือก๑๕ นาที อาตมาเดิน ลุกขึ้นได้ ขากลับขึ้น นรถ กลับจังหวัดสิงห์บุรี มันก็แปลกดี แยกมาเยี่ยมกันมากมาย ต่างจังหวัดมากันเยอะ เขาลือกันว่า อาตมาคอหักไม่ตาย ขนมนมเนยเยอะเยอะไปหมด อาตมานึก เวลากินไม่ได้มาเยี่ยม เวลาจะ ตายจะขึ้น ี มาทำไม รู้ว่ากินไม่ได้ก็เอามาให้กิน คนกินได้ไม่ค่อยให้

พอกลับมาวัดได้อาตมาก็คุยทุกวัน เพราะมีคนมาเยี่ยมมากมาย หมอประดิษฐ์ก็ส่งมาบอก ว่าอย่าให้คุยมานแล้วแผลจะหายช้า ให้ฉันทานอนหลับกินนอนไม่หลับ ฉีดยานอนหลับ ก็ไม่หลับ จนนางพยาบาลว่า หลวงพ่อสู้ยา หมอประดิษฐ์ก็ออกอุบายว่าให้เข้ามาโรงพยาบาลเลดสินจะ ถอดเปลือกให้ อาตมาก็ดีใจรีบไป พอไปถึงเขาก็ถอดเปลือกให้จริงๆ พอตัดเปลือกออกก็เลยเป็นลม ครั้นพอพักสักประเดี๋ยว หมอบอกหลวงพ่อเดี่ยวใส่ให้ใหม่ ผมหลอกท่านมาไม่ถึง ท่านไม่มาเลยใส่ ใหม่เพิ่มอีก ๔ กิโล พอใส่ได้สัก ๑๕ นาที อ้าปากไม่ออกเป็นถ้ำเลย

เปรตปากเท่ารูเข็ม

พอกลับไปถึงสิงห์บุรี เราก็จะแหย่อ้าปากไม่ขึ้น ผลสุดท้ายก็หิวน้ำเหลือเกิน กินไม่ได้ต้อง หยอดด้วยหลอดกาแฟ ต้องดูต ดูดก็ไม่เข้า เวลาฉันเช้า ก็ใส่เข้าไปข้างๆ เลยนึกในใจนึกถึง ยายได้ เจ้าต้องเป็นเปรต ปากเท่ารูเข็ม กินอะไรไม่ได้จริงๆ ตั้ง ๕๐ วัน นกมองเห็นจากกินไม่ได้ แล้ว พุดไม่ได้ด้วยพ้ออ้าปากมากๆ ใสข้างบนขบแล้วเลือดไหล เวลาฉันข้าวก็ต้องขยับเลือดไหล จะกินอะไรก็ต้องบ้วนเราต้องมาทรมานเป็นเปรต ก็เลยนึกถึงคำยายว่าต้องเป็นเปรตเพราะไปกิน ข้าวที่ให้ไปถวายพระ

หลังจากที่อาตมากลับจากโรงพยาบาลแล้ว ๕๐ วันเท่านั้น กลับมานี้ในใจว่า เราต้อง ใช้หนี้ โลกมนุษย์ก็เริ่มถมดินรอบวัด ก็เริ่มสร้างหอประชุมนี้ เพื่อนจะอบรมต่อไป ตั้งใจไว้อย่างนั้น ต้องใช้หนี้ โลกมนุษย์ด้วยการเผยแพร่ธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า จะไม่ขอสร้างวัดดูต่อไปแล้ว ในที่สุด มีการทำบุญรับขวัญ โยมก็มาทำบุญกันมาก ในครั้งสุดท้าย นายชาญ กรศรีทิพา กับ นายสุเมธ เตชะไพบูลย์ ทั้งสองท่านนี้ ก็มาทำบุญรับขวัญให้อาตมา แล้วนำเอากระดาษที่มี

ตัวหนังสือมาด้วย วันนี้ แกก็พับอย่างดีมา พอทำบุญเสร็จเรียบร้อยอุทิศกุศลเรียบร้อยแล้ว แก
ก็เอากะดาษออกมาว่าจะเอามาอ่านให้เขาฟัง ปรากฏว่าตัวหนังสือไม่มี มีแต่กระดาษเปล่า
เดี๋ยวนี้ ก็ยังเก็บใส่กรอบไว้ดูเป็นที่ระลึก

ปลาตุ กย่างเป็นเหตุ

เมื่อเรารดน้ำ ามนต์หลวงพ่อแพเสร็จแล้ว คุณอำนวยก็บอกข้าพเจ้าว่า ออกจากนี้ เราจะไปวัดอัมพวันกัน วัดอัมพวันอยู่ไม่ไกลจากที่นี่ ออกไปทางถนนพหลโยธิน วัดตั้งอยู่ริมทางเท้า เลี้ยวเข้าไปประมาณ ๕๐๐ เมตรเท่านั้น ไหนๆ ก็มาทำบุญวัดหลวงพ่อแพแล้ว ก็ควรจะเลยไปวัดอัมพวันสักหน่อยก็จะได้

“หลวงพ่อองค์นี้ ดีทางไหน” ข้าพเจ้าถามคุณอำนวยผู้แนะนำ

“ท่านเก่งทางนั่งทางใน และทางวิปัสสนากัมมัฏฐาน” คุณอำนวยชี้แจง

“ท่านเก่งทางวิปัสสนาก็เป็นเรื่องของท่านไม่เกี่ยวอะไรกับเราผู้เป็เมฆราวาส” ข้าพเจ้ายังไม่หายสงสัย

“เกี่ยวสิ ทำไมจะไม่เกี่ยว ยิ่งคนสวยๆ อย่างผู้ว่ายิ่งเกี่ยวมากขึ้น เพราะอย่างน้อยก็จะได้รู้ว่า เรื่องที่ช่วยอยู่เวลานี้ มันเป็นมาอย่างไร คุณอำนวยชักฉันเพราะความซี้สงสัยของข้าพเจ้า

“รู้แล้วจะมีประโยชน์อะไร ไปพบท่านแล้วจะหายสงสัยกระนั้นหรือ”

คุณอำนวยเกาหัวขี้กั๊ก คงจะไม่ให้ข้าพเจ้าสงสัยไม่หยุด

“อย่างน้อยเรารู้ว่าเรื่องราวมันเป็นมาอย่างไร จึงได้รับเคราะห์กรรมถึงปานนี้ พระที่นั่งทางในได้นั้น นัย่อมมองเห็นอดีตและอนาคตของสัตว์โลกทุกชีวิต เขาเรียกว่ามีทิพย์จักขุ หรือญาณจักขุ อะไรทำนองนี้ แผละ เข้าใจหรือยัง เขาอธิบายจบพร้อมกับการถอนหายใจเฮือกใหญ่

“ซาบซึ้งแล้วครับ ข้าพเจ้าตอบยี้ มๆ คุณอำนวยค้อนประหลับประหลืออก คงนึกในใจว่าไม่ควรพาข้าพเจ้ามา ดูจะมีปัญหาามากเหลือเกิน

เราออกจากวัดพิกุลทองของหลวงพ่อแพมุ่งตรงไปออกทางเข้าสิงห์บุรีตรงตัดกับถนนพหลโยธิน แล้ววิ่งมาตามถนนพหลโยธินมุ่งเข้ากรุงเทพฯ จากปากทางเข้าเมืองสิงห์บุรีมาได้ประมาณ ๔ ก.ม. ก็จะถึงวัดอัมพวัน วัดนี้ ถ้าวัดถนนมุ่งหน้าเข้ากรุงเทพฯ จะอยู่ทางด้านขวามือที่ปากทางมีป้ายเขียนไว้ว่าทางเข้าวัดอัมพวัน เมื่อผ่านโรงเรียนแล้วก็จะถึงตัววัด บริเวณวัดกว้างขวางและสะอาดสะอ้าน มีต้นไม้ใหญ่ๆ หลายต้นร่มรื่นสมกับเป็นที่อยู่ของบรรพชิต

เมื่อพวกเราไปถึง ท่านอยู่พอดีมีอุบาสกอุบาสิกา นั่งอยู่ก่อนแล้ว ๔-๕ คน พอคณะของพวกเราประมาณสิบกว่าคนไปถึง บรรดาท่านเหล่านั้นก็ลาหลวงพ่อไป

คุณอำนวยนำพวกเราไปนั่งใกล้ๆ สำหรับข้าพเจ้านั้น ให้ไปนั่งข้างหน้าใกล้ๆ กับหลวงพ่อ หลวงพ่อมีตำแหน่งเป็นพระครูภาวนาวิสสุทธิ ชาวบ้านแถบนั้น เรียกท่านว่าพระครูจรัญ เข้าใจว่าคงจะเป็นชื่อเดิมของท่าน อายุประมาณ ๕๐ เศษ ดูท่าทางเป็นคนเคร่งศีลและวินัย การพูดจาตรงไปตรงมาไม่เกรงใจใครทั้งนั้น ทำถูกท่านก็ว่าถูก ทำผิดท่านก็ว่าผิด อาศัยเหตุผลเป็นหลักในการพูด เมื่อคุณอำนวยไปหาท่านโสภาปราศรัยดี แสดงว่าคุณอำนวยเป็นลูกศิษย์กัณภูมิคนหนึ่ง

“มาวันนี้ ก็ดีแล้ว อยู่ให้ถึงเย็นอาตมาจะให้เขาหุงหาอาหารไว้ให้กิน ว่าแล้วท่านก็สั่งแม่ชีจัดการหุงข้าวทำกับข้าวเลี้ยงคนละคุณอันวย โดยที่คุณอันวยไม่ทันจะพูดว่าจะไร

“ผมมาวันนี้ นอกจากมาราบนมัสการท่านแล้ว ก็ยังได้แนะนำเพื่อนมาคนหนึ่ง ที่เขาประสบเคราะห์กรรม อยากจะให้หลวงพ่อบรรเทาทุกข์ในดวงจิตที่ว่าเรื่องราวมันเป็นยังไงมาอย่างไรกันถึงได้มาประสบเคราะห์กรรมเช่นนี้ ไ่ คุณอันวยบอกหลวงพ่อ

“ไหนคนไหน?”

“คนนี้ ครับ ว่าแล้วคุณอันวยก็ชี้ มือมายังข้าพเจ้า

“อ้อคนนี่ เอะ ทำทางดิ่งไม่เลวเลย แต่หน้าตาดูจะหมองคล้ำไปสักหน่อย คนกำลังมีเคราะห์ก็เป็นแบบนี้ แหละ เดี่ยวอาตมาจะนั่งหลับตาดูซิว่ามันเรื่องอะไร” พูดจบท่านก็นั่งหลับตาอยู่ครู่หนึ่ง พอลืมตาคุณอันวยก็ถาม

“เป็นยังไงหลวงพ่อ พอไหวไหม?”

“เฮ้อ ! ราคานี้ อាកาหนักมาก ความจริงดวงชะตาจะขาดอยู่แล้วตั้งแต่เดือนก่อนโน้น มีคนจะมาดักยิงที่บ้านพักแต่ยิงไม่ได้ เพราะที่นั่นมีพระภูมิเจ้าที่แรง ท่านคอยคุ้มกันอยู่ทำให้คนที่ไปดักยิงมันมองไม่เห็นตัว มันเลยยิงไม่ได้ ความจริงมันไปเฝ้าอยู่นอกรั้วบ้านหลายวัน ไม่มีโอกาสเห็นตัวโยมคนนี่ มันเลยลืมนึกความตั้งใจ มิฉะนั้นดวงชะตาขาดไปแล้ว ยังมีหลวงพ่อศักดิ์สิทธิ์ เป็นพระแก้วแก้วแขวนอยู่ที่คอคอยคุ้มกันอยู่อีกองค์หนึ่ง ทำให้คนคิดร้ายทำอันตรายได้ยาก แต่ระยะนี้ พันเคราะห์เหล่านั้น มาแล้วคงไม่เป็นไร หมั่นทำบุญสุนทานมากๆ หน่อย ปล่อยสัตว์มีชีวิตเช่น นก ปลา มากๆ ก็จะได้” หลวงพ่ออธิบาย

“แล้วเหตุที่มีเคราะห์ถึงขนาดนี้ มันเนื่องมาจากอะไรกันล่ะครับหลวงพ่อ ข้าพเจ้าถามท่านบ้าง เพราะปล่อยให้คุณอันวยถามมานานแล้ว

“มันเป็นเรื่องที่ไม่น่าเชื่อ แต่อาตมานั่งหลับตา ดู ทบพวนอยู่ถึงสองสามครั้งผลออกมาเหมือนกัน ซึ่งอาตมาก็ยังงงๆ อยู่เหมือนกัน

“งงเรื่องอะไรล่ะครับหลวงพ่อ”

“งงเรื่องที่ไม่น่าจะเป็นไปได้ปะซิโยม”

“เรื่องอะไรล่ะครับที่เป็นไปไม่ได้ ในโลกนี้ มีเรื่องที่จะเป็นไปได้เสมอ ข้าพเจ้าว่า

“คือตามเรื่องมีว่า โยมรู้ตัวว่ากำลังมีเคราะห์ก็พยายามซื้อ ลูกปลาตัวเล็กๆ ปล่อยลงน้ำ เพื่อช่วยชีวิตของลูกปลาเหล่านั้น เรื่องนี้ โยมทำมาตั้งแต่ปีที่แล้วใช่หรือไม่ บอกอาตมาตรงๆ หลวงพ่อถามข้าพเจ้าแล้วมองหน้า

“ใช่ครับ ผมรู้ว่าตัวเองกำลังมีเคราะห์ ดวงไม่ดีก็พยายามปล่อยนกปล่อยปลามาตั้งแต่ปีที่แล้ว การปล่อยนกปล่อยปลาเป็นการช่วยชีวิตสัตว์ ไม่เห็นจะผิดบาปอะไรนี่รับหลวงพ่อ”

“ถ้าเพียงเอาไปปล่อยนอกจากไม่บปากแล้ว ยังได้บุญอีกด้วย แต่เรื่องนี้ มันไม่ยุติแค่นั้น มันยังมีเรื่องยืดเยื้อ ต่อมาอีกนะซี พุดจบหลวงพ่อดอนหายใจใหญ่

“ยืดเยื้อ อย่างไรครับ

“คือหลังจากเอาเขาไปปล่อย แล้วโยมก็ไปจับเขามากินอีกนะซี ตอนนี่ แหะที่ापหนัก จวนจะแก้มืดกอยู่แล้วรู้ใหม่ เท่ากับเราอธิษฐานเมื่อเวลาจะปล่อยเขาลงนี้ ว่าจงไปอยู่เป็นสุขเป็นสุขเถิด เราปล่อยชีวิตเจ้าแล้ว เราช่วยชีวิตเจ้าให้ยังยืนต่อไปแล้ว เจ้าจงไปอยู่เป็นสุขเป็นสุขเถิด เจ้าเวรนายกรรมขอให้มารับส่วนกุศลในการปล่อยชีวิตในครั้งนี้ ด้วย เสร็จแล้วหลังจากนั้นไม่นาน โยมก็ไปจับเขามากินอีก เท่ากับกลับคำสัตย์อธิษฐานที่ให้ไว้แก่เจ้าเวรนายกรรม ทำให้เจ้าเวรนายกรรมเขาโกรธมาก เขาจึงอาฆาตพยาบาท โยมจึงต้องรับเคราะห์กรรมอยู่ขณะนี้ ยังไงละ นี่ แหะที่อาตมาว่ามันไม่น่าจะเป็นไปได้ อาตมาดูคนมากมายๆ หลายต่อหลายคนไม่เคยพบเห็น เรื่องอย่างนี้ เลย หลวงพ่อดอนพุดจบคว่ำหูหรือมาดูคว่ำๆ

* หลวงพ่อดอนไม่สูบบุหรี่ แต่หลวงพ่อนัดยานัตถ์(ผู้จัดทำ)

ข้าพเจ้าบอกหลวงพ่อดอนว่าเรื่องนี้ ไม่จริง ข้าพเจ้าปล่อยนกปล่อยปลาเมื่อปีกลายจริง แต่เมื่อปล่อยลงน้ำลงคลองแล้ว ก็แล้วกันไม่เคยไปตามจับมากินอีก เพราะจะรู้ได้อย่างไรว่าตัวไหน คือตัวที่ข้าพเจ้าปล่อยไปจะได้จับมากินได้ถูก เพราะข้าพเจ้าไม่ได้ทำเครื่องหมายไว้ และเวลาปล่อยก็ปล่อยครั้งละมากๆ ลูกปลาตุ๊ก ปลาช่อน ปลาหมอ ครั้งละจำนวนร้อยๆ ตัว จะไปจับปลา แต่ละตัวได้อย่างไร เพราะฉะนั้น เรื่องที่หลวงพ่อดอนว่า จึงไม่มีทางจะเป็นไปได้แน่นอน สงสัยหลวงพ่อดอนจะคิดเสียแล้ว หลวงพ่อดอนหัวเราะอย่างคนอารมณ์ดี

“อาตมาไม่ได้ว่าโยมตั้งใจจะจับปลาที่ปล่อยสะเดาะเคราะห์หมากิน แต่อาตมาหมายความว่า โยมกินปลาที่โยมสะเดาะเคราะห์เข้าไป จะโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ อาตมาไม่ทราบเหมือนกัน แต่สรุปว่าโยมกินเขาเข้าไปแน่ๆ โดยปราศจากข้อสงสัย ลองไปนึกทบทวนดูให้ดีเถิด แล้ววันหลังค่อยมาคุยกันใหม่

“แล้วเรื่องที่ผมมีเคราะห์กรรมอยู่เวลานี้ ละครับจะเป็นอย่างไรบ้าง ข้าพเจ้าอยากรู้ เหตุการณ์ในอนาคต

“ตอนนี้ พ้นชะตาเคราะห์หนักแล้ว ที่เหลืออยู่เป็นส่วนน้อย และค่อยๆ หมดไปราวๆ เดือน เมษายน-พฤษภาคม ปีหน้า ก็คงจะพ้นเคราะห์เด็ดขาด ไม่เป็นไร ขอชื่อนามสกุล วัน เดือน ปี เกิดให้อาตมาไว้ แล้วอาตมาจะนั่งบริกรรมภาวนาให้เจ้ากรรมนายเวรเขาเห็นใจเลิกจองเวรจองกรรมเสีย” ท่านก็หันไปคุยกับคุณอำนวยและคนอื่นๆ ที่มาคณะเดียวกัน

วันนี้ข้าพเจ้าไม่ได้อยู่กับชาวเย็นที่วัดอัมพวัน เพราะเกรงจะกลับกรุงเทพฯ ไม่ได้ อาจจะขับรถกลางคืน เพราะกำลังมีเคราะห์อยู่ด้วย ต้องระวังตัว เกรงเกิดอุบัติเหตุ ระหว่างทางขณะขับรถกลับกรุงเทพฯ ข้าพเจ้าได้ครุ่นคิดไปตลอดทางว่าข้าพเจ้าไปจับปลาที่ปล่อย สะเดาะห์เคราะห์ไปแล้วเอามากินได้อย่างไร ข้าพเจ้าไม่เคยประพฤติเช่นนั้นเลย ไม่น่าจะเป็นไปได้ การปล่อยปลาแต่ละครั้งก็ปล่อยจำนวนมากๆ และปล่อยในลำคลองหนองบึงเป็นส่วนใหญ่ และเมื่อปล่อยไปแล้วก็แล้วกัน ไม่เคยคิดตามเอามากินอีกเลย หลวงพ่อคงจะเลอะเลือนดูทางใน ผิดไปแน่ๆ แต่ก็ใจไม่ดี คิดว่าบางทีปลาตัวที่เราปล่อยต่อมาพวกจับปลามันจับได้เอาไปขายที่ ตลาด เด็กบ้านเราไปจ่ายกับข้าว ซึ่ อมาแกงเข้าพอดี ถ้าเป็นอย่างนี้ ก็มีทางเป็นไปได้เหมือนกัน แต่โอกาสมีหนึ่งในร้อยหรือหนึ่งในพัน

ต่อมาอีกหลายวันข้าพเจ้าจำได้ว่า ทางอัยการเขาได้นำดส่งฟ้องข้าพเจ้าต่อศาลจังหวัด ตราด ซึ่งข้าพเจ้าในฐานะจำเลยก็ต้องเดินทางไปจังหวัดตราด เพื่อไปฟังคำฟ้องในศาล หลังจากที่ยัยการฟ้องเสร็จแล้วศาลก็นัดสืบพยาน โดยสืบพยานโจทก์ก่อนในชั้นต้น ศาลได้นัด เดือนละ ๒ ครั้ง ก็เป็นอันตกลงกันทั้งอัยการโจทก์และทนายฝ่ายข้าพเจ้า ทางฝ่ายโจทก์ยื่นระบุ พยานทั้งหมด ๓๗ ปาก ข้าพเจ้าคิดในใจว่าถ้าสืบพยานครั้งละ ๑ ปาก ปีหนึ่งก็จะได้ประมาณ ๒๔ ปาก กว่าจะเสร็จคดีก็คงราวๆ ปีกว่า หรือ ๒ ปี ทางทนายของข้าพเจ้าแนะนำให้เตรียมพยาน เอาไว้บ้างและให้ติดต่อกับเขาเสียแต่เนิ่นๆ ข้าพเจ้านึกถึงนายโกสุมนคนขับรถของข้าพเจ้า ว่าเขาคง จะเป็นพยานให้ข้าพเจ้าได้ดี เพราะเขาอยู่ใกล้ชิดกับข้าพเจ้าตลอดมาไม่ว่าข้าพเจ้าจะไปไหนเขาก็ มักจะไปด้วยเสมอ ข้าพเจ้าจึงคิดว่าควรอ้างเขาเป็พยานสักคนหนึ่ง

เมื่อออกจากศาลแล้ว ข้าพเจ้าก็ไปหาเขาที่บ้านพัก บ้านพักของเขาอยู่ในบริเวณจวนผู้ว่า ราชการจังหวัด ที่ข้าพเจ้าเคยพักอยู่นั่นเอง เมื่อไปถึงไม่พบเขาอยู่ที่บ้าน ได้สอบถามภรรยาเขา ว่าไปไหน ภรรยาเขาบอกว่า

“โกสุมไปวิดปลาลอกสระอยู่หลังจวน”

ข้าพเจ้าจึงเดินอ้อมไปทางหลังจวน จนถึงสระใหญ่ สระแห่งนี้ มีมานานแล้วตั้งแต่สมัยใด ไม่ปรากฏ สมัยโบราณไม่มีน้ำ ปรปะปา ผู้ว่าราชการจังหวัดสมัยก่อนได้ใช้น้ำในสระนี้ อาบกิน แต่เมื่อมีน้ำ ปรปะปาแล้ว สระนี้ ก็ทิ้งไว้เฉยๆ มีต้นบัวอยู่เต็มสระ พอถึงหน้าแล้งเดือนมีนาคม น้ำก็ จะแห้งจนถึงก้นสระ โกสุมจึงถือโอกาสลอกสระแล้วเอาปลาที่อยู่ในสระจำนวนมากมากินเป็น อาหาร ต้มบ้างแกงบ้าง ย่างบ้างตามแต่จะชอบ

เมื่อข้าพเจ้าไปถึงปากสระโกสุมเห็นเข้าก็รีบตะกายขึ้น นมาบนขอบสระชี้ ให้ข้าพเจ้าดูปลา ดูก ปลาช่อนตัวขนาดเท่าแขนหลายตัวซึ่งนอนแอ้งแม้งอยู่ในถัง แต่ละตัวอ้วนๆ ทั้งนั้น ปลาตุก อูยแต่ละตัวนี้ อเหลืองท้องเหลืองออยนรับประทานเป็นอย่างมาก ถ้าได้อย่างนี้ น้ำ ปรปะปาพริกมะนาว

ชอยหอมใส่ดินน้อย กินกับข้าวร้อนๆ ก็คงจะอร่อยดีไม่น้อย คิดแล้วก็น้ำลายไหลด้วยความอยาก

“ปลาตุ๋นตุ๋นตัวโตๆ ที่งั้นๆ ข้าพเจ้ากล่าวขี้ นลอยๆ

“ปีกลายผมก็วิตบ่หนหนึ่งแล้ว ตอนนั้นท่านยังเป็นผู้ว่าอยู่ ผมยังเอาปลาไปให้ท่านกิน ตั้งหลายตัว ท่านคงจะจำได้ ตอนนั้น มีทั้งปลาตุ๋น ปลาช่อน และปลาหมกท่านยังบอกว่าปลาตุ๋นอร่อยดี” โกลุ่มนี่ แจง ข้าพเจ้าพยายามนึกบททวนเหตุการณ์เมื่อปีที่แล้วมา จำได้ว่าเมื่อข้าพเจ้าย้ายมาเมืองตราดใหม่ๆ ข้าพเจ้าได้ไปตลาดและซื้อปลากุ้ง ปลาหมก ปลาช่อน เป็นจำนวนมาก มาปล่อยลงในสระแห่งนี้ เพื่อสะเดาะเคราะห์ตามคำทำนายของซินแสหมอดูจากจังหวัดระนองที่ทายว่าข้าพเจ้ากำลังมีเคราะห์ ให้รีบสะเดาะเคราะห์เสีย

หลังจากนั้นต่อมาก็หลายเดือน ประมาณ ๖-๗ เดือนเห็นจะได้ ผู้บัญชาการเรือรบจำได้นำนักโทษหลายคนมาขออนุญาตขุดลอกสระหลังจวน โดยอ้างว่า สระตื้นเขินมากแล้ว ตอนนั้น น้ำแห้งขอด ควรจะได้ขุดลอกเสีย พอถึงหน้าฝนก็จะได้น้ำ เต็มสระ และเป็นน้ำใสสะอาดดีกว่าที่จะปล่อยเอาไว้ให้ตื้นเขินอย่างนี้ ข้าพเจ้าเห็นผู้บัญชาการเรือรบจำมีเหตุผลดี จึงได้อนุญาตให้ขุดลอกสระแห่งนี้ได้ ซึ่งเขาได้นำนักโทษมาขุดลอกสระในตอนเช้าวันรุ่งขึ้น บังเอิญวันนั้นข้าพเจ้าจำได้ว่ามีราชการไปออกท้องที่ประชุมราษฎรที่กิ่งอำเภอบ่อไร่กลับเย็นมากแล้ว จึงได้ชวนพรรคพวกมานั่งตั้งวงดื่มสุรากันอยู่ที่บนนอกชานที่จวนนั่นเอง การดื่มสุราของพวกเราที่ไม่ได้ดื่มกันมานานไม่ได้สติ แต่เป็นการดื่มเพื่อเรียกน้ำย่อยก่อนรับประทานอาหารเย็นคนละแก้วสองแก้วก็เลิกกัน ขณะที่นั่งดื่มเหล้ากันอยู่นั้น โกลุ่มนี่เดินเข้ามาบนจวนถือจานใบใหญ่มาหนึ่งใบ ในจานมีปลาตุ๋นตัวโตๆ เนื้อเหลืองอ้อๆ ประมาณ ๓-๔ ตัว ข้าพเจ้ายังจำได้ติดตา ว่าเย็นวันนั้นข้าพเจ้ากินข้าวกับปลาตุ๋นอย่างจู้มน้ำปลาอย่างเอร็ดอร่อยเป็นกำลัง เมื่อนึกขึ้นได้ตั้งนั้น ก็เกิดเฉลียวใจแว่บขึ้นมาทันทีจึงได้ถามโกลุ่มนี่ว่า

“ปลาตุ๋นที่ลื้อเอาไปให้อ้วกินเมื่อปีกลาย เป็นปลาตุ๋นที่วิตจากสระนี้ หรือ

“ใช่แล้วครับ วันนั้นพวกขี้มเหมาเอานักโทษมาขุดลอกสระ ผมเลยถือโอกาสผสมโรงผลัดผ้าขาวม้าลงจับปลากับเขาด้วย ผมได้ปลามาซังโองไว้ตั้งหลายสิบตัว ผมเห็นปลาตุ๋นตัวโตๆ เนื้อเหลืองดี เลยยกเอาไปให้ท่านรับประทาน

เขากล่าวจบก็มองหน้าข้าพเจ้า คล้ายจะถามว่าข้าพเจ้ามาถามเขาทำไม?

“ตายแล้ว ถ้าอย่างนั้น ก็คงเป็นปลาตุ๋นที่ผมเอามาปล่อยตอนที่ย้ายมาเป็นผู้ว่าใหม่ๆ ละขี้ปล่อยเขาแล้วเอาเขามากินอีกยิ่งบาปกรรมหนักยิ่งขึ้น แล้วนี่ผมจะทำยังไงดี ข้าพเจ้าบอกโกลุ่มนี่ด้วยความกังวลใจ

“เฮ้อะ เฮ้อะ ผมก็ไม่รู้จะว่ายังไง เพราะเห็นว่ามันเนื่อเหลือองๆ ตัวโตๆ ก็คิดว่าท่านคงชอบ ผมเองก็ไม่ทราบว่าคุณท่านเอามาปล่อยไว้ตั้งแต่เมื่อไหร่ กินเข้าไปแล้วก็แล้วกันเถอะครับ เมื่อเราไม่เจตนาก็คงจะไม่บาปมากนัก” เขากล่าวพลอบใจข้าพเจ้า

“ไม่บาปกับผีอะไร หลวงพ่อท่านว่าแบบนี้ บาปหนักมาก ต้องรีบเคราะห์กรรมไปอีกนาน ข้าพเจ้าบอกเขา

“หลวงพ่อดีอะไรครับ?”

“หลวงพ่อดี..เอ ออย่าไปรู้เลย ชั่งมันเถอะ พุดจบข้าพเจ้าก็ลาเขากลับ ส่วนเรื่องที่จะขอให้เขาเป็นพยานก็ลืมไปสนิท เหมือนมีอะไรมาบังหัวใจไว้ ที่คิดว่าจะพุดก็เลยไม่ได้พุด

ตอนขากลับจากจังหวัดตราดวิ่งรถเข้ากรุงเทพฯ ข้าพเจ้านั่งครุ่นคิดมาตลอดทาง นึกถึงคำพุดได้ตอบของข้าพเจ้ากับหลวงพ่ ที่วัดอัมพวัน

“เป็นไปไม่ได้หรอกครับหลวงพ่ ที่ผมปล่อยชีวิตเขาไปแล้ว จะไปจับเขามากินอีก ผมจะไปรู้ได้อย่างไรว่าปลาตัวไหนเป็นปลาที่ผมปล่อยไป จะได้จับมากินได้ถูก ยิ่งกว่านั้นผมยังปล่อยปลาครั้งละเบียร์ร้อยๆ ตัว ยิ่งไม่มีทางจะเป็นไปได้เลย

“เป็นไปได้อย่างแน่นอน และก็เป็นแล้วด้วย อาตมานั่งทางโนเห็นชัดเจนและก็ยังสงสัยอยู่ ว่าทำไมโยมถึงทำเช่นนั้น”

ข้าพเจ้าคิดสับสน จนบอกไม่ถูกว่าทำไมเรื่องราวในชีวิตของเราเองจึงได้ยุ่งเหยิงสับสน วุ่นวายถึงขนาดนี้

ตัดตอนจากฟ้าเมืองไทย

ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๖๑๘ วันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๒๔

หญิงสองร่างนางสองชาติ

เรื่องมาสร้างกุฏิก็มีฐาน โดยหญิงสองร่าง นางสองชาติ อาตมาเคยคิดว่ามันจะมี
อย่างไรเรื่องนรกสวรรค์ แต่มีประสบการณ์กับที่วัดเราเอง เมื่อตอนที่อาตมาอยู่วัดนี้ พ.ศ.
๒๔๙๙ พอดี ๒๕๐๐ กุฏิก็มีฐานไม่มีเลย ยังไม่ได้มาเริ่ม เริ่มมาจากที่อื่น สอนก็มีฐานมา
เมื่อ ๒๔๙๕ สอนมานาน เมื่อสอนแล้วมาอยู่วัดนี้ มาเป็นเจ้าของ มาประสบการณ์กับหญิง
สองร่าง นางสองชาติ จึงได้สร้างกุฏิที่มีฐานต่อเนื่องมาตามลำดับจนบัดนี้

เล่าถึงประวัติ นายปู๋ นางสี้ง นายปู๋ นบชช๓ พรรษา สวดปาติโมกข์ได้รุ่นเก่าแก่
นานมาแล้ว แล้วเจริญก็มีฐาน เมื่อสึกแล้วก็มาแต่งงานกับแม่สี้ง อยู่ด้วยกันมีลูก ๒ คน
ตาปู๋เป็นคนรำรวยอยู่ในอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ นายปู๋นี่ มีจิตใจเป็นมหากุศลสวด
มนต์ให้พระตลอด แต่ยางสี้งใจบาปหยาบช้า มีร่างกายที่เขาเขียนรูปไว้ นุ่งผ้าโจงกระเบน ใส่
เสื้อเดี่ยว มีผมกั้ทนต์ มีสร้อยใส่ไปบ้านใครต้องลักขมยตลอดเวลา แล้วมาวันหนึ่ง นสสี้งไป
ช่วยงานหลานตาปู๋ นบชชในพระศาสนา นางสี้งก็ลักทอง ลักสร้อยแล้วก็ไปโทษหลานตาปู๋ นที่
ยากจนกว่า ตีเสียหัวร้างข้างแตก แล้วยึดยึดให้เป็ฯคนขโมย แท้จริงตัวเป็นคนขโมยแท้ๆ ไม่มี
ใครเชื่อว่านางสี้งนี่เป็นขโมย เพราะเป็นคนรวย มีจิตใจเป็นอกุศลอย่างนี้ ทำบาปหยาบช้า
เหลือเกิน สวดมนต์ก็ไม่เป็น นางสี้งอ่านหนังสือไม่ออก ตาปู๋นสวดคนเดียวแทน ตาปู๋นเป็นสามี
ที่ดีของศรีภรรยา ไม่มองภรรยาในแง่ร้าย แต่ประการใด ไม่มีการินทาลูกเมียนี้ประการหนึ่ง

ประการที่สอง เขานิยมการไปทำไร่ไถนา ไร่นาไม่มี ใครอยากจะมีขยันขันแข็งก็ไปถาก
ถางเอาเอง บุกป่า ฝ่าดงพงไพรมีนาอยู่หลายร้อยไร่ เพราะด้วยความขยัน พ่อ แม่ของเขาทำสืบ
เรื่องกันมาตามลำดับ มีบ้านทรงไทย ๒ หลังแฝด และเรือนหออีกหลังหนึ่ง มีครบทุกรายการ
แล้วก็ทุกปีทำนาไปปลูกโรงนาอยู่กลางทุ่งกลางนา ในเมื่อเป็นเช่นนี้ เขามีลูกจ้าง ๕ คน จ้างมา
จากภาคอีสานคนละ ๒๐ บาท ข้าวคงจะเกวียนละ ๔๐ หรือ ๔๐ จำไม่ได้มานานแล้ว เวลาไป
อยู่โรงนา ตาปู๋นก็ต้องเฝ้าบ้านอยู่กะแม่ แต่เมียเป็ฯคนจัดการเสร็จ แล้วเมื่อก่อนนี้ มีกระทะมี
เกวียน เวลานวดข้าวเสร็จแล้วก็ต้องเอาซากเอา ใช้ลมกลางทุ่ง เวลาก่อนจะนวดก็ใช้ลูกจ้างไป
ลักข้าวเขาตามโน่น ตามนี่มาใส่ ทุกปีลักข้าวเขามาใส่บาปมาก ไม่มีใครจับได้ เพราะ
เนื่องจากว่า ตาปู๋น นางสี้ง ในหมู่บ้านตำบลนั้น เป็นนายทุนให้แก่คนอื่นอีกหลานทุนด้วยกัน
สามีก็ไม่ทราบภรรยาเป็นขโมย

แล้วปีสุดท้าย นางสี้งมีทอง ๒ เส้น สายสะพาย หนักเส้นละ ๔ บาท ปีนี้ นำกำลัง
ตั้งครุภีขึ้นอีก ก็ใจคอหงุดหงิด สั้หรรณใจว่าปีนี้ โรคภัยไข้เจ็บเบียดเบียน ออกไปทำนาก็มีโรง
นาปลูก ไปประจำ จนเกี่ยวข้าว ชายเรียบร้อย นางสี้งเอาทองไปฝังในโรงนา โดยที่คิดอกุศล

กลัวลูกจ้างจะลัก อยู่บ้านกลัวจะไม่ปลอดภัย แล้วก็ใช้วิธีอย่างเดิม ให้ลูกจ้างไปลักข้าวอีก ยังไม่ทันหมวด พอดีเกิดคชดบุตรตายที่ งามคณา ตายแล้ว ตาปู่'นก็จัดงานศพ

นางสี ้งเล่าว่ารู้หมดไปตกนรก๑๐๐ ปี เวลาถึงวันโกนวันพระ มีพระมาลัยมาโปรดสั่งสอนในวันพระ แล้วในเมืองนรกเขาให้สวดมนต์ให้หัวพระ นางสี ้งไม่เคยสวดได้เมื่อตอนอยู่ภพมนุษย์ นางสี ้งสวดได้หมด ทำวัตรเช้าเย็น พระมาลัยไปโปรด เทศน์เรื่องกรรมในโลกของนรกนั้น ในภพนั้น ได้สวดมนต์ให้หัวพระเจริญวิปัสสนากัมมัฏฐานเหมือนกันสอนอย่างนั้น

กล่าวถึงภพมนุษย์ ตาปู่'นก็คิดถึงลูกเมีย เมื่อชดข้าวเสร็จเรียบร้อยก็ขายส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่ง ก็เอาไปก่อพระเจดีย์ทรายข้าวเปลือกอุทิศส่วนกุศลให้แม่สี ้งศรีภรรยาของตน พออุทิศส่วนกุศลให้แล้วก็ได้ความว่าในโลกเมืองนรกนั้น ได้อภัยโทษ นางสี ้งได้คุณงามความดีสวดมนต์ให้หัวพระในเมืองนรก คงจะเป็นยมบาลบอกเหตุการณ์ให้นางสี ้งฟังว่า สามียของเธอได้เอาข้าวที่ร่วมงานกันเอามาก่อพระเจดีย์ทรายข้าวเปลือกในวัด และอุทิศส่วนกุศลมาให้เธอ ก็ขอให้อภัยโทษเธอ ๒๐ ปี เหลือ ๘๐ ปี

ต่อมานายปู่'น เห็นเรือนหอคิดถึงภรรยาทุกวัน เมื่อเป็นเช่นนี้ ก็ต้องการเอาเรือนหอไปถวายวัด เอาไปปลูกกุฏิเป็นทรงไทยต่อไปตามลำดับ สมภารเจ้าวัดก็เห็นด้วย นายปู่'นก็สร้างกุฏิเมื่อเสร็จแล้วก็ฉลองกันใหญ่ มีหมอลำ และมีหนังตลุง๒ อย่าง ฉลองวันไหนรู้หมด ฉลองเสร็จแล้วก็ถวายเป็นการสงฆ์ให้แก่พระสงฆ์ทุกสารทิศที่มาจากทิศใดก็ตาม ถวายเป็นสังฆทานอุทิศแด่พระสงฆ์ เรียบร้อยแล้วก็อุทิศส่วนกุศลให้แก่ภรรยาของตน ก็ได้ลดอภัยโทษอีก๒๐ ปี เหลือ ๖๐ ปี

นายปู่'นก็คิดว่าลูกก็โตแล้ว พ่อจะบวชในพระศาสนา บวชเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้ภรรยาของตนต่อไป สักลาสิกขาเพศแล้วก็แต่งงานใหม่ ก็ได้ปรึกษาสมภารฯ ก็ว่าไม่ต้องสวดปาติโมกข์หรือเคยสวดปาติโมกข์ได้ บวชแล้วก็ให้ถือธุดงค์วัตร ปฏิบัติฉันข้าวเวลาเดียวอยู่ในป่าช้า เจริญวิปัสสนากัมมัฏฐาน เป็นการอุทิศส่วนกุศลให้แก่ภรรยาของตนต่อไป ตาปู่'นก็ได้บวชในพระศาสนาอยู่ ๑ พรรษา เจริญวิปัสสนากัมมัฏฐานนโหสิกรรม และอุทิศส่วนกุศลให้ภรรยา ก็ไม่ได้ทราบภรรยาไปตกนรก หรือขึ้นสวรรค์ประการใด พอออกพรรษาก็กราบลาสมภารสักลาสิกขาเพศไป แล้วไปแต่งงานกับภรรยาใหม่ต่อไป เมื่อสึกไปแล้วกุศลผลบุญก็ไปถึงแม่สี ้งในเมืองนรก

ยมบาลก็ให้อภัยโทษอีก ๔๐ ปี บอกว่าสามียของเธอได้บวชในพระศาสนาได้เจริญวิปัสสนากัมมัฏฐานอุทิศส่วนกุศลมา ขอให้อภัยโทษ๔๐ ปี เหลือ ๒๐ ปี ให้อภัยไม่ได้ ๒๐ ปีนี้ เพราะเธอมีโทษ หนึ่ง ลักทองแล้วดยจนความผิดไปให้คนอื่น สอง ที่บาบหนัก คือ ลักข้าว ให้อภัยไม่ได้

เธอจะเอาอย่างนี้ ใหม่ ก็ให้เข้าเธอมีคุณงามความดีสวดมนต์ให้หัวพระเป็นหัวหน้าในเมืองนรกเจริญกัมมัฏฐานในที่สุด จะให้กลับไปอยู่ในเมืองมนุษย์ ๒๐ ปี ไปใช้หนี้ ด้ว และจะต้องไม่

กลับมาที่นี้ แต่ให้สัญญาจะเจ้าจะต้องรักษาอุโบสถทุกวันพระ ทำได้หรือไม่ ประการที่สอง จะต้องไปสร้างกุฏิก็มีฐานเงิน ๑ ชั่ง ไม่เกินไม่ขาดเพื่ออุทิศส่วนกุศล มิฉะนั้นจะตั้งศพมา เมื่อนรกอย่างนี้ อีกรูปอย่างนี้ นางก็รับปาก

ก็มาเกิดใกล้บ้านตาปู'นประมาณ ๒ กิโลเมตร ทั่วโลกกว่าๆ มาเกิดเป็นลูกตาแป๊ะแก่ อยู่คนละตำบล แต่รู้จักกัน แป๊ะแก่ได้ภรรยา มา ๑๕ ปี ไม่มีบุตร ภรรยาสาวย แต่ตัวก็ ๕๐ กว่าแล้ว แต่เกิดมา มีบุตรตอน ๑๕ ปีผ่านไป บุตรนั้นได้แก่ นางสีง'นนั่นเอง นางสีง'นคนเดิมรูปร่างเหมือนนางยักษ์ซะ หมูซี มีไฟชี้ แมงวันเม็ดบ่อเร่อ แล้วจอนตัดทัดใบหู ด่าปี นุ่งผ้าโจงกระเบน ผอมเกร็ง อาตมารู้ เพราะดูรูปที่เขาแต่งงานกับตาปู'น

เมื่อเป็นเช่นนี้ พอ ๑๑ ปีผ่านไป ก็รำลึกชาติได้ ว่าเสียหนี้ไม่ใช่ลูกเตี้ย ฉะนั้น เป็นนางสีง'นภรรยาตาปู'น ตำบลโน้น เตี้ยก็ยังไม่ทัน ไปปรึกษาตำบลโน้น ตำบลนี้ เขาอย่างนี้ ให้มันลืม เรื่องเสียว่าจะจริงเท็จยังไม่ทราบ ก็เอาไขหลวงรัง ไขที่ตายโคม ไขข้าวเอามาต้มให้กินมันก็ไม่ลืม

พออายุถึง ๑๕ ปีแล้ว ให้พาไปบ้านตาปู'น เตี้ยอดรอนทนไม่ไหวก็พาไป อายุ ๑๕ ปีแล้ว รูปร่างสวยขาว เพราะเป็นลูกเจ๊ก แต่วิญญาณของนางสีง'นคนเดิม พอไปถึงบ้านตาปู'น ก็ถามว่า ตาปู'นจำฉันได้ไหม ตาปู'นก็อาฆูแล้ว ฉะนั้นนางสีง'นยังไม่เล่า ตาปู'นเข้าใจผิดคิดว่าสีง'นนี่ คงจะเสียมสอนลูก ให้ว่าเป็นนางสีง'นจะมาเอาสมบัติ เพราะตาปู'นแกววย ตาแป๊ะแก่ก็ไม่ใช่คน รวย พอมีพอใช้ มีอาชีพทางแลกข้าว ขายไขช่วย ก็เล่าให้ฟังตาปู'นก็ไม่ยอมรับเชื่อ "พี่ปู'นจำฉัน ได้มั๊ยว่าตอนอยู่กับพี่ปู'นมาตอนบวชหลาน ฉะนั้นเป็นคนลักทอง แล้ขโมยหลาน ข้อเท็จจริงฉัน เป็นคนเอามา" เพิ่งมารู้ความจริงในชาตินี้ ยังไม่เชื่ออาจเป็นการเสแสร้งแก้งเล่าก็ได้

เรื่องที่ ๒ เล่าต่อไปว่า "พี่ปู'นตอนที่ฉันออกลูกตายทั้งกลมฉัน ฉันทไปตกรนรกอยู่ ๕๐ ปี พี่ปู'นเอาข้าวไปถวายวัด ก่อพระเจดีย์ทรายข้าวเปลือก ฉันทก็ได้ลดโทษตามลำดับ นอกเหนือจากนั้น ก็เอาเรือนหอไปถวายวัด ฉันทก็รู้ในวันที่เทานั้น ได้อุทิศส่วนกุศล ยังมีหมอลำและหนังตะลุง ในวันนั้น

เรื่องต่อไป พี่ปู'นได้บวชในพระศาสนา ฉันทก็ได้รับบุญกุศล ลดโทษไปตามอันดับดังที่ กล่าวแล้ว นอกเหนือจากนั้น ที่ฉันมาคิดใหม่นี้ ได้ลดโทษนานุโทษมาแล้ว แต่ ๒๐ ปี ลดไม่ได้ เนื่องจากบาปลักทอง ลักข้าวให้อภัยโทษไม่ได้ ฉันทก็ตั้งกลับมาอยู่กับพี่ปู'นต่อไป แล้วได้สัญญากับทางนรกมาว่า ให้รักษาอุโบสถทุกวันพระ สวดมนต์ไม่ขาด และต้องไปสร้างกุฏิก็มีฐานเงิน ด้วยเงินหนึ่งชั่ง"

ตาปู'นรับพี่เฉยๆ ยังเชื่อแน่มไม่ได้ แม่สีง'นในร่างใหม่ ถามต่อไปว่า "พี่ปู'น ทองหมั้นของ ฉันยังอยู่มั๊ย "ทองอะไร" "มีสายสะพาย ๒ เส้น เส้นหนักละ ๘ บาท" ตาปู'นก็นึกไม่ออก ไม่ทราบว่ายังอยู่มั๊ย แต่มันไม่มี แล้วบัดนี้ จำความไม่ได้ นางสีง'นก็เล่าต่อไปว่า "พี่ปู'นโรงนาอยู่อยู่ มั๊ย "โรงนาไม่มีอยู่แล้ว เพราะนาก็แบ่งให้ลูกเก่าหมดแล้ว มีเขยมีสะใภ้ไปหมดแล้ว" นางสีง'น

บอกจำได้เลาๆ “ต้นกระท่อมมีมัย ย “ยังอยู่” ก็พากันออกไปที่นาเดินออกไปที่นาหลายกิโล จ้างเขา ขุด ในที่สุดก็ได้สร้อยคีนมา ๒ เส้น หนักเส้นละ ๘ บาท ตาปู่' นจึงยอมรับว่าเป็นนางสลิ่ง ในที่สุด ก็ไม่กลับไปอยู่กะเตี้ยแม่ อยู่กะตาปู่' นต่อไป

แม่สลิ่งก็เล่าความให้อาตมาว่า ๓ คนด้วยกัน ภรรยาใหม่อายุ ๗๒ สามี ๗๘ ก็ปรึกษา ประองตองกันว่า ฉับรับคำมั่นสัญญาจะต้องไปสร้างกุฏิกัมมัฏฐานให้ได้ สามคนนี้ ก็เดินทางไป หาทางสร้างกุฏิกัมมัฏฐาน เอาสร้อยไปด้วย ไปปากน้ำโพ ลงเรือแดงจากปากน้ำโพ มากรุงเทพฯ แสงสว่างที่ไหนที่สำนักกัมมัฏฐานก็ให้เทวดาสงใจดลบันดาลสามคนนั้น ก็ลงเรือแดงมาขึ้นที่ สิงห์บุรี อาตมาก็มาอยู่ที่วัดนี้ เขาก็ไปถามชาวตลาดว่า ที่ไหนเป็นสำนักวิปัสสนาที่มีมัย จังหวัด สิงห์บุรีนี้ เลยพอดีไปเจอเอาญาติของโยมสุนทาบของไปขาย เขาก็เลยแล้วว่า อาตมาได้ย้ายไป เป็นเจ้าอาวาสที่วัดอัมพวันแล้ว ลองเดินทางไปตามดูว่าจะสร้างกุฏิกัมมัฏฐานมีมัย เห็นท่านสอน กัมมัฏฐานมาช้านาน เลยสามคนก็ลงเรือเมล็ดต่อจากนั้น ก็มาขึ้นที่หน้าวัด ก็เดินเข้าหาอาตมา เล่าเหตุการณ์ให้ฟัง

อาตมาก็ตกใจข้อไหนรู้มัย ว่าไปลักข้าว อาตมานี้ตัวลักข้าวมากกว่ายายสลิ่งอีก มัน ตกใจ ตอนเป็นเด็กเวลาโรงเรียนปิด อย่าลืมอาตมาไปกับยายเฒ่า ยายเฒ่าเป็นหมอต้าแยเก่า ถามว่าป่าเก็บข้าวตกได้วันละเท่าไร ได้วันละกระฝัก แล้วเห็ดได้เท่าไร ผมได้วันละ ๑๐ กว่าถัง เอ็งทำไมเก็บได้มากนัก ก็ย้ายไปเช่าทำไม้ที่เป็นฟอนนี่ก็ใส่กระสอบเข้าชิ แล้วข้าวที่เขานวดไว้ กลางทุ่งก็ใส่กระสอบเลย นี่ลักอย่างนี้ ลักมากกว่ายายสลิ่งอีก ถ้าหน้าข้าวต้องออกอย่างนี้ ตกใจแต่ไม่พูดอะไร นางสลิ่ง มีประโยชน์ที่โบสถ์เก่าเวลารพระทำวัตรเขาเข้าไปด้วย มาค้างหลาย คีน โยโส ภควา สวดมนต์ทำวัตรเข้าเย็นได้ทั้งหมดดีกว่าพระ ได้มาจากเมืองนรก ตอนนั้นอายุ ๑๖ ปีแล้ว ตาปู่' น ๗๘ อาตมายังเฝ้าอยู่เลย นี่สลิ่ง อยู่กะตาแก่ทำไม ไม่อยู่กะหนุ่มดีกว่าเข้าทำ กว่า เพราะรูปร่างสวย มารยาดี เปลี่ยนแปลงตามสภาพ

ก็แม่สลิ่ง ได้สร้างกุฏิกัมมัฏฐานข้างโบสถ์เป็นหลักแรก เขาบอกว่าสร้างแล้วต้องมีน้ำหล่อ ไม่ให้มดขึ้น อาตมาก็ทำเป็นน้ำหล่อเดี๋ยวนี มาแปลงใหม่ สร้างเป็นหลังแรกของวัดนี้ สร้างเสร็จ ครอบ ๘๐ บาทพอดี บ้านทายกชื่อโยมเล็ก สุขสายพงศ์ ปีเดียวกะตาปู่' น ๗๘ ต้องมาพักบ้านนี้ อาศัยข้าวบ้านนี้ ทาน ตอนนั้น นตรงครัวไม่มี บ้านอยู่ข้างวัด เริ่มกัมมัฏฐานหมดเงิน ๑๐ บาทพอดี ไม่เกินไม่ขาด

พอสร้างเสร็จเขาก็กลับบ้านกลับไปแล้วอาตมาตามไปดูบ้าน ทองก็ให้เห็น ขอจับดูด้วย หลังจากนั้น ตาปู่' น เริ่มเป็นอัมพาต ซ้ำบ่อยซ้ำบ่อยน้ำ เช็ดกัน ก็ได้นางสลิ่ง ประณินบิบัติ เมียใหม่ ก็ไม่ได้ทำอะไร อยู่คนละหลัง ก็ปฏิบัติได้อย่างดีมาก ทั้งๆ ที่สาวกะตาแก่คนนี้ แม่สลิ่ง ฝึกปี ครอบ ๒๐ ปี ตามสัญญาในเมืองมนุษย์

อาตมาก็ติดตามผลสรุปแล้วได้ความว่าพออายุ ๒๐ ปีพอดี ตาปู่'นยังไม่ได้ตายเป็นอัมพาต นางสี'งก็ปรนนิบัติเรียบร้อยดีทุกอย่าง พอตีวันนั้นทำกับข้าวไปวัด พอเสร็จแล้ว นางสี'งก็ฟุบลง ไปตายคาที่อายุ ๒๐ ปีบริบูรณ์ อาตมายังไปเผา

เรื่องนี้ เป็นความจริง พอนางสี'งตาย ตาปู่'นร้อน กว่าปีแล้ว เผานางสี'งเรียนร้อยก็ ตาปู่'นตาย อีก๒ ปี เมียใหม่ก็ตายหมด บัดนี้ บ้านก็แยกย้ายกันไป เมื่อเร็วๆ นี้ อาตมาไปเทศน์ที่ ตำบลท่าตะโก ยังมีคนยังรับรู้อยู่อีกคนอายุ ๙๑ ปี เจ้าคณะอำเภอเก่า พระครูนิพนธ์ธรรมคุด ท่านเป็นเจ้าของท่านก็มรณภาพไปนานแล้ว

เรื่องนี้ ชี้ให้เห็นว่าหญิง ร้าง นาง ๒ ซาติ บาปกรรมหนักหนา แล้วเมืองนรกก็มีการสด มนต์ให้หัวพระ นางสี'งก็ถึงแก่ความตายตามสัญญา๒๐ ปี พอตี วัดนี้ ก็ได้ฤกษ์กัมมัฏฐานของแม่ สี'ง อาตมาก็กลัวเกรงไปว่าบาปกรรมจะติดพันมา เดียวจะให้ภัยโทษไม่ได้ เลยสร้างกัมมัฏฐานเป็นการใหญ่ สร้างเป็นห้องแถวให้ท่านพัก บอกหลานไว้ด้วยว่าอยากปัญญาดีมั'ย ชัดส้วม รับรองปัญญาดีทุกคน ไม่ใช่เรื่องโกหก อาตมาไปซื้อ อบานประตุ หน้าต่างจาก กำแพงเพชร ไปเจอเด็กคนหนึ่ง บอกหลวงพ่อกุหลาบคนนี้ หัวไม่เอาไหนเลย สอบตกอยู่เรื่อย อยากจะเรียนหนังสือทำไมจะมีปัญญาบอกว่ามาบวชเณรที่นี่ พอบวชแล้วเณรชัดส้วม บอกผมอยู่ที่บ้านไม่เคยชัด ตื่น ๒ โมงเช้า ใครหาข้าวให้กิน บอกแม่ ก็ชัดส้วมชัดไปชัดมาก็รักความสะดวก อยู่มาได้หน่อยสี่ก แล้วไปเรียนหนังสือต่อ เรียนไปเรียนมากลายเป็นผู้พิพากษา ไปสอบได้ที่หนึ่ง เลย นี้ชัดส้วม

อดีตชาติ

ท.เลียงพิบูลย์

ที่สมาคมแห่งนี้ หลังจากประชุมกันตามธรรมดา ทุกวันพฤหัสบดีก่อนเที่ยงเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็ยังมีเวลาหันมาถกเถียงกันถึงเรื่องกฎของความจริง เรื่องกรรมในยุคปัจจุบันนี้ ก็มีผู้สนใจและเชื่อกันมากแต่หลายท่านยังข้องใจในเรื่อง“กรรมอดีตชาติ” หรือกรรมเก่าชาติก่อน ติดตามสนองในชาตินี้ เพราะบางท่านในชาติปัจจุบันนี้ ก็ประพติดัวดี ไม่น่าจะรบกระาะหกรรมหนักเลย จึงมีข้อสงสัยว่าจะพูดอย่างกำปั้นทุบดิน เมื่อไม่มีอะไรเกิดขึ้น ก็หาสาเหตุไม่ได้สักจะเหมาะให้เป็นกรรมของอดีตชาติ จึงยอมมีทั้งสองฝ่ายคือ ฝ่ายหนึ่งเชื่อว่า“กรรมในอดีตชาติมีจริง” แต่อีกฝ่ายยังสงสัยเชื่อไม่สนิทนัก บางท่านก็ไม่เชื่อเลยจึงมีการถกเถียงกันขึ้น ในหมู่มุ่ที่ได้เคยอ่านหนังสือในชุด “กฎแห่งกรรม”

เมื่อเพื่อนที่เป็นฝ่ายเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรมในอดีตชาติมีจริง ทั้งเป็นเลขานุการของสมาคมนี้ นมาเล่าให้ฟังแล้ว ผู้เขียนก็บอกกับเพื่อนว่า เป็นธรรมดาของมนุษย์ปุ่ดชนย่อมจะมีความเห็นแตกต่างกัน การที่ถกเถียงกันเพื่อหาความจริงและเหตุผลในเรื่องนี้ ก็เป็นนิมิตที่ดี เพราะเป็นทางที่จะนำไปพิจารณาเห็นแจ่มแจ้ง ในอนาคตวันหนึ่งข้างหน้าก็คงจะคลี่คลายข้อสงสัยให้ชัดเจนอย่างขาวกับดำ เมื่อนั้น คงจะปัดข้อสงสัยต่างๆ หมดไปเอง

แต่ก็เหมือนอกินินหาร เผิดญต่อมาผู้เขียนก็ได้รับจดหมายพร้อมทั้ง บันทึกรวบรวมเรื่องราวเกี่ยวกับกรรมในอดีตชาติซึ่งมีหลักฐานเหตุการณ์พอจะเชื่อได้ไม่มีข้อสงสัยหากท่านได้อ่านและได้พิจารณา ดูให้ถี่ถ้วน ก็คงจะคลายความสงสัยลงได้บ้าง เพราะเรื่องได้เกิดขึ้น นมาแล้ว และได้ผ่านไปไม่นาน วัน ยังมีผู้รู้เห็นเป็นพยาน มีหลักฐานอีกมาก นับว่าเหตุบังเอิญหรืออกินินหาร ผู้เขียนได้รับเรื่องนี้ มาได้ทันเวลาหลังจากได้ทราบว่ามีคนส่วนมากถกเถียงกันถึงกรรมในอดีตชาติมีจริงหรือไม่

ในบันทึกที่ท่านเจ้าของเรื่องส่งมาได้เล่าว่า ข้าพเจ้า(หมายถึงผู้บันทึก) มีเพื่อนนายทหารผู้นิยมการล่าสัตว์ เป็นกีฬาที่ทำให้สนุกสนานเพลิดเพลิน ตื่นเต้น ผจญภัยตามอารมณ์เป็นชีวิตจิตใจ ข้าพเจ้าอยากจะทำปรมชี่ แจงให้เห็นบาปบุญคุณโทษในเรื่องกรรม แต่คิดว่าน้ำหนักคำพูดคำเตือน และเหตุผลยังไม่พอยังเบา เพื่อนก็คงไม่เชื่อแน่ จึงหาโอกาสให้เพื่อได้พบพระอาจารย์ที่มีคุณธรรมสูง เพื่อจะได้อบรมสั่งสอนให้เกิดเห็นผิดชอบบุญบาปมีศีลธรรม มีความประพฤติ ปฏิบัติอยู่ในขอบเขตของศีลธรรมต่อไป สมกับเป็นผู้ถือพุทธศาสนาเป็นหลักปฏิบัติ หากมนุษย์เราไม่เข้าข้างตัว ได้พิจารณาถึงเหตุผลตามหลักธรรมชาติแล้ว ข้าพเจ้าก็คิดว่าคงจะรู้ว่าสัตว์ทุกชนิดที่เกิดมาในโลก นับแต่มนุษย์เป็นสัตว์โลกที่สูงที่สุดตลอดจนสัตว์เลื้อยคลาน ต่างมีสัญชาติญาณประจำอยู่ด้วยกันทุกชีวิต ทุกปรูปนาม สิ่งนั้นก็คือ“ความกลัว” เราจะเห็นได้ว่าสัตว์ที่เราเลี้ ยงอยู่ในบ้าน เพียงเราจะหยิบไม้ชี่ นมาทำท่าจะตีเท่านั้น จะเป็นแมวหรือหมาซึ่งมี

ความไวต่อความรู้สึก ก็จะทำให้มันตกใจวิ่งเผ่นหรือหนีตามสัญชาตญาณแห่งความกลัว สัตว์ป่ามีความตื่นกลัวอยู่แล้วเพราะมันเคยพบแต่มนุษย์ที่คอยล่าทำลายมัน ผิดกับพระภิกษุบางรูปท่านได้แผ่เมตตาธรรมให้มันจึงทำให้มันเข้าหาพระ เพราะสัญชาตญาณที่ว่าไม่มีภัยอันตรายใดๆ เมื่ออยู่ใกล้พระ นี่ก็เห็นได้ว่า สัตว์ทุกชนิดย่อมมีความหวาดกลัวภัยเป็นสัญชาตญาณอยู่แล้ว แต่มันก็สามารถรู้ว่าใครมีเมตตาธรรมแก่มัน หากเรานักล่าสัตว์จะพิจารณาดูก็จะเคยเห็นแก่ตารู้แก่ใจว่า ขณะที่บุกเข้ายิงสัตว์ป่า เสียงปืนทำให้มันแตกฝูงวิ่งกระเจิงหนีเพราะความหวาดกลัว ตัวลูกพลัดตัวแม่ ตัวผู้พลัดตัวเมีย วิ่งหนีตลิตตลานจนสุดชีวิตขอเพียงให้มีชีวิตรอดตายเท่านั้น และบางตัวเคราะห์ร้ายถูกยิงตายก็ตายไป ที่ไม่ตายก็วิ่งหนีต่อไป บางตัวยังไม่ตายเพียงแต่ถูกยิงบาดเจ็บก็วิ่งเซซัดโซเซไปหาที่หลบภัยในพุ่มไม้ที่ลับตาออกมาหากินไม่ได้ แข็งขาถูกลูกปืนบาดเจ็บพิการได้รับความลำบากทนทุกข์ทรมานจนกว่าจะหายหรือตายไป

หากเราอยากจะเป็นนักล่าสัตว์ป่า ก็ควรจะพิจารณาตัวเองก่อน แล้วตั้งปัญหาถามตัวเองว่า เราทำเช่นนี้ ผิดหรือถูก เราสร้างบุญหรือก่อบาป เมื่อคิดยังไม่ตกก็ย้อนไปคิดว่าเอาความรู้สึกทางจิตใจของเราไปสวมวิญญาณของสัตว์ที่เราตามล่า นั้น สมมุติว่าสัตว์กับคนตามล่าเรา หากความสนุกสนานตามอารมณ์เหมือนเราหยิกเนื้อ อู้ผู้อื่นข้างเดียว เขาเจ็บ เราไม่เจ็บก็ลองให้เขาหยิกเนื้อ เราดูบ้าง แล้วเราก็จะมีความรู้สึกอย่างไร อย่าลืมนะว่าเรานับถือศาสนาพุทธ แต่เราอยู่ในขอบเขตของศีลธรรมหรือเปล่า เราได้ปฏิบัติอะไรผิดศีลธรรมข้อใดบ้าง อย่าปล่อยอารมณ์สร้างกรรมไม่มีขอบเขต อย่าหลงใหลสร้างบาปว่าเป็นกีฬาของมนุษย์ ให้ความเป็นธรรม อย่ารังแกเบียดเบียนสัตว์ มันก็อาศัยอยู่ในป่าที่มีขอบเขต ก็มีความสุขตามธรรมชาติของมัน แม้ทางบ้านเมืองจะมีกฎหมายสงวนพันธุ์สัตว์ป่า แต่ก็ยังมีมนุษย์ขึ้นแกตัวบุกทำลายมันจนจะสูญพันธุ์อยู่แล้ว ถ้าเราได้เอาหลักศีลธรรมคิดพิจารณาดูให้ถี่ถ้วนแล้ว เราก็จะเกิดความสมเพชเวทนา สงสาร คงยิงมันไม่ลง ปล่อยให้มีชีวิตอยู่ตามป่าตามดงตามธรรมชาติ อย่าไปรบกวนเบียดเบียนให้มันอยู่ด้วยความสงบในป่าต่อไปเราก็สบายใจ เมื่อมีอายุก็ไม่ต้องกลัวว่ากรรมจะตาม เพราะไม่ได้สร้างกรรมไว้แต่้วยหนุ่ม

ได้บันทึกไว้ว่า คี้นั้นเป็นต้นเดือน วันที่๒ เมษายน พ.ศ.๒๕๑๒ ข้าพเจ้าพร้อมด้วยนายทหารอดีตเป็นนักนิยมไพร ขอบล่าสัตว์ถือเป็นกีฬาของลูกผู้ชาย อีกท่านหนึ่งเป็นนายทหารแมนปืน ได้รับเหรียญทองและเหรียญเงิน เท่าที่รู้ไม่ต่ำกว่า๖ อัน เราต่างก็ถกเถียงกันถึงเรื่องการล่าสัตว์หรือคนฆ่าสัตว์ว่าเป็นการสร้างบาปสร้างกรรมหรือไม่ ตกกลางคืนนั้นเราจึงพากันขึ้น นรถพร้อมทั้งคนขับออกจากที่พักคีนนั้นเป็นคีนแรม๖ ค่ำ ดวงจันทร์ยังไม่รู้สีกว่าแหงกำลังทอแสงสว่างเต็มดวง เพราะเป็นเดือน ๕ ข้างไทย แม้อากาศอบอ้าวบ้างในกลางวันแต่เวลากลางคืนก็เย็นพอสบาย เมื่อเดือนหงายแจ่มกระจ่างสว่างทั่วถึงท้องฟ้า พื้นแผ่นดิน มีภูเขา และดงไม้เป็นทิวทัศน์ได้แสงเดือนเต็มดวง ย่อมเป็นอาหารทางตาและทางจิตใจ สำหรับผู้มีความรู้สึกเป็นปกติสำหรับ

นักล่าสัตว์ก็ยิงนกไกลออกไปถึงกลางดงกลางป่า นึกถึงพวกสัตว์ หรืออย่างน้อยก็นึกถึงพวก กระต่ายป่าออกมาเล่นแสงจันทร์ จะได้ซุ่มมืออย่างเพลิดเพลินสนุกสนานตามอารมณ์ แล้วแต่ ความรู้สึกนึกคิดแต่ละบุคคล ส่วนพวกที่เป็นโสดเวลาเช่นนี้ ก็มักจะฝันถึงความอันแสนหวานกับ คนรักภายใต้แสงเดือนคืนมีแต่ความสดชื่น เวลาและสิ่งแวดล้อมทั้ง ๓ ฏเข้าเฝ้าไม่ภายใต้แสง สว่างย่อมจะฝันถึงความสุขด้วยกัน ไม่ว่าหญิงชายทุกรุ่นทุกวัย ผู้สูงอายุก็มักจะคิดถึงความหลังที่ สดชื่นครั้งหนึ่งในชีวิตใต้แสงเดือน

การที่ข้าพเจ้าพร้อมทั้งคนขับและเพื่อน ๆ มุ่งหน้าออกจากที่พักเมืองลยบุรี มิได้มุ่งหมาย เข้าไปในกลางดงกลางป่าเพื่อล่ากระต่ายที่ออกมาเล่นแสงเดือน เพราะข้าพเจ้าเป็นผู้ไม่ชอบสร้าง บาป เบียดเบียนสัตว์หรือมุ่งหน้าจะไปเที่ยวบ้านสาวคนรักเพราะแสงเดือนทำให้เกิดอารมณ์สดชื่น เราขับรถออกจากค่ายที่พักมุ่งหน้าไปทางสิงห์บุรีทันที มุ่งหวังจะพาเพื่อนทั้งสองตรงไปนมัสการ **ท่านพระครูภาวนาวิสุทธิ เจ้าอาวาสสำนักวิปัสณาวัตอัมพวัน อำเภอพรหมบุรี จังหวัด สิงห์บุรี** คือนั่น นับว่าเราโชคดี เพราะได้พบท่านพระครูอยู่ตามลำพังปกติธรรมดาแล้วน้อยนักจะ ได้มีโอกาสเช่นนั้น เพราะท่านมีแขกมาหาเสมอเป็นประจำหาเวลาว่างยาก เมื่อเราพากันไปกราบ นมัสการแล้ว ก็ได้มีโอกาสสนทนาที่ชั้นล่างของกุฏิ พระประสิทธิ์ได้บริการน้ำ าร้อนน้ำ ชาตามเคย ทุกครั้งที่ข้าพเจ้ามาถึง

พวกเราได้สนทนากับท่านตามสมควรแล้ว ก็เริ่มถามปัญหาเรื่อง “ผลของกรรม” ท่านพระ ครูก็ได้กรุณาอธิบายและยกตัวอย่างมีเหตุผล และตัวอย่างที่มีมาแล้ว ทำให้บางคนนึกถึงเมื่อครั้ง วิทยุรุ่นคะนองมือ คุงูมิใจเมื่อได้ลองฝีมือทางยิงปืนอ่อนทางศีลธรรม แก่ในทางสร้างบาปสร้าง กรรม ในเวลานั้น เราไม่เคยคิดเรื่องบาปบุญคุณโทษดูเหมือนจะไม่เคยคิดถึงสิ่งศีลธรรม เมื่อ เพื่อนชักชวนไปไหนก็ไปตามอารมณ์เห็นว่าสนุกดี ความเวทนาสงสารไม่เคยคิดอยู่ในความรู้สึก แม้เจ้าสัตว์เคราะห์ร้ายเมื่อถูกลูกปืนยังไม่ตายลงทันที มันยังต้องตะเกียกตะกายวิ่งหัวซุกหัวซุนวิ่ง หนีจนสุดกำลัง เพื่อเอาชีวิตรอดเนื้อตัวสั่นเทาด้วยความกลัวเรากลัวเห็นเป็ฯของสนุกสนานจิตใจ ชื่นบาน มาถึงปัจจุบันนี้ เมื่อได้ฟังหลักธรรมพูดถึงกรรมของท่านพระครูแล้วก็ทำให้คิดถึงเวลานั้น เศร้าสลดใจ เราก็ไม่นึกว่าเราจะเป็นคนเห็น ยมโหดทารุณดุร้ายเบียดเบียนสัตว์ถึงเพียงนี้ เพราะเรา ลืมตัว

เมื่อเพื่อนนักแม่นปืนได้ถามท่านพระครูว่า “การฆ่าสัตว์เป็นกีฬาที่มนุษย์นิยมไปรชอบ ล่านั้น จะมีบาปหรือไม่เพราะบางลัทธิเขาบอกว่าการฆ่าสัตว์ให้ตายเพื่อนำมาปรุงอาหาร นั้นเขาถือว่าอนุเคราะห์ช่วยให้สัตว์ไปเกิดเป็นคน”

ท่านพระครูท่านตอบว่า “ทางพุทธศาสนานั้นผิดศีลข้อแรก เพราะพวกสัตว์อยู่ในป่า หากินตามสภาพของเขา เราก็ควรจะอยู่ส่วนเรา แต่ที่เรากลับแบกปืนเข้าป่าไปเที่ยวรุกราย รั้งความเขา เบียดเบียนฆ่าสัตว์ให้ตาย แล้วเราก็คิดปลอบตัวเอง เราผู้ได้อย่างไรว่าสัตว์ที่

เราจะต้องเกิดมาเป็นคน เข้าใจไปคนเดียว เพราะสัตว์มันพูดไม่ได้ มนุษย์พูดได้จึงพูด
เดียวตามใจชอบ เช่น เมื่อหลายปีบริเวณรอบๆ วัดเกิดน้ำท่วมในป่าละเมาะ พวกกระต่ายป่าต่าง
ก็แตกตื่นหนีน้ำหาที่พึ่ง เพื่อให้ชีวิตรอดตายที่สุด พวกกระต่ายเหล่านั้นก็หนีน้ำมาพึ่งอาศัยในวัด
เพราะเป็นที่ดอนน้ำท่วมไม่ถึง แม้จะรู้ว่าอยู่ใกล้มนุษย์ใจโหดย่อมเบียดอันตราย แต่พวก
กระต่ายก็ไม่มีทางเลือกจะหนีไปหลบซ่อนในที่ปลอดภัยกว่านี้ ก็ต้องตัดสินใจเข้าหาวัดเป็นที่พึ่ง
แม้จะรู้ว่าเมื่อพบมนุษย์ใจชั่วเข้าก็ต้องตายแต่ก็ต้องเสี่ยง เพราะดีกว่าจมน้ำตายถ้ามนุษย์เราได้ใช้
ความคิดกันสักหน่อย ก็จะทำให้สัตว์มีความสงสารเวทมนตร์และแผ่นเมตตากรรมาให้สัตว์เหล่านั้น
เพราะที่อยู่อาศัยก็ไม่จำเป็นต้องตะเกียกตะกายเพื่อเอาชีวิตรอดมาพึ่งวัด กระต่ายบางตัวก็หลบหนีเข้า
ไปซ่อนตัวอยู่ในโบสถ์ อาตมาพิจารณาดูแล้วก็สงสารคิดว่าสัตว์ก็กลัวตายเหมือนมนุษย์ หนีร้อน
มาพึ่งเย็นจึงได้บอกประกาศให้ญาติโยมแถบใกล้ๆ วัดนั้นว่า ขออย่าได้ทำอันตรายกระต่ายเลย
เพราะเท่าที่เขาเสี่ยงภัยเข้ามาอยู่ใกล้คนนี้ก็กลัวมากอยู่แล้วตามปกติกระต่ายก็ตื่นกลัวมนุษย์อยู่
แล้ว อย่าได้ไปทำลายเขาเลย เรามาช่วยกันห้องกัน ให้พวกเรารอดพ้นอันตรายจากน้ำท่วมก็เป็น
กุศลที่เราได้ช่วยชีวิตสัตว์ให้พ้นทุกข์ เพราะเขาไม่มีทางหนีไปที่ไหนอีกแล้ว

ต่อมาชาวบ้านอยู่ข้างวัดคนหนึ่งไม่สนใจใยดีกับคำขอร้องได้ถือโอกาสแอบไปล่าเอาไปกิน
เป็นอาหาร อาตมารู้ก็เศร้าใจเพราะคิดว่าใครทำลายกระต่ายพวกที่หนีร้อนมาพึ่งเย็นนี้ ต้องรับ
กรรมหนักกว่ากรรมตามาก ผิดกับพวกที่ไปเที่ยวบุญในป่า เพราะพวกกระต่ายยังมีที่หลบหนี
ได้ แต่บัดนี้ ไม่มีทางหลบหนีไปทางไหนได้เพราะจนตรอก และในเวลาต่อมาคนที่กินกระต่ายที่
อาศัยวัดหนีภัยน้ำท่วม อยู่ได้ไม่นานก็มีอาการป่วยผิดปกติและก็ตายอย่างทรมาน เพราะกรรม
ตามสนอง นี่ก็เห็นจะเป็นเพราะสร้างกรรมหนัก ไม่เชื่อฟังอาตมาสิ่งที่หนีไม่พ้นก็คือต้องชดใช้หนี้
กรรม

เพื่อนผู้ เป็นนักล่าได้ฟังก็รู้สึกไม่สบายใจเพราะได้ยิงสัตว์มาก ไม่เคยสนใจคิดถึงเรื่องบุญ
บาปมาก่อน หาความสนุกสนานตามอารมณ์ของคนวัยหนุ่ม จึงถามท่านพระครูว่า “ท่าน
อาจารย์ครับ ขอรับว่าผมเคยยิงสัตว์ป่ามาก่อน แต่ไม่เคยคิดถึงกรรมเวรที่จะติดตามมาสนองบัดนี้
รู้สึกว่าการที่ทำไปเพราะความคะนองของคนเมื่ออยู่ในวัยขาดศีลธรรมมา เมื่อมารู้สึกผิดชอบเช่นนี้
แล้ว มีทางใดบ้างครับเพื่อจะลบล้างที่เราได้ทำมาแล้วเมื่อครั้งอดีต ท่านพระครูได้ฟังก็บอกว่า
“บุญกับบาปลบล้างกันไม่ได้ บุญก็อยู่ส่วนบุญ บาปก็อยู่ส่วนบาป เปรียบเหมือนน้ำกับน้ำ มัน
เท่าที่เราารู้สึกตัวว่าทำบาปสร้างกรรมชั่ว เมื่อคิดได้รู้บุญบาปแล้วก็เป็นนิमितที่ดีต่อไปก็จะกลับใจ
สร้างแต่กรรมดี เป็นผู้ที่ควรยกย่องนับถือกว่าบุคคลบางคนเห็นผิดเป็นชอบ เมื่อรู้สึกตัวว่าทำผิด
แต่ก็ไม่ละเว้นการทำบาปชั่ว คล้ายกับตกกระไดพลอยโจนคิดว่าไหนๆ ผิดเราก็ทำบาปทำกรรม
มาแล้วก็ทำมันต่อไป แทนที่จะสำนึกตัวได้จะกลับตัวกลับใจสร้างกุศลสร้างกรรมดีทดแทนที่หลง
ผิดมาก่อน ถ้ากลับหัวเป็นดีได้ พระท่านยกย่องสรรเสริญ หากเราสร้างกรรมดีสร้างบุญกุศลให้

มากแม้บุญกุศลจะไม่สามารถล้างกรรมได้ดี หากกรรมชั่วบาปมีน้อยก็ยังติดตามไม่ทัน เพราะ
กุศลบาปมีมากกว่า เมื่อเราสร้างบุญกุศลเป็นบาปมีมากขึ้น เราก็แผ่ส่วนกุศลให้เจ้ากรรมนายเวร
สร้างบุญกุศลครั้งใดก็อุทิศทุกครั้งไป หากกรรมชั่วเรามีน้อยไม่มากก็จะจางไป เพราะสัจธรรมที่
เราอุทิศชดใช้หนี้ กรรมไปในตัวแล้ว แต่เมื่อเราสร้างบุญกุศลสร้างกรรมดีมากขึ้น กรรมชั่วถึงไป
จางก็ค่อยห่างออกไปยังตามไปทันหากหยุดสร้างบุญกุศลและหันมาสร้างกรรมชั่วสร้างบาปต่อไป
กรรมชั่วก็จะเข้าใกล้ติดตามมาทันสนองเร็วขึ้น หากยังเป็นกรรมหนักแล้วก็ยากที่จะหลบหลีกให้
พ้นไปได้ แม้จะพยายามสร้างกรรมดีเพียงใด แต่กรรมบาปนี้หนักเกินกว่ากรรมดีที่กำลังปฏิบัติใน
ชาตินี้ ก็ต้องได้รับกรรมหนักกว่าชาติก่อนที่ตามมาสนองไปก่อนกว่าจะหมดเวรส่วนกรรมดีก็คงจะ
สนองภายหลังหรือชาติหน้า เมื่อใช้หนี้ อุกุศลกรรมหมดแล้ว

เช่นเรื่องที่เกิดขึ้นมาแล้ว เมื่อปี๒๕๐๔ ซึ่งเป็นเรื่องที่ได้รับเคราะห์กรรมในเวลานั้น เป็น
ผู้เลื่อมใสศรัทธาในทางพระพุทธศาสนา มีจิตใจเป็นกุศลได้ร่วมงานทำบุญช่วยเหลือกิจการของ
วัดกับอาตมาหลายปี และได้สนใจศึกษาทางวิปัสสนากรรมฐานกับอาตมา บุคคลผู้นี้ มีนามว่า
ชลอ เกิดสุวรรณ เพราะในอดีตเคยรับราชการเป็นทหารเสนารักษ์ เป็นคนใจดีมีความเมตตาเมื่อ
แผ่ช่วยเหลือชาวบ้านเมื่อเจ็บไข้ได้ป่วยมิได้รังเกียจ เป็นที่รักใคร่ ชาวบ้านพากันเรียกว่า “หมอ
ชลอ” ท่านผู้นี้ เดิมมีภริยาน้อยอยู่บ้านศาลาลอย จังหวัดอยุธยา ต่อมาได้แต่งงานอยู่กับภรรยา
นางสาวทองใบ ซึ่งมีหลักฐานบ้านเรือนอยู่ในหมู่บ้านข้างวัด หมอชลอได้มาวัดศึกษานั่งสมาธิ
บริกรรมเป็นประจำ จนสามารถทำจิตให้สงบเป็นสมาธิขั้นนี้ใช้ได้

วันหนึ่งหมอชลอเล่าให้อาตมาฟังว่า **เมื่อขณะหมอชลอนั่งสมาธิก็เกิดนิมิตปรากฏ
เป็นภาพในอดีตชาติให้เห็นอย่างชัดเจนเหมือนชีวิตเพิ่งผ่านไปไม่นานนัก**

ภาพนั้นแสดงให้เห็นชีวิตก่อนเมื่อครั้งหมอชลอมีอายุอยู่ในวัย๖-๑๗ ขวบ และมีพี่ชาย
อยู่ผู้หนึ่งส่วนบิดามารดาเป็นชาวมอญมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดราชบุรี อาชีพขายเือง โดยนำเือง
บรรจุทุกเรื่องขึ้นล่องไปขายตามลำน้ำ ำ ครั้งนั้นพี่ชายได้มาชักชวนให้หมอชลอเข้าพวกไป
ปล้นหมู่บ้าน “ม่องร้าย” ใกล้นี้ ตกเอราวัช เขตจังหวัดกาญจนบุรี ชีวิตของคนวัยรุ่น เมื่อถูกชักจูง
ไปทางชั่วก็เห็นเป็นของสนุกตื่นเต้น ขาดสติยับยั้ง จึงตกลงร่วมไปปล้นกับพวกเขา ถึงเวลานัดก็ไป
กับพี่ชายพร้อมด้วยอาวุธปืน เมื่อถึงบ้านหลังหนึ่งปลายหมู่บ้านอยู่โดดเดี่ยว ก็จู่โจมเข้าไปไม่ทัน
ให้เจ้าของบ้านรู้ตัว เมื่อชายเจ้าของบ้านตกใจ เห็นการบุกเข้ามาในบ้านก็หนีรู้ว่าเป็นพวกปล้นไม่
ทันจะต่อสู้ พี่ชายหมอชลอก็เอาปืนยิงชายเจ้าทรัพย์ล้มฟุบลง เพื่อนของพี่ชายทำหน้าที่ออกคำสั่ง
ให้หมอชลอฆ่าหญิงเมียเจ้าของบ้านซึ่งกำลังนอนอยู่บนกระดานไฟ เพิ่งจะออกลูกใหม่ ๆ เพราะ
หญิงนั้นตกใจร้องเรียกให้คนมาช่วยจนเสียงหลง หมอชลอก็ได้ฆ่าผู้หญิงคนนั้นตายและโยนเด็กที่
คลอดใหม่ ๆ ลงในกองไฟทั้งเบาะเมาทั้งเป็น ซึ่งหมอชลอที่ได้อย่าใจแข็งดุร้ายขาดความเมตตา
กล้าต่อกรทำบาป ไม่คิดสงสารสังเวช จิตใจโหดเหี้ยม ไม่สะทกสะท้านตื่นตื่นการฆ่าทั้งแม่ทั้ง

ลูก) กลับเห็นเปียของธรรมดาได้ทำตามคำสั่งของหัวหน้าซึ่งเป็นเพื่อนของพี่ชายด้วยความเต็มใจ
องอาจและตั้งใจอยากแสดงถึงความกล้าหาญให้เห็นว่าเป็นคนเก่งตามนิสัยคนหนุ่มที่ไม่สู้ป่า

ส่วนเพื่อนของพี่ชายเก็บทรัพย์สินเงินทองเท่าที่ค้นได้เสร็จแล้วก็จุดไฟเผาบ้านให้ไหม้
หมดทั้งหลังแล้วต่างก็พากันรีบหลบหนีเพราะเกรงกลัวพวกชาวบ้านจะพากันมาช่วย

เมื่อกลับถึงบ้านก็ช่วยกันปิดเรื่องปล้นไม่ให้พ่อแม่รู้ ครั้นต่อมาเมื่อหมอลอกกับพ่อแม่
ล่องเรือนำโง่งบรรทุกไปขายตามที่เคยปฏิบัติมาแล้ว หมอลอกกำลังถ่อเรือขายโง่งแล้วก็หน้ามืด
ตกลงไปในน้ำถึงแก่ความตาย

นี่เป็นกรรมในอดีตชาติซึ่งได้เกิดนิमितขึ้น มาให้เห็นในขณะที่นั่งกรรมฐานหมอลอกได้เล่าให้
อาตมาฟังอย่างถี่ถ้วน อาตมาพิเคราะห์ดูก็รู้ว่าอดีตกรรมนั้นหนักมากและติดตามสนองในอนาคต
แม้ในชาติปัจจุบันจะปกปิดกรรมเพียงไรก็หนีกรรมในอดีตชาติไม่พ้น

อาตมาให้ลืมนิทานเรื่องนี้เสีย อย่างนำมาคิดเป็นอารมณ์ ลืมภาพที่ได้เห็นนั้นเสียแล้วทำใจ
ให้ปกติและเสร็จแล้วก็นั่งทำสมาธิปฏิบัติกรรมฐานใหม่ อย่างนึกถึงภาพในอดีตอีกต่อไป

แม้หมอลอกจะได้พยายามนั่งใหม่ แต่ภาพนิมิตก็เกิดซ้ำ ๆ กันหลายครั้งเมื่อหมอลอกมา
เล่าและถามอาตมาก็ได้แต่ปลอบโยนให้พยายามลืมเสีย อย่าได้นึกถึงอีก แล้วพยายามทำบุญ
กวดน้ำ ให้พวกเจ้ากรรมนายเวร ขอสำคัญให้พยายามสร้างบุญ แม้อุทิศส่วนกุศลให้มากขึ้น
เรื่องนี้ อาตมาได้บันทึกไว้เมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ เพื่อตรวจสอบเหตุการณ์ข้างหน้าที่ว่า
จะมีอะไรเกิดขึ้น กับหมอลอก

แต่คงจะยังไม่ทันทำอะไร เพราะบังเอิญนายเจริญ เกิดสุวรรณ ซึ่งเป็นพี่ชายของหมอมิ
ภูมิลำเนาอยู่จังหวัดอยุธยาได้เดินทางมาหา และได้ชักชวนให้หมอลอกให้ร่วมทุนไปค้าไม้ที่
เมืองกาญจนบุรี เวลานั้นไม้ไผ่กำลังเป็นสินค้าที่ขายส่งออกต่างประเทศมาก ผู้ค้าไม้ไผ่ก็มีใครที่มี
ผู้ร่วมทุนไปตามกัน เพราะลงทุนน้อยได้กำไรมาก หมอลอกมองเห็นทางที่จะร่วมเหมือนผู้อื่น
อยากเป็นเศรษฐีอย่างมนุษย์ปุถุชนธรรมดาทั่วไป มองเห็นแต่ทางได้เงินอยู่ข้างหน้าอย่างตื้นตื้น
สนใจมาก หมอลอกได้มาหาอาตมาเพื่อปรึกษาขอความเห็นในเรื่องจะไปค้าไม้ไผ่ อยากจะอพยพ
ครอบครัวไปอยู่เสียที่เมืองกาญจนบุรี เพื่อสะดวกไม่ต้องห่วงหน้าห่วงหลังที่ต้องขึ้น ๆ ลง ๆ เป็น
ภาระทำให้เสียเวลาทำมาหากิน อาตมาถามถึงตำบลที่จะไปตั้งครอบครัว หมอลอกบอกว่าพี่ชาย
จะให้ไปอยู่ที่ตำบลม่วงร้าย เมืองกาญจนบุรี เมื่ออาตมาได้ยินก็เศร้าไม่สบายใจได้พิจารณาเห็น
ว่าหากจะยับยั้งขัดขวางห้ามหมอลอกคงจะไม่สำเร็จ เพราะจิตใจหมอลอกตื้นตื้นมองเห็นความ
เป็นเศรษฐีอยู่ข้างหน้า หายใจเป็นไม้ไผ่อยู่แล้ว เหมือนนั้นกำลังไหลเชี่ยวจัดไม่มีอะไรขวางไว้ได้
แม้จะเกรงใจอาตมาอยู่บ้างแต่ก็ยากที่จะสำเร็จได้ เห็นจะเป็นอกุศลกรรมจึงเกิดความโลภ
อาตมาจะเตือนถึงเรื่องอดีตชาติที่เห็นทางนิมิตก็ไม่ได้ เพราะอาตมาได้สอนให้ลืมนิทานเรื่องอดีตชาติ
ที่เคยมองเห็นในนิมิต อย่าได้นึกถึงต่อไป ขอให้เพียงสร้างบุญสร้างกุศลให้มากๆ เท่านั้น

เมื่ออาตมาพิจารณาดูจึงเพียงแต่แนะนำว่า การไปครั้งแรกยังไม่ควรจะนำครอบครัวไป เพราะเรายังไม่รู้ไม่เห็นความเป็นอยู่ทางโน้นจะเป็นอย่างไร ควรจะไปคนเดียวก่อน เมื่อไปได้เห็น และได้ประโยชน์เพียงพอแล้วก็หาที่ทางไว้ก่อน เมื่ออพยพไปก็就不用เกิดความยุ่งยาก หากไปเห็น การค้าไม้ไผ่ไม่เกิดผลดี ตามที่เข้าใจก็จะกลับมาอยู่อำเภอพรหมอย่างเดิมก็จะไม่ต้องลำบาก หมอชลอกก็ได้ตกลงตามที่อาตมาให้ความเห็น

จากนั้น หมอชลอกก็ได้ออกเดินทางพร้อมกับพี่ชายไปทำการค้าไม้ไผ่ที่เมืองกาญจนบุรี อาตมาก็อดที่จะเป็นห่วงหมอชลอกไม่ได้ คอยฟังข่าวอยู่เสมอว่าจะมีอะไรเกิดขึ้น แต่ก็ยังไม่มีความ ใดๆสืบหน้า

หลังจากหมอชลอกออกจากบ้านอำเภอพรหม เวลาผ่านไปได้หนึ่งปี หมอชลอกก็กลับมาบ้าน เยี่ยมครอบครัว และได้เยี่ยมที่วัด อาตมาได้ถามถึงกิจการค้าไม้ไผ่ หมอชลอกได้เล่าถึงการค้าไม้ไผ่ ได้ผลประโยชน์กำไรดีมาก เพียงปีเดียวก็เห็นหน้าเห็นหลัง ได้จับจองที่ดินอยู่ในป่าลึก ได้ปลูก กะตือบในพี้นี่ที่จับจองบ้านมองร้าย ตำบลท่ากระดาน แอวดินน้ำ ตากเฮราวัน กิ่งอำเภอศรีสวัสดิ์ เขตกาญจนบุรี มาคราวนี้ ตั้งใจจะรับครอบครัวไปอยู่รวมกันจะได้ไม่ต้องนี้ห่วงเพราะต้องนำไม้ ไผ่ล่องแพไปขายตามลำน้ำ แคว ไปขายส่งที่เมืองกาญจนบุรีที่ ปลูกบ้านไว้สำหรับครอบครัวแล้ว กว้างขวางสบาย อาตมารับฟังด้วยความสงบพูดให้กำลังใจว่าหากไปหากินได้รับความ เจริญก้าวหน้า อาตมาก็ยินดีด้วย **แต่ใจนั้นรู้สึกสังหรณ์ชอกช้ำ** ก็ได้แต่เตือนให้ระวัง **เคราะห์กรรมอย่างทิ้งทางพระหนักจะเป็นเบา** และได้ชี้ เหตุผลกฎแห่งกรรมให้ฟังแต่รู้สึก หมอชลอกเปลี่ยนแปลงลงไปมาก ให้พูดว่าเมื่อถึงคราวแล้วอยู่ที่ไหนก็ตายทุกคนหนีไม่พ้นแต่ก็ตั้งใจที่ สร้างกุศลไว้มากแล้ว อาตมา รู้สึกว่าไม่สามารถจะยับยั้ง กลับมาสู่ปกติเดิมได้เห็นจะเป็นเพราะ กรรมเวรนำไป เมื่อได้สนทนาพอสมควรแล้ว หมอชลอกจึงได้อำลาจากไป และได้อพยพครอบครัว และหลาน ๒ คน คือนางอุไร และนายเชวง เชื้อศรีแก้ว ซึ่งขอติดตามไปประกอบอาชีพที่เมือง กาญจนบุรีด้วย ทั้งหมอชลอกกำลังตื่นเต็นมองเห็นความมั่งมีล่วงหน้าในอนาคต อาตมาก็ได้แต่ เตือนว่าอย่าได้ทิ้ง ทางพระเท่านั้น

เวลาได้ผ่านไปประมาณ ๔ ปี ก็ยังไม่มีความทุกข์อะไรเกิดขึ้น อาตมาสนใจในครอบครัวนี้ มาก เพราะเหตุการณ์ในอดีตชาติเมื่อเวลาทำสมาธินั่งวิปัสสนา นั้นเป็นกรรมที่หนักมากยังมองไม่ เห็นทางที่จะแบ่งเบาลงได้ นอกจากปฏิบัติทางธรรมแล้วอุทิศส่วนกุศลไปให้เจ้ากรรมนายเวร เพื่อ ขอให้อริกรรมเบาลงได้บ้าง แต่ทราบว่าเป็นอยู่ที่เมืองกาญจนบุรีนี้ หมอชลอกไม่มีเวลานั่ง กรรมฐานทำบุญสร้างกุศลแม้แต่คิดถึงการทำงานหาเงินอาตมาก็เศร้าใจเพียงแต่คอยฟังข่าว จากนั้น ต่อมาอาตมาก็ได้รับข่าวเหตุร้ายแรงเกิดขึ้น ฌับครอบครัวนี้ เป็นเรื่องที่เศร้าสลดใจมาก ข่าวนี้ จาก ญาติภรรยาของหมอชลอกซึ่งไปมาหาสู่มาเล่าให้อาตมาฟังและกรรมหนักในอดีตชาติของหมอชลอก ได้ตามทันมาสนองแล้ว เรื่องมีว่าวันนี้ หมอชลอกได้เดินทางมูระเข้าไปในเมืองกาญจนบุรีพร้อม

ด้วยบุตรและภรรยา ทางบ้านเหลือแต่พี่ชายคนเดียวเมื่อกลับมาถึงบ้านก็ได้ทราบข่าวว่าทางบ้าน ถูกปล้น ส่วนพี่ชายถูกพวกปล้นยิงสี้นใจตายคาบันไดบ้าน แล้วพวกปล้นก็กวาดทรัพย์สินเงินทอง ไปหมด เมื่อหมอลอพร้อมบุตรภรรยาทราบข่าวกลับมาถึงบ้านเห็นเหตุการณ์ร้ายแรงก็ตกใจสับสนสติ แทบจะเป็นลม

หมอลอรีบเดินทางไปแจ้งกับเจ้าหน้าที่ให้ทราบและให้มาชันสูตรศพพี่ชายตามระเบียบ เมือง แต่เจ้าหน้าที่มาล่าช้าปล่อยให้ศพชื้อ นจนอืดแล้ว

ต่อมาก็มีชายลี้ลับมาบอกหมอลอแถมขู่ว่าให้รีบอพยพครอบครัวออกจากตำบลนี้ ไปอยู่ เสียให้ไกลโดยเร็วที่สุด มิฉะนั้นก็จะตายอย่างพี่ชาย หมอลอไม่ชอบให้คนมาขู่ มีศมหญิงใน ศักดิ์ศรีของลูกผู้ชาย ธรรมดาคนเราส่วนมากไม่ชอบให้ใครมาขู่ ยิ่งเอาอำนาจมืดความชั่วเข้ามา ข่มขู่แล้วแม้จะรู้ว่าสู้ไม่ได้ ความโกรธ ความแค้น ความเจ็บใจ ความพยายามทำให้ขาดสติเกิด ความประมาทไม่ได้คิดหน้าคิดหลัง ยิ่งพี่ชายถูกฆ่าตายสดๆ ร้อนๆ เช่นนี้ ยิ่งเจ็บแค้นมุนานะหาก จะมาข่มเหงฆ่าฟันกันซึ่งฟ หนึ่งแล้ว ก็คิดว่าต้องมายิงกันสักหนึ่งจนกว่าจะรู้ว่าใครจะเป็นศพไป ฉะนั้น ความโกรธแค้นเจ็บใจเป็นพลัง ทำให้หมอลอไม่ยอมหนีไม่กลัวคำขู่ ทั้งไม่ยอมไป จากถิ่นที่ได้ทำประโยชน์เป็นเงินเป็นทองชื้อ นมาแล้ว ทั้งคอยระแวดระวังไม่ประมาท ซ้อมยิงปืนให้ แม่นยำอยู่เสมอทั้งปืนสั้น และปืนยาว และตลอดเวลาอยู่ในบ้านปืนไม่ยอมให้ห่างตัว ชื้อ นล่าถอย อยู่เสมอ เมื่อถูกเงินหยิบฉวยใช้ยิงได้ทันที เตรียมพร้อมเพื่อต่อสู้เต็มที่อยู่ลูกผู้ชาย เมื่อเข้าที่ คับขันก็ได้สติ นึกถึงคำเตือนของท่าพระครูชื้อ นมาได้ จึงสั่งหลานไว้ว่าหากตนได้ประสบชะตา กรรมชื้อ นบุญไปแล้ว ก็ขอให้ช่วยกันดูแลบ้านช่องต่อไปด้วย

หลังจากพี่ชายถูกยิงตาย เมื่อผู้ร้ายเข้าปล้นผ่านไปเพียง๑๕ วัน วันนั้นเป็นเวลากลางวัน เสียงเรือหางยาวมาจอดอยู่ที่ท่าหน้าบ้าน แล้วตะโกนร้องเรียกอหอลอที่ท่าหน้า ฝายนาง ทองใบ ภรรยาหมอลอได้ลงจากเรือนไปที่ท่าหน้า าที่เรือหางยาวจอดอยู่ เห็นคนในเรือประมาณ ๑๕ คน แต่งเครื่องแบบสีก็ากมีปืนพร้อมคล้ายตำรวจ ร้องตะโกนถามนางทองใบว่าหมอลออยู่ ไหม มีเรื่องจะขอพบด่วนให้ลงมาหาที่ท่าหน้า านางทองใบรีบชื้อ นบนธึนบอกหมอลอว่า เจ้าหน้าที่เขา ขอพบด่วน หมอลอนึกว่าเป็นเจ้าหน้าที่มาสอบสวนเรื่องพี่ชายถูกพวกปล้นฆ่าตายก็เกิดความ ประมาท เดินลงบันไดไปที่ท่าหน้า านางภรรยาที่ยืนมองอยู่บนตลิ่งสูงชันเพียงเห็นเขาขึ้นพุดกัน แต่ ก็ไม่ได้ยินว่าเขาพุดกันเรื่องอะไรเพราะอยู่ไกล ครู่หนึ่งก็เห็นหมอลอหันหลังจะก้าวเดินกลับชื้อ น บ้าน ทันใดนั้นคนหนึ่งที่อยู่ใกล้หมอลอก็ยกปืนชื้อ นจ่อยิงท้ายทอย หมอลอไม่ทันรู้ตัวจึง ไม่ได้ระวัง พอสึ้นเสียงปืนก็ล้มกลิ้งตกลัน านางใจตายทันที ภรรยาหมอลอเห็นเหตุการณ์เกิดชื้อ นก็ ตกใจสึ้นสติเป็นลม ส่วนพวกคนร้ายที่ปล้นเป็นตำรวจชื้อ นหลังจากยิงหมอลอตกลงไปในน้ำ แล้ว เมื่อแน่ใจว่าตายแล้วก็เร่งเครื่องเรือหางยาวหลบหนีไป เหตุเกิดเมื่อวันที่๔ กันยายน พ.ศ.๒๕๐๔

ส่วนนางทองใบภรรยาพอฟื้นได้สติก็ร้องไห้โฮคล้ายคนบ้า วิ่งไปที่ท่าน้ำ าลงไปประคองสามีที่รัก เมื่อรู้ว่าสามีสุดที่รักหมดลมไปก่อนแล้ว ไม่มีโอกาสได้สั่งเสียบุตรภรรยา ก็กอดศพตัวรักไว้ให้สะอึกสะอื้นแทบจะขาดใจตายตามสามี ครั้นจะอุ้มศพสามีขึ้นจากน้ำ ก็อุ้มไม่ไหว พวกคนงานก็ยังอยู่ในป่า เหลือแต่ลูกก็ยังช่วยอะไรไม่ได้ จำเป็นต้องหาเชือกมาผูกศพไว้กับสะพานท่าน้ำ เพราะเกรงว่าเมื่อน้ำขึ้นศพจะลอยไปไกลหรือจมห่างออกไปจากท่าน้ำ จะลำบาก รีบไปแจ้งความให้ทางบ้านเมืองรีบมาชันสูตรศพตามระเบียบ

นางทองใบนั้น ครั้นสามีที่รักได้สิ้น นมูญไปแล้ว ทั้งต้องสูญเสียพี่ชายของสามีทั้งตัวก็เป็นหญิง ทำอะไรไม่ถูก มีแต่ความหวาดกลัวและเศร้าโศกเสียใจอย่างหนักยิ่งคิดก็ยิ่งใจหายเพราะสามีต้องมาตายลงอย่างสดๆ ร้อนๆ ตัวก็มีความว่าเหวี่ยงไม่เคยประสบกรรมหนักเช่นนี้ มาก่อนในชีวิต จึงไม่สามารถจะอยู่มั่นคงป่าตามลำพังกับลูกหลานต่อไปได้ จึงตัดสินใจนำศพสามีพร้อมด้วยพี่ชายจัดการเผาอย่างตามมีตามเกิดให้เสร็จสิ้นไป โดยเร็วในเขตที่กลางลานบ้าน มีเจ้าหน้าที่มารับรู้ในการเผารั้งนี้ ด้วย เมื่อเสร็จแล้วก็รีบจัดแจงเก็บกระดูกห่อผ้าขาวไว้ แล้วมีดีรออยู่ข้างริบเก็บข้าวของเท่าที่มีอยู่พอจะนำติดตัวไปได้ก็พาลูกๆ ลงแพแล้วก็รีบล่องแพไปตามลำน้ำ แคว เพื่อกลับภูมิลำเนาเดิม แต่เคราะห์กรรมมิได้สุลี้ นลงเพียงเท่านั้น ได้ติดตามสนองครอบครัวของหมอลอดต่อไป

การล่องแพนั้น เป็นการเสี่ยงอันตรายมากหากไม่ชำนาญร่องน้ำแล้ว อาจชนหินแก่งใต้น้ำ ทำให้แพแตกได้ แพที่นางทองใบภรรยาหมอลอดก็เช่นกันคนถ่อแพคงไม่ชำนาญจึงเกิดไปกระทบกับโขดหินใต้น้ำจนแพแตก พวกเด็กๆ ต้องลมหคอกันอยู่ในน้ำ แต่เคราะห์ดีที่ได้มีชาวบ้านช่วยกันทันไว้ จึงไม่มีใครเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิต เพราะพาเข้าฝั่งได้ เคราะห์กรรมมิได้หยุดยั้งได้ติดตามซ้ำ เต็มบุตรภรรยาหมอลอด กว่าจะแก้ปัญหาการเดินทาง กว่าจะกลับมาถึงภูมิลำเนาเดิมที่บ้านบางลำโรง อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ก็ได้รับความลำบากยากแค้นแสนสาหัสเลือดตาแทบกระเด็น เป็นเรื่องเศร้าสลดใจเท่าที่เคยได้ยินมา

เมื่อมาถึงบ้านบางลำโรงแล้ว พวกญาติพี่น้องก็พากันมาเยี่ยมแสดงความเสียใจในการตายของหมอลอด และความทุกข์ยากลำบากของนางทองใบและลูกๆ ในการเดินทางต้องผจญชีวิตแม่ๆ ลูกๆ พวกพี่น้องได้พร้อมใจกันกำหนดวันจัดการทำบุญกระดูกเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้หมอลอดกับพี่ชาย เจ้าภาพได้มานิมนต์ให้อาตมาไปร่วมในงานนี้ แต่บังเอิญรับนิมนต์ที่อื่นไว้ก่อน จึงไม่ได้ไปในงานวันนั้น เพื่อให้ญาติโยมทั้งหลายได้ทราบถึงกรรมในอดีตชาตินี้ นมีสิริ สามารถจะกลับมาสนองในชาตินี้ ได้ ไม่มีปัญหาข้อความใดๆ สงสัยอีก

หลังจากวันที่อาตมาไปเทศน์ก่อนวันงานนั้น ได้มีญาติพี่น้องเพื่อนฝูงคุ้นเคยได้พากันไปเยี่ยมและซักถามถึงสาเหตุการตายของหมอลอด ทำให้นางทองใบระลึกถึงสามีคู่ชีวิตต้องมาตายอย่างน่าอเน็จอนาถใจ ก็เริ่มเสียใจร้องไห้สอึกสอื้น นปริมนต์ว่าชีวิตจะจากร่างตามสามีไป ผู้ที่ได้ยิน

ได้ฟังเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับหมอลออจนที่สุด ก็ต้องตายอย่างน่าสงสารที่ประสพโชคร้ายเช่นนี้ ต่างก็พลอยเศร้าโศกเสียใจไปด้วย และต่างก็เห็นใจนางทองใบที่รักสามีอย่างสุดซึ้ง เล่าไปร้องให้ไปท่ามกลางหมู่ญาติพี่น้องมิตรสหายผู้คุ้นเคย ซึ่งบางคนก็ไม่สามารถจะกลั้นน้ำตาได้ก็พลอยร้องให้ไปด้วย ความเศร้าเสียใจหนักจนทำให้นางทองใบสลบแน่นิ่งไป หมู่ญาติต้องช่วยกันแก้ไขให้รู้ตัวขึ้นมาแล้วนางทองใบก็ได้สร้างความเศร้าโศก ยิ่งนี่ยิ่งเสียใจร้องไห้รำพันถึงความดีของหมอลออผู้เป็นสามีมิได้หยุด มิได้ระงับความทุกข์ไว้ เพราะขาดสติได้ปล่อยไปตามอารมณ์ และในที่สุดก็เป็นลมสิ้นสติลงไปอีก เพราะเสียใจมากเกินไป แน่นิ่งไปในที่ท่ามกลางหมู่ล้อมรอบด้วยญาติพี่น้องเพื่อนฝูงต่างพากันตกตลิ่งช่วยกันแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง แต่ไม่มีใครสามารถที่จะช่วยอะไรได้ เพราะนางทองใบได้สิ้นใจลงเพราะหัวใจวาย เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๐๔ ต้องทิ้งให้ลูกหลานผจญชีวิตอยู่ในโลกต่อไป

หลังจากนั้นไม่นานก็ได้ข่าวว่า ทางเจ้าหน้าที่ตำรวจมิได้นิ่งนอนใจ ท่านผู้กำกับ พันตำรวจเอกยงยุทธ เกษรมาลา ได้นำกำลังตำรวจหลายหน่วยติดตามจับกุมพวกโจรผู้ร้ายที่ทำการอุกอาจเที่ยวปล้นทำลายชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนชาวบ้าน ผลกรรมตามสนองตำรวจได้ล้อมไว้เสียไม่ยอมมอบตัว และได้ยิงต่อสู้เจ้าหน้าที่ ที่สุด เสือสวัสดิ์ อุดม และเสือปี ปิยะพันธ์ ซึ่งเป็นหัวหน้าโจร และรองหัวหน้าโจรเป็นผู้เข้าปล้นและฆ่าพี่ชายหมอลออ และต่อมาก็ยิงหมอลอออย่างใจเย็นก็ถูกกระสุนปืนของตำรวจตายตามกรรมที่ได้ก่อไว้ ส่วนสมุนโจรก็ยอมเข้ามามอบตัวและถูกจับรวม ๓๘ คน เมื่อเจ้าหน้าที่ได้สวนแล้ว ก็ฟ้องลงโทษทางศาลต่อไป

นี้อาตมาก็คิดว่าเป็นตัวอย่างที่มีผู้สร้างบาปอย่างอนันตกรรมไว้ในอดีตชาติซึ่งได้มาตามสนองในชาตินี้ หรือจะเรียกว่ากรรมเก่าชาติก่อนมาสนองในชาตินี้ ขอให้ญาติโยมทั้งหลายจงพิจารณาดูว่า ทุกคนเกิดมาใช้หนี้ กรรมไม่ว่าจะเป็นกรรมดำกรรมชั่ว ย่อมตามสนองเราอยู่เสมอ ไม่มีใครหนีพ้นกรรมไปได้ ขอให้ญาติโยมทั้งหลายใช้สติปัญญาพิจารณาดูเป็นตัวอย่างในเรื่องนี้

เมื่อท่านพระครูเล่าเรื่องนี้ จบลงแล้ว พวกเราก็สนทนากับท่านอยู่พักหนึ่งเห็นเวลาจะเที่ยงคืนแล้ว เดือนกำลังจะแจ่มฟ้า เรายอมดูตากันแล้วพยกหน้า ต่างก็ก้มลงกราบนมัสการท่านอาจารย์พระครูภาวนาวินัย เพื่อท่านจะได้พักผ่อนจำวัด เพราะรู้สึกที่ท่านจะมีแขกมาสนทนากับท่านตลอดเวลา

เมื่อเราขึ้นรถออกจากวัดอัมพวัน แล้วมุ่งหน้ากลับจังหวัดลพบุรี ขากลับนี้ แสงจันทร์สว่างกระจายออกไปทั่ว เพราะเป็นเวลาเพียงแรมหนึ่งค่ำ แต่พวกเราก็นั่งเงียบมิได้ปรึกษาพูดอะไร เพราะทุกคนก็ใช้หัวใจคิดจะพูดออกมาแต่ละคำก็มักจะพูดถึงเรื่องกรรมในอดีตชาติ นอกจากเสียงเครื่องยนต์ของรถ ซึ่งกำลังผ่านทุ่งนาป่าดงริมเขาลำเนาไพร ซึ่งมีดวงจันทร์ส่องกระจ่างอยู่กลางเวหา เพราะเวลากำลังจะย่างเข้าวันใหม่ ที่สุดเราก็กลับถึงที่พักในค่ายทหาร สิ่งที่เราได้ข้ความรู้

ในคืนนั้นก็คือ “เรื่องอดีตชาติ” ไม่มีข้อสงสัยอะไรเหลือไว้เป็นปัญหาอีกแล้ว หากจะมีก็เฉพาะบุคคลที่มีระดับจิตแตกต่างกันเท่านั้น

ผู้เขียนเรียบเรียงเรื่องนี้ ขึ้นจากท่านผู้บันทึก ซึ่งเป็นนายทหารผู้หนึ่งได้กรุณาส่งมาให้หากท่านผู้อ่านยังสงสัยเรื่องอดีตชาติที่ได้บรรยายมานี้ ยังมีสิ่งใดไม่แจ่มแจ้ง ก็ได้กรุณาถามไปทางท่านพระครูภาวนาวิสุทธิ์ ที่วัดอัมพวัน อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ท่านคงจะได้ข้อความแจ่มแจ้งกว่านี้ ท่านอาจให้ความรู้สึกซึ่งกว่าที่ได้บรรยายมาแล้ว และขอกราบนมัสการขอบพระคุณท่านพระครูภาวนาวิสุทธิ์ ที่ได้กรุณาให้ลงชื่อจริงได้ทุกท่าน และตำบลที่อยู่อย่างแจ่มแจ้ง เพื่อคลี่คลายที่บางท่านจะนึกสงสัยว่าเรื่องจริงหรือเรื่องแต่ง คงหมดหน้าที่ผู้เขียนจะต้องคอยตอบคำถาม และนับว่าเรื่องนี้ คงจะเกิดประโยชน์ขึ้นบ้างไม่มากก็น้อย ขอให้ความดีของซึ่งทั้งหมดอุทิศให้แก่บุคคลผู้เกี่ยวข้องในเรื่องนี้ ที่ได้ล่องลับไปแล้วทุกท่าน และผู้เรียบเรียงจะลืมเสียมิได้ก็คือ ขอขอบคุณ พันเอกวสันต์ พานิช และพันตรีเที่ยง กนกนุวัตร ผู้ได้ให้ความกรุณาบันทึก เรื่องจากท่านพระครูภาวนาวิสุทธิ์ ที่เกิดขึ้นแล้วส่งมา เพื่อจะได้เกิดประโยชน์ส่วนรวมต่อไป

ภาคธรรมปฏิบัติ

ปัญญาเกิดจากการปฏิบัติ

(ภาวนามยปัญญา)

ภรกำหนดท้องฟองยุบ ก็คืออานาปานสติที่พระพุทธเจ้าได้ดำเนินมาแล้วเช่นเดียวกัน สมาริแน่วแน่งต่างกัน ทางที่เจริญปัญญาตามสติปฏิฐาน ๔ สมาริยังไม่คงที่คงวาคงคอกแน่วแน่ง แต่ประการใด มันจะมีพวกกิเลสต่างๆ อารมณ์ต่างๆ มาแทรกแซงอยู่เสมอ นี่เราใช้สติกำหนดได้ อย่างนี้ มันจะมีความสงบได้แค่นั้นไม่สำคัญ สำคัญที่เราจะกำหนดได้ในปัจจุบันหรือไม่เท่านั้น แล้วปัญญาจะเกิดเองตามลำดับ แล้วความคุ้นเคยก็จะมาสงบต่อในภายหลัง

ในด้านวิปัสสนาอันนี้ ก็ค่อยเป็นค่อยไป ที่อาตมา**ตั้งสติที่ลิ้นปีนี่เราต้องสะสมไว้ให้ได้** อาตมาเคยสอนเด็กมาแล้ว บางที่เขาเรียนวิชาการที่จะสอบ คิดไม่ออกก็ให้ตั้งสติที่ลิ้นปีเป็นวิธีปฏิบัติได้ผลมาแล้ว คือการกำหนดโดยหายใจยาวๆ ตั้งสติไว้ที่ลิ้นปีเป็นวิธีปฏิบัติได้ผลมาแล้ว คือการกำหนดโดยหายใจยาวๆ นี่สำหรับนักศึกษาเด็กชั้น ณะระดับวิทยาลัย อีกสักครู่หนึ่งเขาคิดออกตอบได้ตามนั้นแล้วไม่เคยผิดพลาด อันนี้ เป็นวิธีปฏิบัติสำหรับลิ้นปี บางที่เราไม่รู้ตัวว่ามันมีอะไรเกิดขึ้น เราก็ไม่รู้ว่าจะปฏิบัติอย่างไร ถ้าเรามีสติที่กำหนดตรงลิ้นปีรู้หนอๆ พอสติดีปัญญาเกิด เราก็รู้อะไรขึ้นมาเหมือนกัน อันนี้ ไม่ใช่วิธีฝึก แต่เป็นวิธีปฏิบัติที่เกิดเฉพาะหน้า ก็ปฏิบัติอย่างนั้น

แต่ฝึกที่ว่าฟองหนอ ยุบหนอ การเดินจงกรมนั้น เป็นการฝึกตามระเบียบที่กำหนดตนเอง ปัญญา**นี้ไม่ใช่วิชาการ ปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐาน** ตามหลักที่พระพุทธเจ้าสอนนี้ ต้องทิ้งตำรับตำราวิชาการ โดยปฏิบัติตามหลักเหตุผลนี้ โดยทิ้งทฤษฎี ทิ้งตำรับตำราหมด กำหนดไปเรื่อยๆ เป็นการสะสมหน่วยคิดให้เกิดปัญญา คือรอบรู้เหตุผลในอารมณ์ที่ถึเกิดขึ้น แก้ปัญหาได้อย่างแน่อน ยกตัวอย่างเขามาถามปัญหาท่าน ถ้าท่านมีปัญหาในเรื่องนี้ ท่านจะแก้ปัญหาให้เขาได้ประการหนึ่ง ประการที่ ๒ ถ้าเรามีปัญหาเกิดขึ้น เหมือนฝนเข้าตาเรา เราสามารถใช้ปัญญาแก้ไข ก็คือความสามารถให้เกิดความสุขในครอบครั้วได้ นี่ปัญญาอย่างนี้ ไม่ใช่มานั่งแล้วเกิดปัญญาไปเห็นโน้นเห็นนี่

ปัญญาที่รอบรู้เหตุผล คือ ปัญญาช่วยตัวเองได้ สามารถจะขจัดปัดเป่าความชั่วจากตัวได้ แล้วกิเลสที่ถึเกิดขึ้น แก่ตัวเรา สามารถยับยั้งได้ทันเวลา ไม่ใช่ปัญญาที่ว่าต้องค้าขายอย่างนั้นได้กำไร อย่างนี้ ได้กำไร ไม่ใช่อย่างนั้นแน่ ปัญญาที่เราประสบมาจากการวิปัสสนานี้ มันบอกกันไม่ได้ และให้กันไม่ได้ด้วย มันเป็นพรสวรรค์ของใครของมัน บางท่านที่เป็นวิทยากรก็มีเทคนิคอีกอย่างหนึ่ง บางท่านก็มีอีกอย่างหนึ่งสามารถแก้ปัญหาในส่วนนั้นนี้ได้

ปัญญาของวิปัสสนานี้ เราจะรู้ได้ คน**ซึ้ง**ทุกข์เราจะแก้ทุกข์ให้เขาอย่างไร เราจะพูดตามวาระจิตเหมือนพระพุทธเจ้าไปทรงโปรดกับสัตว์ทั้งหลาย รู้วาระจิตของคนอย่างนั้นแก้ไขได้ตามขั้นตอน แต่ปัญญาที่ถึเกิดขึ้นไม่ใช่ปัญญาในเรื่องทำมาหากินโดยเฉพาะ แต่มันเป็นผลพลอยได้

อันหนึ่ง เช่น ปัญญาครอบรู้ในสังขาร ฐุเหตุการณที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าในตัวเรา แก้ปัญหาได้
เดี๋ยวนี้

ตามปกติที่เราไม่รู้ว่าเป็นปัญญาเกิดขึ้นได้อย่างไร ปัญญาไม่ใช่ความเฉลียวฉลาด
โดยเฉพาะ แต่มันเกิดปัญญาสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าได้ทันท่วงที อันนี้ หายากอย่าง
ที่ว่า **เห็นหนอ** นี้ที่อาตมาว่านี่อาตมาก่อนจะรู้เป็นเวลานาน โมหะเกิดขึ้นในตัวเราสามารถยับยั้ง
ได้ทันท่วงที อาตมาว่าขอให้จับให้ได้ว่า คนเดินมานี้ มีธุระอะไร แต่เราทำกันไม่ได้ ไม่เคยกำหนด
นั่นเอง จึงไม่มีประสบการณ์กับปัญหาเรื่องนี้ บางทีผู้หญิงมา ผู้ชายมา เราจะได้มีปัญญารู้ว่า
เขามาธุระอะไร เรื่องอะไรกับเรา นี่ไม่ใช่เป็นวิชาการ แต่มันมีปัญญาเกิดขึ้นจากสติตัวเดียว
เท่านั้น ดูหน้าตาผู้นี้ ก็สังเกตเหตุการณ์ อันนี้ บอกกันยากนะ ปฏิบัติไปเรื่อยๆ จะเห็นชัด ถ้า
เราเป็นนักวิชาการ เราไปเชื่อตำราแล้วไม่ปฏิบัติ ผลที่เกิดจากการปฏิบัติจะไม่มี

การศึกษาภาคปฏิบัตินี้ยากมาก คืออารมณ์เปลี่ยนแปลงหลายอย่างมาแทรกแซงเรา ก็
ขอเจริญพรว่าให้กำหนดทีละอย่าง ศึกษาไปที่ละอย่าง ทีนี้ มันฟุ้งซ่าน ความว้าวัยไม่ทันหาย
ความความเข้ามาแทรกแซงตลอดเวลา เพราะไม่ได้ปฏิบัติมานาน เราไม่ได้ฝึกทางนี้ ไม่ต้องวิจัย
ประเมินผล ให้เกิดขึ้นเอง เกิดขึ้นด้วยปัญญาของเรา ปัญญาตัวนี้ สำคัญ ไม่ใช่ปัญญาสามารถ
ทางวิชาการ แต่กลับเป็นปัญญาทางใน เช่นมีเวทนาที่กำหนดทีละอย่าง มันก็ปวดอย่างที่อาตมา
เจริญพรแล้ว ยิ่งปวดหนักๆ เดี่ยวมันจะเกิดอนิจจังไม่เที่ยง มันเป็นทุกข์จริงๆ นะ ทุกข์ที่ตัว
ธรรมะ เราจะพบความสุขต่อเมื่อภายหลัง แล้วเวทนาที่เกิดขึ้นสลับสอหล่มานกัน แล้วความว้าว
ไม่ทันหาย ใอโนนแทรกใอี่นี้แซงตลอดเวลาทำให้เราขุ่นมัว ทำให้เราฟุ้งซ่านตลอดเวลา

เราก็กำหนดไปเรื่อยๆ ทีนี้ ถ้าปัญญาเกิดขึ้นเป็นขั้น ตอน มันก็จะรู้ในอารมณ์นั้น ได้อะไร
ด้วยการกำหนด มันมีปัญหายุ่งว่า เกิดอะไรให้กำหนดอย่างนี้ นอยาไปทิ้ง อริยสัจ ๔ แน่นอน
เกิดทุกข์แล้วหาเหตุที่มาของทุกข์ เอาตัวนั้น มาเป็นหลักปฏิบัติ แล้วจะพบอริยสัจ ๔ แน่นอนโดย
วิธีนี้ อันนี้ ขอเจริญพรว่าค่อยๆ ปฏิบัติ กำหนดไปเรื่อยๆ พอจิตได้ที่ ปัญญาสามารถตอบปัญหา
สิบอย่างได้เลยในเวลาเดียวกัน คนมาเรื่องโน้นเรื่องนี้ เดี่ยวคอมพิวเตอรืดีสามารถจะแยก
ประเภทบอกเขาได้ อารมณ์ฟุ้งซ่านต้องเป็นแน่ เพราะเราเพิ่งปฏิบัติไม่นาน

แต่อาตมาทำมานานแล้ว ๓๐ กว่าปีแล้ว แล้วทำอย่างจริงจังถึงจะรู้ว่าตัวเวทนาเป็นตัว
ธรรมะ ตัวทุกข์นี้เป็นตัวธรรมะ แล้วตัวสุขนี้ เป็นเรื่องเล็กไปเลย เมื่อก่อนนี้ เราก็หาใอี่เรื่องสุข
ต้องการมีความสุขความเจริญด้วยกันทุกคน แต่เราไม่ผ่านความทุกข์เลย เราก็สุขเจือปนในความ
ทุกข์ ไม่แน่นอน ความสุขเป็นอนิจจังอย่างแน่นอน

อาตมาก็ทำหลายๆ อย่าง เลยจับจุดนี้ได้ เราจึงแบ่งวาระจิตออกไปทำงานและโอกาสที่
มันจะเกิดปัญญาเหตุผลข้อเท็จจริงสามารถจะเอาปัญญาของเราไปช่วยคนอื่นได้ บอกหนทาง

คนอื่นได้ แต่นั่นมันก็ไม่ใช่วิชาการ คือพองหนอยุบหนอให้ชัดๆ ไว้ ถ้ามันชัดไม่ได้ในตอนใหม่ๆ ก็ค่อยเป็นค่อยไปอย่างที่เราตามาว่าอนัตตังสติไปเรื่อยๆ

อาตมาว่าเรายึดทางสายเอก ทางอื่นอาจจะถูกของท่าน แต่เราไม่เคยปฏิบัติ เรายังอาจจะว่าของท่านไม่ถูก ให้มีสติก็ใช้ได้ แต่อาตมาว่าอย่างนี้ง่ายขึ้น ก็คือ **สติปัฏฐาน ๔ กาย เวทนา จิต ธรรม** ปฏิบัติได้ตลอดเวลา อายตนะธาตุอินทรีย์เป็นหลักของธา อินทรีย์เป็นหน้าที่รับผิดชอบ เกิดจิตที่อินทรีย์ หน้าที่สัมผัส มันก็ปรุงแต่งขึ้นมาโดยเฉพาะ ตั้งสติไว้แล้วก็ดับวูปลงไป อันนี้ เป็นคำสอนทางสายเอกนะ

พระพุทธเจ้าว่าทางสายเอกนั้นทำได้ตลอดเวลา จะยืนเดินนั่งนอน เหลียวซ้ายแลขวามีสติสัมปชัญญะทุกเวลากาล จะหยิบก็มีสติ หยิบแล้วให้รู้ตัวว่าหยิบอะไร อันนี้ เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้าที่ละเอียดอ่อน โดยอิริยาบถที่เราทำอยู่ทุกวันนี้ ก็เป็นสติปัฏฐาน ๕ มีสติหมด แต่ที่เราฝึกปฏิบัตินะ เชี่ยวชาญแล้วไม่ต้องกำหนด มันเกิดขึ้นเอง เวลาเรายกมือขึ้น หรือจะหยิบอะไรนี่ สติจะบอกว่าหยิบมาทำอะไรและเกิดประโยชน์อย่างไร ปัญญา มันจะสอดคล้องต้องกัน

เรายึดหลักสติปัฏฐาน ๔ เป็นข้อปฏิบัติ เพราะเราทำได้ผลมาแล้ว มันเกิดปัญญารอบรู้ เหตุผลชีวิตของเราที่จะต้องเกิดขึ้นในวันหน้า อันนี้ เป็นอีกรูปหนึ่ง บางแห่งก็ปฏิบัติกันอีกอย่างหนึ่ง บางแห่งก็ปฏิบัติกันอีกอย่างหนึ่ง แต่กัณฑ์ถูกจุดมุ่งหมายอย่างเดียวกันอย่างที่เราตามาเคยพูดเสมอคือคิดคล้ายๆ มันก็คือข้างด้วยกัน เป็นข้างตัวเดียวกัน จะว่าไปของท่านผิดก็ไม่ได้หรอก

แต่การที่แก้จิตในสมถะ ๔๐ ประการนั้น ก็ต้องแก้จิตไปแล้ว แต่ชอบฟังรูปสวาก็ไปสำเร็จมรรคผลนิพพานเหมือนกัน เสียเพราะก็ไปสำเร็จมรรคผลนิพพานเหมือนกัน แต่ต้องเจือจางหายไปด้วย อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ก็ไปเป็นทางวิปัสสนาได้ แต่บางแห่งก็ไม่ถูกเหมือนกัน ไปทางไสยศาสตร์ ไปกำหนดทางอื่นไปก็เยอะ ก็แล้วแต่

การหายใจออกยาวหรือสั้น นั้นไม่สำคัญๆ ~~สำคัญ~~ เดียวคือกำหนดได้ในปัจจุบัน คือ พองหนอ ยุบหนอ กำหนดได้ หากเรากำหนดไม่ได้ เร็วไป ช้าไป กำหนดไม่ทันก็กำหนดใหม่ อันนี้ ไม่ต้องคำนึงถึงว่าพองยาวหรือยุบยาว หรือยุบยาวไป พองสั้นไป อันนี้ ไม่ต้องกำหนด เราเพียงแต่รู้ว่ากำหนดได้ในปัจจุบัน หายใจเข้าหึ่งพอง หายใจออกท้องยุบ ก็กำหนดเรื่อยๆ ไปอย่างนี้ เท่านั้น ก็ใช้ได้ ทีนี้ เราก็ไม่จำเป็นต้องรู้ว่าพองยาวเท่านั้น ยุบยาวเท่านั้น แต่สังขารรู้เอง จะรู้ว่าพองมีที่ระยะยุบมีที่ระยะ บางครั้งมันจะเกิดมาเองว่าพองยาวยุบสั้น บางทีบางครั้ง ยุบยาวยุบลงไปลึกเดียวพองสั้นมันเกิดขึ้นเองนะ อันนี้ มีข้อหมายอยู่อันหนึ่งว่า กำหนดให้ได้ในปัจจุบัน

อาตมาว่าจะปฏิบัติพองยุบได้ก็ต้องฝึกอยู่นาน เพราะปฏิบัติพุทโธมาตั้ง ๑๐ ปี ธรรมกายสัก ๖ เดือน ทีนี้ เราก็มาเลื่อนทำสติปัฏฐาน ๔ เดียวพองหนอ ยุบหนอ เดียวพุทโธ อาตมาได้แก่ตัวเอง บางทีกำหนดได้ อ้าวมายู่ตรงนี้ อีกแล้ว ทำมานาน ๕๐ ปี มันก็ฝังอยู่นาน

แล้วก็ค่อยๆ ไป อาตมาว่าอย่างนี้ แผละดี พองหนองยุบหนองอย่างนี้ แผละ แต่ก็อดไปติดที่พุทโธ ไม่ได้ เพราะเราทำพุทโธมาก่อน ๑๐ ปี ทีนี้ นักเข้าอารมณ์ก็ไปหลายๆ กระแส แต่พุทโธใช้สติปัญญา ฐาน ๔ ก็เหมือนกัน กำหนดมีกายเวทนา จิต ธรรม ก็ได้เหมือนกันนะ แต่ทำอารมณ์เดียวที่ห้องนี้ทำให้เราเห็นชัด

พองหนองยุบหนองเป็นประการใด บางทีมันจะวูบไปตอนพองหรือตอนยุบนั้นก็จับได้ชัด ดีกว่ากันเท่านั้นเอง มีนิมิตอะไรบ้างไหม บางคนบอกว่านั่งหลายชั่วโมงแล้วไม่เห็นอะไรคงจะไม่ได้ดี บางคนเขาว่าอย่างนั้น ข้อเท็จจริงทำวิปัสสนาไม่ต้องการเห็นนิมิต ถ้ามีนิมิตในสมถะเกิดขึ้นแล้วก็กำหนดเห็นหนองไม่เอาเสีย บางแห่งบางคนประสาทไหวติงมันมีอุปาทานยึดมั่น นิมิตเยอะ เดียวนิมิตเกิดอย่างนี้ อย่างนี้ นั่นกัน บางทีนั่งแค่ นาที เทพธิดาลอยมาแล้ว เห็นโน้นเห็นนี้ กันมากมายก็ต้องกำหนดได้ มันเป็นวิธีปฏิบัติ

เวลาเย็น ที่กระหม่อมตั้งสติให้ดี วับลงไปก็ปลายเท้า ยืนหนองที่ปลายเท้าพอดี สำรวมที่ปลายเท้าขึ้นมาบนศรีษะ ยืนสำรวมนี้กมโนภาพ จากปลายเท้าถึงกระหม่อมพอดี มันจะมีพิจารณาตัวเองโดยเฉพาะ เกิดภาพกายขึ้นมาโดยเฉพา แล้วนี้กมโนภาพจากกระหม่อมถึงปลายเท้า ทั้งหมดนี้ ครึ่ง แล้วก็ลืมตา มันมีความรู้สึกว่ามันซาไป ซาตามตัว แต่มันเกิดคิดในใจขึ้นมาเอง ถ้าเรายืนหนองบางทีจิตเราถากมาทางซ้าย ทางขวาจะไม่รู้สึก หากถากทางด้านขวา ทางด้านซ้ายจะไม่รู้สึก

วิธีปฏิบัตินี้ ก็ให้กำหนดยืนหนองให้เห็นตัวทั้งหมด ให้นึกกมโนภาพว่าตัวเรายืนแบบนี้ ให้กึ่งกลาง ศูนย์กลางจากที่ศรีษะลงไประหว่างหน้าอกแล้วก็ลงไปถึงระหว่างเท้าทั้งสอง แล้วมันจะไม่มีความไหวติงในเรื่องขวาหรือซ้ายบางทีถ้าเราไปทางขวา ทางซ้ายเราก็ไม่มีความรู้สึก แต่ไม่ใช่ อัมพาต มันเกิดเอง ยืนนี้กำหนดไปเรื่อยๆ ซ้ำๆ ให้จิตมันพุ่งไปได้ตามสมควร จากคำว่ายืนหนอง ยืนจากซ้ายหนองขึ้นบนศรีษะพอดี บางทีจิตนี้มันลงไปทางซ้ายบ้างขวาบ้าง ทีนี้ เราก็แวลงไปในมโนภาพให้รู้สึกที่เรายืนเท่านั้น ลงไปเท่านั้น

พองยุบก็เหมือนกัน ตอนแรกก็ชัดดี พอเห็นหนักเข้าก็เลื่อนกลางบางทีก็แผ่วเบา จนไม่มองเห็นพองยุบ ถ้ามันดี อย่างไม่พองไม่ยุบให้กำหนดรู้หนอง หายใจยาวๆ รู้หนองๆ ตั้งสติไว้ตรงลิ้น ปล่อยให้กำหนดพองหนอง ยุบหนอง เดี่ยวชัดเลย ถ้าหากว่าเราพองหนอง ยุบหนองนี้มันไม่ชัดแผ่วเบา เราจึงกำหนดได้ก็กำหนดไป เอามือจับคลำดูก็ได้ว่ามันจะชัดไหม เดียวก็ชัดขึ้นมา ถ้าไม่เป็นเช่นนั้น ให้กำหนดตัวรู้สึกเสีย รู้หนองๆ ตั้งสติไว้แล้วกำหนดพองหนอง ยุบหนองเดี่ยชัด จิตพุ่งเข้ามาใหม่ ถ้ามีบ้างก็ให้กำหนดสติปัญญาฐาน ๔ นี้ นี่มีกำหนดอย่างนี้ อย่างที่ทางพุทโธนั้นไม่ใช่ อาตมาเคยทำมานานกว่าจะเข้าเบาเข้าใสใช้เวลานานหน่อย ต้องค่อยๆ กำหนดไป

แต่เรื่องวิปัสสนานี้มีอย่างหนึ่งที่น่าคิด คือประการแรก ปัญญาที่จะเกิดขึ้นได้นั้น มันมีกิเลสมากมายหลายอย่างที่เกิดขึ้นในตัวเราทั้งหมด เราจะรู้กฎแห่งกรรมความเป็ฯจริง จากภาพ

เวทนานั้นเอง ประการที่ ๒ รองลงไปมีอะไรก็ในคตสติปัฏฐาน ๔ ให้ยึดหลักนี้ไว้ มีอะไรเกิดขึ้น ก็ให้กำหนดเหตุ นั้น ไม่ใช่ดึงลงไปเฉยๆ ปัญญาที่จะเกิดขึ้น ไม่ใช่เกิดเพราะดึงเฉยๆ คือความรู้ตัวเกิดขึ้นโดยสติสัมปชัญญะภาคปฏิบัติจากการกำหนดนี้เอง เวทนาที่ปวดเมื่อยนั้น มันผลตามโน้นตามนี้ เราก็หยุดเอาทีละอย่าง อย่างที่อาตมากล่าวแล้ว กำหนดเวทนาให้ได้ คือ เวทนา กำหนดได้เมื่อใดมากมายเพียงใดซาบซึ้งเพียงนั้น มันเกิดเวทนาอย่างอื่นขึ้นมา ก็เป็นเรื่องเล็กไป อันนี้ ข้อสำคัญอยู่ตรงนี้

บางครั้งมันอาจจะนึกได้ไปทำเวรทำกรรมอะไรไว้ไม่ต้องไปคำนึงถึงกรรมนั้นเลย ให้มีข้อปฏิบัติเพื่อไม่ให้มีอารมณ์พุ่งซ่านไปอยู่ในกรรม ก็ด้วยการกำหนดเวทนานั้นเอง นี้วิธีปฏิบัติไม่ต้องเอาอย่างอื่นอีกแล้ว กำหนดเวทนาที่เกิดขึ้นกับเราเองโดยเฉพาะ เดี่ยวมันจะแจ้งชัดขึ้นมาเอง เจ็บมากให้กำหนด เราจะแผ่เมตตาตอนทำกรรมฐานไม่ได้ มีหลักปฏิบัติคือพอเรานั่งกำหนด เรียบร้อยดี ๑ ชั่วโมง หหมดสังขะที่เราอธิษฐานไว้ เราก็อธิษฐานกรรม วิธีปฏิบัติคือให้กรรมต่อกรรมกระทำ เวรกรรมที่ทำไว้อดีต เราอธิษฐานให้ อธิษฐานแล้วก็แผ่เมตตาให้แก่เขาโดยวิธีนี้

ยกตัวอย่าง นักศึกษามาจากขอนแก่นเรียนที่วิทยาลัยครูอุบลราชธานี ปวดทนต์ไม่ไหว กำหนดก็ไม่หาย ก็มานึกได้ว่าเมื่อตอนเป็นเด็ก พ่อแม่ให้ไปจับเขียดก็ไปหักขามัน มันกำลังเป็นๆ เด็กคน นี้ เล่าให้ฟัง อาตมาถามว่า “หนูกำหนดหายไหม” “ไม่หายเจ้าคะ กำหนดยิ่งปวดใหญ่” “เมื่อก่อนเคยนึกถึงเขียดไหม” “ไม่เคยนึกเลย” หนักเข้าทำอย่างไร ก็แก้ไขปัญหาด้วยการแผ่เมตตาอุทิศส่วนกุศล หายปวดเลย เดี่ยวนี้ เป็นอาจารย์ไปแล้ว สำเร็จ คบ ก็ใช้วิธีปฏิบัติอย่างที่เรปฏิบัติกันมา

วิธีสอบอารมณ์

พระครูภาวนาวิสุทธิ

ท่านทั้งหลายที่มาบวชเรียน มาปฏิบัติธรรมกันทั้งฝ่ายฆราวาส ทั้งฝ่ายอุบาสิก ถ้าจิตใจ เป็นมหากุศล ขอให้เริ่มต้นชีวิตใหม่ที่ ตำราเก่าหมด เรามาศึกษาชีวิตใหม่ เริ่มต้นชีวิตใหม่กัน ใน วัด ด้วยการศึกษ สวดมนต์ไหว้พระ พิจารณาปัจเวกขณะ พิจารณาปัจจัยสี่เพิ่มขึ้นให้ดี เรื่อง ไม่ต้องสร้างมันขึ้นมาในจิตใจ หล่อหลอมชีวิตให้สดชื่นโดยพระธรรมวินัย

การปฏิบัติกรรมฐานอย่างที่สอนในโบสถ์**ปัจเจกกรรมฐาน** นั้นแหละคือ ยืนหนอห้า ครั้ง การปฏิบัติกรรมฐานไม่ต้องไปสอนวิชาการ เพราะไม่ต้องการให้รู้และไม่ต้องดูหนังสือ ปฏิบัติโดยเคร่งครัดให้มันผุดขึ้นมาใหม่ ดวงใจใสสะอาดและหมดจด ให้มันผุดขึ้นมาและตอบได้ ตามหลักนี้ เช่น ชันธุห้า รูปนามเป็นอารมณ์ อายุตนะ๑๒ อินทรีย์ ๒๒ ธาตุ ๑๘ หน้าที่การ งานต้องรู้จักนี้ เป็นสำคัญ ไม่ต้องปฏิบัติมาก พองหนอ ยุบหนอให้ชัดได้จังหวะดีเท่านั้น เป็น การสมควรและปฏิบัติได้ ยกตัวอย่าง ขว้างหนอ ซ้าย่างหนอ เท่านั้น ก็พอ ว่างไปอย่างไร จิต กำหนดอย่างไร

ครูอาจารย์จะถามว่า พองหนอ ยุบหนอเป็นอันเดียวกันหรือคนละอัน ถ้าคนละอันเพราะ เหตุใด คนผู้ปฏิบัติได้ตอบแจ้วเลย ไม่ต้องเอาหนังสือมาตอบ เอาที่ปฏิบัติได้มาตอบจึงจะถูกต้อง ไม่ต้องไปถามซักว่าเพ่งกลิ่นไหม อสุภไหม ไม่ต้องเลย มันจะเกิดขึ้นมาเองโดยวิธีนี้ จึงให้ กิน น้อย พุดน้อย ไม่ต้องดูตำรับตำรา ตัดปลิโพธิ์กังวล ไม่ต้องมีกังวลทางบ้าน ไม่ต้องมีกังวลทาง วัด ตัดปลิโพธิ์กังวลทำกิจวัตรอย่างนี้ ชีแน่นอน ได้นะ

อายุตนะ อินทรีย์ ธาตุ ชันธุห้า รูปนามเกิดที่ไหน เป็นอย่างไร เสี่ยงกับหูอย่างไร ตา กับรูปอย่างไร อายุตนะ อินทรีย์สัมผัสเกิดอารมณ์อย่างไร ตอบได้ไหม พองหนอ ยุบหนอเป็น อันเดียวกันหรือเปล่า ขว้างหนอ ซ้าย่างหนอ เป็นอันเดียวกันหรือเปล่า นามรูปปริจเฉท ญาณ ยังแยกไม่ได้ เลื่อนขึ้นอย่างไร รู้ใหญ่อย่างไร ตอบไม่ได้เพราะท่านทำไม่ได้ ไม่รู้จริง รู้จริง แสดงออกบอกได้โดยไม่ต้องตรึกตรอง ไม่ต้องใช้สติคิด ปัญญาคิดเลย มันจะไหลออกมาเป็นไข ุไหลพรวดออกมา ออใช่แล้วต้องอย่างนี้ แน่ มันเกิดแสงปัญญาธรรม มันจะเกิดตอบออกมาเอง

โดยเฉพาะ เช่น พองหนอ ยุบหนอ ยังปฏิบัติไม่ได้ เลยกไม่รู้ว่าไปยุบก่อนพองมีที่ไหน หายใจออกก่อนเข้ามีที่ไหน เอาอะไรมาออกมันไม่เข้า มันต้องเข้าก่อนถึงจะออก ทำนองนี้ เป็น ต้น เท่านั้น ก็ผิดแล้ว ทำไม่ถูกแล้วจะไปปลุกสติตำราขอประการใด อ้ออีกซิเจนเป็นอย่างไร หายใจ ทางสะดือรู้ไหม ไม่รู้ พองหนอ ยุบหนอ หลับตอนไหน ไม่รู้ ไม่เข้าใจ เท่านั้น ท่านทำไม่ได้ ชัน อนุบาลไม่ผ่าน แล้วจะขึ้น ขึ้นประภมอย่างไร แล้วจะไปได้ญาณสูงที่ไหน ญาณตันยังไม่ได้

นามรูปปริชยเหตุญาณแยกรูป แยกนามได้ ถ้าเสียงดั่งบัง เสียงหนอ เสียงกับหูเป็น
อย่างไร เสียงนี้ หนอบอกว่าอย่างไร มีความหมายอย่างไร ต้องตอบได้ นี่ความหมายของภาคปฏิบัติ
อ้อ ขว้างหนอ ซ้ายข้างหนอ ทำไม่ยื่นหนอห้าครั้ง มือโพล่หลัง พระพุทธเจ้าสอนว่าอย่างไร
ตั้งตัวตรงทรงที่หมาย ปอดขยาย หายใจสะดวก เขามือไว้ข้างหน้ามันจะปอดขยายได้อย่างไร
หายใจก็ไม่สะดวกอย่างนี้

เราเจริญกรรมฐานมา ๓๕ ปี ผ่านมาแล้ว เจริญ “อานาปา” มา ๒๐ ปีเศษ เจริญมโนนิ
ทธิมา ๑๐ ปีเศษ ฟังกสิขได้ ธรรมกายได้ ทำนองนี้ เป็นต้น มันต้องทำได้ ถ้าทำไม่ได้สอนเขา
อย่างไร อย่างนี้ นักปฏิบัติธรรมโปรดทราบ ต้องสอนตัวเองก่อนอื่นใด ต้องให้ได้เดินจงกรมได้ใหม่
ตั้งสติกำหนดยื่นหนอห้าครั้ง มีความหมายอย่างไร อย่างที่พระท่านบวช เกศา โลมา นขา ทัน
ตา ตใจ ตใจ ทันตา นขา โลมา เกศา ให้ได้ห้าครั้ง ลงขึ้นอย่างไร เบื้องต่ำปลายผมลงไป เบื้อง
บนปลายเท้าขึ้นมา พระพุทธเจ้าสอนอย่างนี้ เรากำหนดยื่นได้ กำหนดจนเชี่ยวชาญ ชำนาญการ
มโนภาพ สมภาพคือศีลแสดงท่าทีที่กระทำได้อย่างดีว่า สวยหรือไม่สวย ดีหรือไม่ดี ประการใด
มันจะแจ้งแก่ใจ บัจฉิตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิ รู้ได้เฉพาะตัวเราแน่นอน

นอกเหนือจากนี้ เราดูคนอื่นว่าเห็นหนอ นักปฏิบัติธรรมเท่าที่สังเกต ทบทวนประเมินผล
แล้วไม่เคยกำหนด มัวแต่คุยกัน เห็นใครมาก็ไม่รู้เรื่องว่าเขามาทำอะไร เท่านั้น ใช้ไม่ได้ ไม่
ได้ญาณังคือความรู้ในปัญญา รู้ว่าเขาเดินมาทำไมกัน อ้อคนเดินมานี้ ปลายผมเป็นอย่างไร
ปลายเท้าเป็นอย่างไร หน้าตาเป็นอย่างไร นิสัยเป็นอย่างไร เราจะรู้แจ้งแก่ใจเป็นบัจฉิตตัง ดิย
คนอื่นบอกไม่ได้ ไม่มีขายในตลาด ไม่ใช่วิชาการ เป็นเทคนิควิธีปฏิบัติการของบุคคล ผู้
ประสบการณ์กับการกำหนดจิต ใช้สติกำหนดรู้ทุกประการ คนที่เดินมาเราจะรู้ได้ว่าเขามาทำไม
นิสัยอย่างนี้ ต้องแก้ไขอย่างไร พอมาถึงเราจะพูดให้เขาเข้าใจด้วยบทอันใด สรุปด้วยอย่างไร
อย่างนี้ เป็นการขบใจยิ่งสำหรับผู้มา และจะกลับไปด้วยสวัสดิ มีชัยปลื้มใจไปทุกคน เพราะเกา
มันถูกที่ เขากจึงนิยมกันมากมาย โดยทำนองนี้

ผู้ปฏิบัติธรรมที่มีเวทนาไม่เคยกำหนด ปล่อยมันไปตามเรื่องตามราวอย่างนี้ ใช้ได้หรือ
เลยรู้ไม่จริงในเรื่องอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ไม่ต้องไปอรรถาธิบายวิชาการให้ฟัง ให้มันผิดขึ้นเอง
ตอบได้อย่างดีว่าจิตกำหนดพองกับจิตกำหนดรู้เหมือนกันใหม่ พองหนอ ยุบหนอ กับรู้หนอ
เหมือนกันใหม่ จิตกำหนดคิดกับกำหนดรู้เหมือนกันใหม่ คิดกับรู้เหมือนกันใหม่ นี่เท่านั้น ต้องตอบ
ได้แล้ว อ้อคิดมันไม่ออก มันบอกไม่ได้ อันนี้ จิตอันเดียวกัน แต่สติมีลักษณะเป็นสามสติตัวต้น
สติตัวกลาง สติตัวปลาย พร้อมกันเมื่อใดกำหนดคิดกับกำหนดรู้ต่างกันแยกออกได้ทันที ว่าคิด
มันคิดไม่ออก รู้หมายความว่าปัจจุบัน ปัจจุบันนะเราไม่รู้ตัว รู้แต่ครั้งอดีต กำลังคิดอยู่นี้
ต่างกันแล้ว

แต่ทำไมหนอผู้ปฏิบัติตอบไม่ได้ กลับไปดูหนังสือตอบ อย่างโน้น อย่างนี้ อ้ออสุภา
อย่างโน้นนะ ต้องฟังกลืน อย่างนี้ นะมันไม่ใช่หรอก ต้องตอบให้ได้ว่า**คิดหนอที่ลึ้นปี** นี่เป็น
การสสารท์ ทุกคนไม่เคยปฏิบัติเลย เท่าที่พบทวนแล้วไม่ได้กำหนดนี้ ถ้าเราตั้งสติไว้ดี
สัมพัชญะดี กำหนดว่าคิดเพราะเหตุใด ใ้อที่คิดแปลว่าอดีต เพราะเรียนมาแล้วมันผ่านไป
แล้วเป็นอดีตแต่จำไม่ได้นี่อย่างนี้ เรียกว่า **อดีตจึงกำหนดว่าคิด ปัจจุบันจึงกำหนดว่ารู้หนอ**
รู้ตัวใหม่ ไม่รู้ จึงกำหนดว่ารู้หนอ เท่านี้ ยังตอบแยกนั้ป จิตคนละดวง จิตคนละกระแส คนละ
อารมณ์ แล้วทำไมเอางค์เดียวกันเล่า ผู้ปฏิบัติยังใช้ไม่ได้ เดินจงกรมไม่ได้ปัจจุบัน พองหนอ
ไม่ได้ปัจจุบัน ยุบหนอไม่ได้ปัจจุบัน มันต้องพองก่อน ยุบก่อนมีที่ไหน หายใจออกก่อนหรือ มีได้
ใหม่ ใครลองทำชีหายใจออกก่อนได้ใหม่ หรือใครทำได้เรายอมกลัวเลย มันต้องหายใจเข้าก่อน
ถึงจะออกได้ มันไม่เข้ามันจะมีอะไรมาออก ถ้าโยมไม่รับข้าว ไม่รับอาหารมาตั้ง ๗-๘ วัน จะมี
อุจจาระออกใหม่ ทำนองนี้ เป็นต้น นี่เหตุผล เหตุผลสำคัญยิ่ง

ผู้ปฏิบัติสนใจโปรดฟัง เขาปฏิบัติให้มันถูกต้อง เช่น ยืนหนอ ยืนกันจริงๆ ชิ มโนภาพ
แสดงออกมารูปร่างหน้าตา เป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา อ้อรูปร่างเราแก่แล้ว ใช้แล้วเลื่อนลอย
ตายจริงแสดงเป็นอนิจจัง เปลี่ยนแปลงภาวะอยู่เสมอ มันจะบอกเองไม่ต้องไปดูหนังสืออย่างนี้
เป็นต้น ทำได้แล้วหรือยัง ประเมินผลกันเสียที่ว่ายืนหนอ ๕ ครั้ง ถ้าท่านทำได้นะ คุณที่เดินมา
เขาเป็นชู้ น้ไหนหายได้เลย เป็นผู้ใหญ่หรือผู้น้อย เป็นผู้บังคับบัญชาหรืออย่างไร แต่งตัวปอนๆ มา
คิดว่า เขาเป็นคนชู้ น้ต่ำ เปล่านะ ชู้ น้สูงก็มีนะ แหมแต่งตัวสวยโก้ ผูกเนคไทมาแล้ว ถือกะเป่า
แจมสบอนด์ ดูชิผู้มีชู้ น้ผู้ต้องต้อนรับตี เอน้ำ มามาเล็ ยิง เปล่า คนร้ายทีเดียว เตรียมจะมาตัม
ตุ้น รู้ใหม่ ไม่รู้แน่ๆ น้ชื่อนี้ ยังทำไม่ได้ ทำได้แล้วหรือยัง นักปฏิบัติธรรมทุกท่านมาอยู่กันป
เวลานานแล้ว คิดหนอเป็นอดีตนะ รู้หนอเป็นปัจจุบันนะ เสียงหนอนี้มันเสียงดังปังและผ่านไป
แล้ว โยมกำหนดว่าอย่างไร จะกำหนดว่ายังไง เสียงมันฟังผ่านไปแล้วกำหนดอย่างไร เป็นอดีต
หรือเป็นปัจจุบัน รู้ใหม่?

นี่แค่นี้ จิตใจยังไม่เบิกบานเลย ๑ พรรษาแล้วอะไรเป็นอดีตอะไรเป็นปัจจุบัน อะไรเป็น
อนาคตเอาตรงนี้ ได้แล้วหรือยัง นี่บางแห่งอย่าลืมนะ วัน ๗ คีนนะ ได้อนุบาลใช้ได้ ๗ วัน ๗ คีน
โดยติดต่อกันเนื่องรู้ว่าพองยุบเป็นอย่างไร เสียงน้ น้หมดไปเป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา แล้วเป็น
อดีต หรือเป็นอนาคต เสียงน้ร้อง เสียงปิ่น ดังปัง แล้วหายไป จะกำหนดอย่างไร จะเรียกว่า
อดีตหรือปัจจุบัน รู้ใหม่ เคยกำหนดต่อชู้ น้ เสียงทันต่อเหตุการณ์ใหม่ เขาตำเราขณะนี้ เรายัง
ไม่เลิกตั้งสติไว้ เสียงหนอ เสียงหนอ อ้อที่ดำเต็วจะหมดเป็นอดีต แล้วผ่าน านไป เหลืออยู่คือ
ปัจจุบัน ตอบได้ใหม่ เหลืออยู่ปัจจุบัน ปัจจุบันคืออะไร คือจิตที่สำนึกอึดเทพ สัมผัสเกิดจิต
เหลืออยู่คือปัจจุบัน น้ดำหายไปแล้ว หมดสิ้นไปเป็นอดีต บัดนี้ เป็นปัจจุบันก็ต้องกำหนดให้ทัน รู้
หนอคือปัจจุบัน ว่าได้ใหม่

ผู้มีปัญญาโปรดฟัง ปฏิบัติอยู่เท่านั้น ไม่ต้องไปทำมาก ขว้างขวอน ซ้ายขวอน ให้ได้ ปัจจุบัน พองหนอ ยุบหนอ ให้ได้ปัจจุบัน เท่านั้น เหลือกินเหลือใช้เหลือที่จะพรรณนา อะไรเป็นอดีต อะไรเป็นปัจจุบัน คิดหนอเป็นอะไร รู้หนอเป็นอะไร เห็นหนอเป็นอะไร เสียงหรือรูป รูปมันยังอยู่ ปัจจุบัน แต่รูปนั้นยังอยู่ปัจจุบัน เห็นไหม ดูฝาผนัง เห็นหนอ เห็นหนอ คิดว่าเป็นปัจจุบัน กำหนดเห็นหนอ ๑ ครั้ง ๒ ครั้ง ก็ยังเห็นอยู่ แต่ครั้งที่กำหนดเห็นเป็น อดีตเป็นอดีตไป เห็นหนอครั้งที่ ๒ ปัจจุบัน ยังเห็นหนอครั้งที่ ๓ เป็นปัจจุบัน ครั้งที่ ๒ เป็นอดีต แล้วเกิดขึ้น ตั้งอยู่ดับไป นี่แหละคืออนิจจัง ทุกขัง อนัตตา รูปมันคงที่ คงวา คงศอก แต่พิจารณาโดยธรรมชาติของที่อยู่ นั้นมิได้คงที่ มิได้คงวา คงศอก แต่หอบประชุมคงวา คงศอกโดยวัตถุ แต่จิตใจคงที่ไม่ได้ เป็นอนิจจังไม่เที่ยง หนึ่งครั้งกำหนดเห็นหนอจิตมันไม่เที่ยง แต่ฝาผนังมันเที่ยง มันคงวา คงศอกให้เห็น อยู่ ณ บัดนี้ กำหนดสามครั้ง ครั้งที่ ๑ เป็นปัจจุบัน กำหนดครั้งที่ ๒ ครั้งที่ ๓ เป็นปัจจุบัน ครั้งที่ ๓ เป็นอดีต เท่านั้น ตอบได้ไหม

ตั้งสติให้ตึช กำหนดจะได้รู้ว่าอะไรเป็นอดีต เห็นหนอ เห็นหนอ โยมเดินมา เห็นครั้งที่ หนึ่งต้องเป็นอดีตไปแล้ว เห็นครั้งที่สองเป็นปัจจุบัน เห็นครั้งที่ ๓ เป็นปัจจุบัน สองเป็นอดีต เดียวจะเห็นคนเดินมาเป็นอนิจจัง เปลี่ยนแหล่งภาวะแล้วเข้าสู่ธรรมะนะ จิตนี้เปลี่ยนแปลงภาวะ คงที่คงวาคงศอกไม่ได้ แต่รูปคงเป็รูปรูปตามเดิม นามธรรมเปลี่ยนแปลง จิตที่ผันแปรโดยคิดแต่รูป ผันแปรโดยรูปอย่างนี้ รูปผันแปรโดยรูปคือแก่ลง ผันแปรโดยรูป เราจะเห็นได้ว่าฟิล์มภาพยนตร์ เราดูแค่ ๕ ภาพ ดูอยู่เฉยๆ แต่เมื่อภาพหน้าภาพเกิดหมุนขึ้น มา มันแสดงออกทำที่ว่าขวาหรือ ซ้าย มือซ้ายมือขวาประการใด แสดงท่าที่ได้โดยวิธีนี้ เป็นต้น นี่ทุกคนยังไม่รู้ รูปนะมันเป็นภาพ เดียวกัน แต่ไวซี นมองไม่เห็นด้วยสายต.....กลายเป็นรูปเดิน กลายเป็นนั่ง กลายเป็น ปากพูดเหมือนตัวหนึ่ง ข้อเท็จจริงหนึ่งอยู่เฉยๆ แต่เวลามันเดินฟิล์มเหมือนจิตที่เปลี่ยนแปลงที่ ต้องคิดอ่านอารมณ์อยู่ตลอดเวลา เปลี่ยนแปลง ภาวะคืออนิจจังไม่เที่ยง เป็นทุกข์จริงๆ ทุกข์นั้นไม่คงที่ บังคับไม่ได้ จิตใจเซ้าหาที่มาของทุกข์ เปลี่ยนแปลงภาวะได้ เข้าสู่ภาวะของธรรม กลายเป็นอนัตตา นี่ต้องพูดกันภาคปฏิบัติอย่าไปเอาวิชาการมาพูดไม่ได้ นักปฏิบัติต้องไม่รู้ ล้วงหน้า จะไปรู้ล้วงหน้าทำอย่างนี้ นอย่างนี้ รู้เซ็ดจึงมันจะเซ็ดกลองเอา แล้วระคองนี้ ใจไม่ได้ เลยกลายเป็นคนพุ่ งั้นเสียสติ เลยกพูดมากยากนานไปเลย เพราะฉะนั้น ต้องปฏิบัติได้ดั่งแนวนี้

ครูอาจารย์จะถามว่า โยมหรือพระภิกษุรูปใดรูปหนึ่ง ยืนหนอ ๕ ครั้ง ตั้งสติไว้ที่ไหน นี่ วิธีสอบอารมณ์จิตปักไปตรงไหน จิตถึงไหน รับอารมณ์ได้ไวหรือช้า นี่วิธีสอบอารมณ์ต้องถาม อย่างนี้ อ้อจิตพุ่ งไม่ไหว ไปไม่ได้ เพียงนึกเอาเฉยๆ สติไม่ตาม ใช้ไม่ได้ต้องกำหนดใหม่ นี่สอบ อารมณ์ว่าอย่างนี้ นะ ขอพระภิกษุทวารวดีธรรมทายาทโปรดเอาไปใช้ เผื่อจะไปสอนลูกหลานเมื่อสึก ฆาลาเพศไป อย่างนี้ แยกรูป แยกนาม แยกอย่างไร นามรูปปริทเฉทญาณ ไม่ใช่อีกอ้อ วัน

เลยโศกเลย ฟังเทศน์ลำดับ ยานเลยสำเร็จ เป็นโศกาแล้วอะไร กระผมเองปฏิบัติมา ๓๐ ปี ยังไม่เป็นโศกาเลย เดียวนี้ เขาเป็นโศกกันง่ายจังเลย

ขอฝากพระภิกษุธรรมทายาทผู้เป็นบัณฑิตเอาไปสอนลูกหลาน แยกรูปแยกนาม รูปก็คงที่คงวา คงศอก ได้แก่อะไร คงที่คงวาจับตั้งอยู่เฉยๆ ดูไปดูมาเห็นหนอ เห็นหนอ เห็นหนอ กลายไป เปลี่ยนแปลง รูปทาสีแดงกลายเป็นสีดำ เห็นชัดขึ้นมากเลย นี่แหละอนิจจัง เห็นหนอ นี่พอเห็นหนออีกที่เป็นอนิจจัง เห็นหนออีกที่เป็นอดีต เข้าๆ อีกทีเห็นหนอกำลังเดินเข้ามาแล้ว เปลี่ยนแปลง เห็นหนอสติดี สัมผัสปัญญาดี อ้อคนนี่ เดินมาเห็นหนอปลายผมถึงปลายเท้า ปลายเท้าขึ้น ไปหาปลายผม ปลายผมลงไปหาปลายเท้า ปลายเท้าขึ้นไปหาปลายผม คำว่าเห็นหนอตอบได้เลย คนนี้ ยิ้มแฉ่งมาแล้ว เห็นหนอ บัจจุรู้ คนนี้ เป็นพิษเป็นภัยกับเราจงอย่าไว้ใจ จงพยายามอย่าบอกความลับ อย่าพยายามพูดหละหลวมกับคนนี้เลย นี่ปัญญาเกิด ปัญญาเกิดอย่างนี้

ไม่ใช่ว่า เอ้ เห็นหนอแล้วก็แล้ว พองยุบก็แล้ว เดินขวย่างซ้ายย่างก็แล้ว ไม่เห็นเกิดปัญญา นี่จะตอบอย่างนี้ แทบทุกคนไม่เห็น เห็นอะไร จะไปเห็นอะไร ก็ไม่เห็นได้อะไร จะไปเห็นอะไร มันไม่ได้อะไรเลยนี้ อย่างนี้ ทำไม่ข้ามไปเสียแล้ว เห็นหนอไม่เคย เสียงหนอบ้างไหม เปล่า มีแต่คุยกัน พอดั่งสติได้แล้ว เสียง....หนอ อ้ออย่างนี้ แหะหนอ เสียงนี้ เขาพูดคุยกัน เสียงนี้ เขาปรึกษากัน เสียงนี้ เขาจะทำงานกัน เสียงนี้ เขาจะสำเร็จมรรคผลของเขา เขาจะทำการของเขา เสียง....หนอ สติตั้งสัมผัสปัญญา มา บวกกันเกิดปัญญาตอบออกไปได้เลย ที่เขาพูดว่าจะทำการค้าแจ้งแน่แล้ว จริงด้วย นี่ปัญญาบอก มันจะบอกเป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา คือพระไตรลักษณ์

นี่ตรงนี้ นะ ท่านทั้งหลายแยกรูปแยกนามอย่างไร รูปเป็นภาวะที่ผันแปรเปลี่ยนแปลง กลับกลอกหลอกหลวงได้ ถ้าเรากำหนด ขณะยืนที่ฝ้าผนัง ยืนหนอ เห็นหนอ เห็นหนอ เห็นหนอ เห็นหนอ กำหนดเรื่อยไป สติปัญญาเกิด ภาพมันจะบอก เราเดินเหมือนตัวหนึ่งว่าสภาพความเป็นอยู่ของรูปนี้ผันแปรต่อไปจะเผ่าชะแระแก่ชรา แล้วตรงนี้ จะชำรุดตรงนี้ นจะทุพนี้ จะใช้ไม่ได้ ต้องซ่อมนี้ประโยชน์ในทางโลก ต้องซ่อม ซ่อมตรงไหนก่อน นี่สภาวะรูปเปลี่ยนแปลงผันได้ อย่างนี้

แต่จิตนามธรรม ถ้าไม่มีธรรมะเปลี่ยนแปลงได้ จิตของท่านทั้งหลายเปลี่ยนแปลงได้ชื่อว่า นามเฉยๆ เปลี่ยนแปลงไม่ได้ พุทจริงต้องทำจริงทุกสิ่งเป็นเช่นนั้น ธรรมะเข้ามาประกอบกิจโดยชีวิตของนามธรรม คนนี้ จะกลายเป็นคนชั่วไม่ได้ จะเปลี่ยนแปลงให้ชั่วไม่ได้ แต่เปลี่ยนชั่วให้เป็นดีได้จากนามธรรม เอาธรรมะไปใส่เข้า โดยสติสัมผัสปัญญาตัวกำหนดได้ปรากฏออกมาเป็นนามธรรม พองหนอ ยุบหนอ อันเดียวกันไหม คนละอันอย่างไร อ้อจิตกำหนดพองหนอ มันมีที่ระยะ จิตตั้งใจอยู่ถึงจุดไหนชั้น กลาง หรือชั้น ต้น หรือชั้น ปลายหนอ ที่อยู่ตรงนี้ นะต้องถามตรงนี้

ยุบหนอมี่ก็ระยะ ระยะต้นตั้งสติอย่างไร ระยะกลางที่จะลงหนอ ปลายสติของท่านกำหนด ตรงไหน จิตมีอย่างไร แล้วก็ดับวูปไปอย่างไร ตอบได้ทันทีถ้าทำได้ มันจะเห็นชัดสำหรับของ บุคคลของใครของมัน บางคนอาจจะตอบว่า ๓ ระยะ บางคนก็ตอบว่า ๒ ระยะ บางคนก็บอก ระยะเดียว แล้วเราจะดูได้เลยว่าคนนี้ได้อย่างไร กำหนดได้ดีไหม นี่วิธีสอบอารมณ์

ประการที่สอง ตาเห็นรูป จิตกำหนด ขว้างหนอ จิตกำหนด หูได้ยินเสียง จิตกำหนด ลิ้นรับรส จิตกำหนด จมูกได้กลิ่น จิตกำหนด อยากจะถามว่าจิตกำหนดเสียงหนอกับจิตกำหนด ตาเห็นรูปจิตดวงเดียวกันไหม มีลักษณะอย่างไร เหมือนกันไหมในอารมณ์นั้น ตอบยังงัย ตอบ ยังงัย นี่สอบอารมณ์ต้องสอบอย่างนี้ คนที่ทำได้ก็ตอบว่าจิตกำหนดเห็นหนอแล้วเห็นหนอครั้งที่ ๒ ครั้งที่ ๑ หหมดไป ครั้งที่ ๒ จิตดวงใหม่ เข้ามาแทนที่ดวงเก่าดับ เป็นอนิจจัง ดวงที่ ๓ มาอีกแล้ว เห็นหนอดับ ดวงที่ ๔ มาอีกแล้ว เห็นหนอดับ ดวงที่ ๕ เห็นหนอ ปัญญาเกิด เกิดว่าอย่างไร รูป ที่เดินมานี้ รับผิดชอบต่อ รับผิดชอบต่อตน เขาจะรีบไปนี้ห้าครั้ง ทำได้หรือยัง ไม่รู้เรื่อง

ของท่านผู้มีปัญญาโปรดเอาของเราไปเป็นแนวคิดปฏิบัติต่อไป อย่างงี้ เสียงหนอ จิต กำหนด เสียงหนออีกอย่างหนึ่งดับ ดวงต้นที่กำหนดไปหายไปเป็นอดีต ดวงที่สองเป็นปัจจุบัน ดวงที่สามเป็นปัจจุบัน ดวงที่สองเป็นอดีต แล้วก็ต่อว่าจิตกำหนดเสียงหนอกับเห็นหนอต่างกัน อย่างไร ต่างกันไหม ดวงเดียวกันไหม จิตอย่างเดียวกันอารมณ์ใหม่ ต่างกันแน่นอน คนละ อารมณ์แน่นอน จิตมุ่งมาดปรารถนาอันเดียวกันก็ตาม ต่างวาระต่างอารมณ์แล้วจิตเป็นดวง เดียวกันอย่างไร เหมือนกันไหม นักปฏิบัติเคยสังเกตไหม ไม่เคย พองหนอ ยุบหนอได้จังหวะ ใหม่ ถ้าได้จังหวะแปรสภาพอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา พองเป็นรูปใหม่ รู้แต่ว่าพองเป็นรูป ยุบเป็น รูป จิตกำหนดรู้เป็นตัวนามใช้ไม่ได้ พองหนอ อ้ออะไร หยุดยุติหมดไป ยุบหนอ หหมดไป พอง หนอ ยุบหนอ หหมดไป

ถ้าท่านสติสัมปชัญญะดี สมาธิดี พองหนอ ยุบหนอ ในเมื่อ ๓๐ นาทีหลังแจ้ว คล่องแคล่วว่องไว กำหนดได้ทันทั่วทั้ง ได้ทันเหตุการณ์ปัจจุบัน รูปนามขันธห้าเป็นอารมณ์ ก็ จะ ตอบใหม่ เปลี่ยนแปลงภาวะจะตอบใหม่แล้ว ถ้าตอบว่า ๓ ระยะ เหลือ ๒ ระยะแล้ว ตอนใหม่ อาจจะเหลือ ๓ ระยะ เหลือ ๑ ระยะ อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญต้องพิจารณาดูว่าคนนี้ ทำได้หรือเปล่า หรือตอบเอง หรือว่าคนนี้ ตอบด้วยความเห็นในสภาวะของเขา ต้องฉลาด ต้องเฉลียว ต้อง ปฏิบัติได้ ตอบได้เลยอย่างนี้ ขว้างหนอ จิตกำหนดขว้างไปได้ปัจจุบันใหม่ได้ สติอยู่ที่ ไหน จิตอยู่ที่ไหนอย่างไร รู้แล้วได้คล่องแคล่ว ซ้ายก็คล่องแคล่วไม่หลงไม่ลืมแล้วก็ถาม ขวากับ ซ้ายอันเดียวกันหรือเปล่า เราจะตอบว่ายังงัย และจิตกำหนดขว้างหนอกับจิตกำหนดซ้าย่าง หนอดวงเดียวกันหรือเปล่า ดวงเดียวกันไหม ตอบส่งเดชไม่ได้นะต้องของใครของมัน เห็นเขาเอง อย่างนี้ชัดมาก

พอตอบได้แล้ว อ้อ ใช่แล้ว จิตกำหนด ตา หู จมูก ลิ้น อันเดียวกันหรือเปล่า สัมผัส เกิดจิต จิตเกิดอย่างไร อารมณ์เกิดขึ้นโดยวิธีไหน อย่างนี้ นะรับรองท่านได้ผลแน่ ได้ผลแน่นอน นอนกำหนด พองหนอ ยุบหนอ ได้คล่องแคล่วว่องไว มันจะรู้ขึ้นมาเลยว่าอ้อ ขณะนี้ สติดีแล้ว สัมผัสสัญญาดี คล่องแคล่วว่องไวดี เดียวจะเคลิ้ม จะเพลिन จะผลอบ้างบางประการ สติใส่เข้าไป เดียวมันจะวูบเหมือนชั้บรถลงสู่สะพานสูงๆ วูบ ลงไป แล้วก็ดิ่งพสุธา มองไม่เห็นตัว มองไม่เห็นตน ไม่เห็นมีตนมีตัว แล้วสติเหมือนอยู่ในที่มือ เกิดแสงสว่างข้างนอกไม่รับสัมผัส ข้างใน สัมผัสอย่างไร ทามดูบ้างซิ สัมผัสยังงัย ในเมื่อนอนหลับรู้ มีสติรู้ สัมผัสภายในอย่างไร ถ้าโยม ทำได้ตอบแจ้วเลย ตอบแจ้วเลย โดยวิธีนี้

นี่วิธีสอบอารมณ์อย่างนี้ ขวาช้าย สติไว้ตรงไหน พองหนอ ยุบหนอ กำหนดอย่างไร เอา จิตดันออกหรือพองออก เอาจิตออกหน้าหรือ เอาจิตตามหลัง จิตอยู่กลางอย่างไร โยมทำได้ตอบ แจ้วไปเลยอย่างนี้ นี่ที่ถูกต้องทำไปทำมาญาณเกิด สติดี พองหนอ ยุบหนอ เปลี่ยนแปลงแล้ว จะไม่คงที่เหมือนเดิม อาจจะมียืดยาด อาจจะมีเร็วโดยกำหนดไม่ทัน นี่เปลี่ยนแปลงไม่ใช่คงที่คงวา อย่างไม่ อย่างนี้ นั่นนะ เดียวก็เปลี่ยนแปลง เดียวก็วูบหน้าวูบหลัง ทำอย่างไร ทำไม่วูบ ทำไม่ถึง สะอึก ทำไม่ถึงกำหนดไม่ได้ ทำไม่ถึงพองยุบไม่เห็นเพราะเหตุใด นี่วิธีสอบอารมณ์ ไม่เห็น กำหนดยังงัย รู้หนอ รู้หนอ เข้ากำหนดไม่ได้ ไม่เห็น กำหนดอย่างไร กำหนดอย่างไร หายใจ ยาวๆ หายใจยาวๆ อย่าเพิ่งกำหนด นี่วิธีแก้หายใจยาวๆ ได้แล้วทำอย่างไร มองไม่เห็นพองยุบ มองไม่เห็นแก้ไม่ได้ทำอย่างไรต่อไป กำหนดก็ไม่ได้ ไม่หายและไม่เห็นภาวะนี้ รีบเดินจงกรม ออกเดินจงกรมทันที วิธีแก้ทำอย่างนี้ นี่ไม่เคยแก้กันเส ยังงัยกันยังงั้น ก็หนดตะบันไม่รู้เหนือรู้ ได้แล้วท่านจะได้อะไรเล่า

นี่วิธีสอบอารมณ์นะ จะต้องถามพองหนอ ยุบหนอ เอาจิตไว้ที่ไหน หนออย่างไร แล้ว ปลายจิตจะสรุปวูบไปตรงไหน เกิดอย่างไรที่ได้จังหวะ ทามอย่างนี้ซิ อย่างนี้ ได้ผลแน่ แล้วผู้ ปฏิบัติก็จะตอบว่า พองหนอ พองสั้น พองยาว ยุบสั้น สั้นกำหนดได้ใหม่ กำหนดไม่ได้ เปลี่ยนแปลงใหม่ กำหนดได้ ทำไป ในเมื่อทำไปแล้วมันเหนื่อย พองหนอ ยุบหนอมันเหนื่อย กำหนดไม่ได้ทำอย่างไร ทำไม่ถึงเหนื่อย หายใจไม่เท่ากัน ลมหายใจไม่เท่ากัน มันเหนื่อยในเมื่อ กำหนดไม่ได้ อย่างนี้ แล้วเหนื่อยมาก จึงต้องค่อยๆ นอนลงไป วิธีแก้ เขามีอประธานท่อง หายใจยาวๆ ไว้ก่อนให้ได้จังหวะ พอได้จังหวะดีหายใจได้ถูกที่ติแล้ว ก็ค่อยๆ กำหนดไป เรื่อยๆ รับรองผู้ปฏิบัติได้รับผลแน่นอน

เรื่องอย่างนี้ บางทีถามไม่รู้เรื่องกันซักคน ทำมานานแล้วถามไม่รู้เรื่อง ทำนองนี้ เองง่ายๆ อย่างนี้ และต้องทำได้อย่างนี้ รูปนามขันธ์ห้าเป็นอารมณ์ นามรูปปริเฉทญาณ แยกรูปตรงไหน แยกนามอย่างไร อย่าลืมรูปทั้งหลายสกลกายทั้งหมด สัมผัสเกิดจิต สภาวะรูปเกิดขึ้น ตั้งอยู่ดับไป ไม่มีอะไรคงที่ และไม่สามารถจะเห็นทันต่อเหตุการณ์ ในปัจจุบันนี้ ของมันและเราทำได้

ปัญญาเกิดขึ้นทันปัจจุบันแล้ว เราจะพิจารณาได้เลยว่า อ้อ เป็นอย่างนี้ แหะหนอ หายใจเข้ายาวๆ หายใจออกยาวๆ คงที่ได้เมื่อใด เปลี่ยนแปลงภาวะได้อย่างไรเราจะอารมณ์ดีเกิดเมตตา นุ่มนอบ และเกิดมีทิวี่มาแต่เดิมเปลี่ยนแปลงภาวะ จากใจร้อน กลับใจเย็น จากฟุ้งซ่านเกิดความสงบ จากความสงบเกิดปัญญา จากปัญญาเกิดความคิด จากความคิดคนนั้น นแหลมลึกในเรื่องคำพูด คนนั้น นคล่องแคล่วในการทำงาน คนนั้นสามารถจะรู้เหตุการณ์เกิดเฉพาะหน้าปัจจุบันได้โดยวิธีนี้ ประการหนึ่ง

นี่อยากจะถามพวกโยมนอนหลับรู้แล้วหรือยังจับได้ไหม หลับอย่างไร สติไว้ตรงไหนกันแน่ เท่านั้น ยังมีใครตอบเลยมาช้านาน นี่ประเมินผลกันเสียทีในวันนี้ แล้วกำหนดคิดหนอคิดอะไรได้บ้าง เปล่าเลยไม่เคยกำหนดนั้นแหละเป็นอดีตที่ผ่านพ้นไปแล้ว กำหนดเมื่อใด สติมีเมื่อใด สามารถจะระลึกเหตุการณ์ในชีวิตได้โดยชัดแจ้ง จากคำกำหนดว่า คิดหนอ มีประโยชน์มาก โยมคิดอะไรได้บ้างที่มันลึ้มเลื่อน เรื่องกฎแห่งกรรม ถ้าเราสติดีปัญญาเกิด ความคิดของกรรมจะปรากฏแก่นิमितให้เราทราบได้ว่า เราจะใช้กรรมวันพรุ่งนี้ แล้วและเราก็จะได้ประโยชน์ในวันพรุ่งนี้ แล้ว นี่อดีตจะแสดงผลงานปัจจุบัน ปัจจุบันแสดงผลงานในอนาคต อย่างนี้ ตอบกันไม่ได้เลยถามมานานแล้ว ไปทำนอกประเด็นนี้ หหมด ไม่เกิดประโยชน์แต่ประการใด ที่เรารู้สรรพเสียง เสียงนก กำหนดเสียงหนอ อ่อนกเขาร้องด้วยเหตุผล ๒ ประการ มันบอกได้อย่างนี้ เราเดินผ่านต้นไม้ สติดี สัมผัสปัญญาดี ต้นไม้จะบอกอารมณ์แก่เราได้ว่าขณะนี้ เป็นอย่างไร นี่เท่านั้น ยังมองไม่เห็นเลย

นี่พูดทางแนวปฏิบัติสั้นๆ ง่ายๆ เบื้องต้น เพราะฉะนั้น นชั้นห้ารูปนามแยกออกไป รูปเช่นแยกว่า หูกับเสียงแยกอย่างไร ตามกับรูปแยกอย่างไร กลิ่นกับจมูกแยกอย่างไร สัมผัสสัมผัสจิต จิตในจมูกดูกลิ่นเหม็นหอมแยกอย่างไร ลิ้นกับรสแยกอย่างไร คนไหนแยกได้จะไม่บ่นเรื่องอาหารเลย คนไหนแยกหูกับเสียงได้จะไม่บ่นกับบุคคลที่ม่าว่ากล่าวเสียงดสีแต่ประการใดเลย คนไหนแยกตากับรูปได้เมื่อไร คนนั้นจะไม่ตำหนิติเตียนบุคคลที่ผ่านไปมา เห็นด้วยปัญญาแล้ว ก็จะมองเห็นน่าสงสารเวทนา จากคำว่าเห็นหนอตั้งสติไว้เนื่อกปฏิบัติธรรมก็ต้องสงบอย่างนี้

นี่แหละชั้นห้า รูปนามเป็นอารมณ์ แยกออกไปอย่างนี้ เสียงหนอ เสียงกับหูเป็นอันเดียวกันหรือเปล่า เห็นหนอตากับรูปเป็นอันเดียวกันหรือเปล่า ทำไม่ถึงคนละอัน ทำไม่ถึงอันเดียวกันอย่างไร ถ้าโยมมีปัญญาแยกนามได้ ก็จะทายได้ตอบได้โดยไม่ต้องดูหนังสือ เอาอย่างนี้ก่อนซิ ทำได้แล้วหรือยังขวย่างหนอ ซ้าย่างหนอ ได้ภาวะทันปัจจุบันไหม ซ้ำที่สุดเหมือนคนจะตายยิ่งดีมาก เราจะได้เห็นภาวะปัจจุบันได้คล่องแคล่ว และสามารถจะเก็บหน่วยกิตไว้ได้ คือรวบรวมสติสัมปชัญญะไว้ในภายใน ถึงเวลาแสดงออกสติจะบอกได้ทุกประการ อันนี้ เป็นผลงานของกาคปฏิบัติธรรมทั้งหมด

ขอสรุปว่าโยมอยู่วัดกันมานานแล้ว ตอบได้กันบ้างหรือยัง หองหนอ ยุบหนอนี้ และพองมีที่ระยะ ยุบมีที่ระยะ ระยะต้นว่าอย่างไร ระยะกลางว่าอย่างไร ระยะปลายว่าอย่างไร เดี่ยว

เหลือ ๑ ระยะ ระยะหนึ่งแปลความหมายว่าอะไร สะอึกขึ้นมาเหน้อยขึ้นมา อะไรเกิดขึ้นแล้ว กำหนดอย่างไร เท่านั้น ทำได้หรือยัง ไม่ใช่ถึงก็เดินจงกรมแล้ว ก็นั่งหลับหูหลับตาโดยไม่เกิดปัญญาเลย ต้องรู้ตัวตลอดเวลา เข้าใจทุกเวลาปัญญาเกิดทุกเวลา ในปัจจุบัน นี้ ซิดดีด นี้ปัจจุบัน นี้อานาคต นี้เรื่องนี้ สำคัญมากไม่ใช่ทำส่งเดชนะ หรือรู้กันส่งเดชตามหนังสือแล้วก็ใช้ได้ ไม่จำเป็นที่ต้องปฏิบัติอ่านหนังสือใช้ได้ว่าอายตนะ ธาตุ อินทรีย์ อย่างนี้ ใช้ได้ ไม่ต้องปฏิบัติก็ได้เป็น วิปัสสนาปลอม เป็นวิปัสสนิกไป เป็นวิปัสสนาไม่ได้ แน่และผลงานจะเกิดขึ้นแก่เราไม่ได้ด้วย ไม่มีความอดทนแน่และไม่มีอารมณ์คงที่คงวา ที่เปลี่ยนผันแปรออกมาให้จิตเข้าสู่ภาวะโดย ปัจจุบันธรรมเลย

โดยวิธีนี้ พองหนอ ยุบหนอ ได้จังหวะแล้ว สติก็ดีเป็นขั้นตอนสัมปชัญญะรู้ตัว บวกกัน พองยุบชัด เดียวก็เลื่อนกลางเป็นญาณแต่ละอย่าง แล้วบางอย่างทำให้เบื่อบ่อยในการปฏิบัติ เกิดอะไรขึ้นมา ญาณไหนหรือ ไม่ใช่พูดตามญาณคิดค้นเดาเอาเอง โดยเฉพาะอาตมาเองยัง ไม่ได้ญาณชั้นสูงเลย ญาณชั้นต่ำที่เราทำได้ ทำให้เจริญก้าวหน้าได้เพราะญาณชั้นต่ำไม่สูงเกินไป ที่เขาได้กันเราต้องทำได้ โดยจุดมุ่งหมายอันนี้ เป็นประการสำคัญ

วันนี้ ก็ขอฝากนักปฏิบัติธรรมไว้ว่าอย่าไปนั่งคุยกัน สาธยายกันเลข วัน ๗ คืน กัม หนักกัมตาทำ และมีอะไรกับประสบอารมณ์ปัญหา กำหนดให้ได้ ให้ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน เราจะรู้เหตุการณ์นี้ นได้ทันทั่วที่ เพราะไตรลักษณ์ก็แจ้งคตีสีที่มา เป็นอนิจจังไม่เที่ยงเป็ทุกข แท้ๆ แน่เหลือเกินปัญญาเกิด รอบรู้ในกองสังขาร โดยวิธีปฏิบัติง่ายๆ และกำหนดเวทนาได้ด้วย อ้อ เมื่อนี้เรื่องเล็ก ตั้งสติไว้เสียให้ดี เวทนาแยกแตกออกไป เปลีฌภาวะเวทนาไปส่วนหนึ่ง สัมผัสไปส่วนหนึ่ง ญาณวิถีทางของรูปนามส่วนหนึ่ง แล้วก็อาศัยรูปเกิดแล้วดับไป เวทนาจึงกลับ หายไป แยกออกไปเสียได้โดยวิธีปฏิบัติโดยวิธีนี้ เป็นต้น

นี่แหละโยม ผู้ปฏิบัติธรรมโปรดตั้งจุดมาตรการนี้ไว้ ไม่เพียงแต่พิจารณาโดยหลับตา พิจารณาโดยปัญญาด้วยการกำหนดจิต ใช้สติทุกประการเดินจงกรมให้ชัด ปฏิบัติให้ดี และ กำหนดให้ได้ทันทั่วที่และทันต่อรูปนามขันธ์ห้าเป็นอารมณ์ นี่เบื่ องต้นของภาคปฏิบัติวิปัสสนา กรรมญาณ เราจะรู้เหตุการณ์ได้ ฐบหน้า ฐบหลัง ถ้าคนไหนมีมากคนนั้น ขาดสติ ด้วยวิธีการ กำหนดเบื่ องต้น อันนี้ มีความหมายมาก จึงขอชี้แจงสรุปผลงาน จากภาคปฏิบัติกรรมฐานที่โยม ปฏิบัติกันทำให้มันต่อเนื่องเสียหน่อยเถอะ เดินจงกรมแล้วนั่ง นั่งแล้วก็เดินปฏิบัติไปเรื่อยๆ ๗ วัน ๗ คืน รับรองได้ผลแน่ ๗ วัน ๗ คืน เท่านั้น นได้ผลยังไง ได้ผลรูปนามได้ผลยังไงได้ผลอารมณ์ของ รูปนาม ได้ผลยังไง มีสติสัมปชัญญะดีและสามารถจะรู้เหตุการณ์ในชีวิตได้ดีโดยปัจจุบัน สามารถจะแก้ไขทันเหตุการณ์ได้ในปัจจุบันเท่านั้น เท่านั้น อันนี้ มีความหมายมาก

ขอให้ญาติโยมสนใจต่อไปให้ถูกทางและทำไปโดยไม่ต้องไปคิดเอาเองทำไปโดยไม่ต้องหา วิชาการมาใส่ตัวให้รู้เองก่อนทำ ต้องทำก่อนจะรู้ ไม่ใช่ไปรู้ก่อนทำนะ เดียวนี้ รู้กันเสียก่อนแล้ว รู้

ก่อนทำแล้วได้อะไร ก็ได้ของปลอมไปนะ ต้องทำก่อนรู้สิ ไปรู้ก่อนทำมีที่ไหนแล้ว ยังงี้ อาตมา
สังเกตมานานแล้ว ขอทบทวนให้โยมฟัง แค่เสียงหนอก็ไม่ได้เคยกำหนดเลย กำหนดคิดบ้างไหม
กำหนดรู้บ้างไหม อย่าลืมนะ เป็นอดีตนะ รวมเก่าที่มันลืมนไปแล้วตั้งแต่เป็นเด็ก รู้หนออย่าลืมนะ
ปัจจุบันยังไม่รู้จริง ต้องกำหนดรู้หนอ อย่างนี้ เสียงหนอ มันผ่านพ้นไปแล้วทำยังไงไม่ให้เสียสติ
ต้องกำหนดปัจจุบันอดีตอย่าเอา เข้าใจใหม่จะ ต้องเข้าใจ ต้องกำหนดรู้หนอเสียก่อนเพราะมัน
เลยไปเสียแล้ว เอาปัจจุบัน อย่าเอาอดีต อดีตไม่เอา ถ้าเราลืมนไปแล้วจะคิดเรื่องเก่าเอามาเล่น
กันใหม่ก็กำหนดอดีตเรียกว่าคิดหนอ หายใจยาวๆ ไม่มีคนทำเลยหรือ ไม่มีคนทำเลย อย่างนี้
อาตมาเสียตายเสียใจด้วยที่โยมไม่ปฏิบัติตามแนวปฏิบัตินี้ จึงคิดไม่ออก บอกไม่ได้ ใช้ไม่เป็น
ไม่เห็นตัวตน ไม่คลายทิวาสี ไม่มีโอกาสดำริชอบ แน่นอนนะ จงตั้งใจอย่างนี้ เป็นประการสำคัญ
ขอสรุปผลงานไว้เพียงเท่านี้

ขอให้ผู้ปฏิบัติธรรมตั้งใจและขอเรียนถวายท่านทั้งหลายที่เป็นบัณฑิตมีความคิดแล้ว จง
ปฏิบัติหน้าที่ แยกรูป แยกนาม แยกชั้นแต่ละชั้น รูปชั้น ๓ เวทนาชั้น ๓ สัญญาชั้น ๓ สังขาร
ชั้น ๓ วิญญาณชั้น ๓ ออกไปเป็นสัดส่วนให้ได้จากการปฏิบัตินี้ รูปคงเป็นรูป อาศัยเกิดด้วยรูปคือ
เวทนา เวทนาชั้นรวมความเหลือ ๓ สุข ทุกข์ อุเบกขา แน่นอนไม่ผันแปร สัญญาความจำได้
หมายรู้ต้องกำหนดว่า คิดหนอ จำได้ไหม จำไม่ได้ อดีตมาโผล่ ลืมนะไปเสียแล้ว ผ่านไปเสียหมด
เกิดขึ้น ตั้งอยู่ดับไป **ต้องเอาปัจจุบันมาแทน จึงต้อง กำหนดรู้หนอรู้หนอรู้หนอ** เพราะมัน
เป็นอดีต ผ่านพ้นไปเสียแล้วกำหนดไม่ทัน เอาปัจจุบันแก้ ถ้าหากปัจจุบันแก้ไม่ได้ทำอย่างไรต้อง
สำรวจจิตกันใหม่ ตั้งต้นใหม่ เอาตั้งต้นใหม่ก็ปัจจุบัน แก้ไม่ได้ปล่อยให้มันเป็นอดีตไป...

จับหลับ

พระครูภาวนาวิสุทธิ

จับหลับ หมายถึง การหลับที่มีสติ อันเป็นคำพูดของคนสมัยเก่า หลับจะมีสติได้อย่างไร มีวิธีปฏิบัติดังนี้ หายใจเข้าหายใจออกยาวๆ พองหนอ ยุบหนอ อย่าเคร่งในอุปาทานยึดมั่น ให้มันกินไป ทำอย่างสบาย หายใจสบาย เต็มมันจะหลับจะเพลินแล้วมันจะผลอ แล้วมันจะวูบลงไปสู่ภวังค์ จิตนั้นจะติ่งลงไปไม่สัมผัสภายนอก พลิกกายก็ครึ่งรู้หมด ตื่นตอนไหนรู้หมดเลย นี่หลับมีสติซึ่งคนโบราณท่านเรียกว่า “จับหลับ” ในสติปัฏฐาน ๔

อาตมาถามหลายคนใน ๑๐๐ คนจะได้สัก ๑๐ คน แต่ทำฝึกไปเรื่อยๆ ได้ผล หลับมีสติอย่างนี้ เอง บางทีถ้าไปนอนไม่มีนาฬิกาไป จะต้องตื่นตี ๕ ถ้าเรานั่งจนชำนาญแล้วนะ เราก็นอน พองหนอยุบหนอเรื่อยๆ แล้วหลับมีสติดี ถึงตี ๔ จะสะดุ้งตื่นเลย แล้วดูนาฬิกา ก็จะตรงเวลาพอดี

พระพุทธเจ้าสอนข้อนี้ พูดตามศัพท์ภาษาไทยก็ นอน ตื่นมีสติ หลับมีสติ ในพระไตรปิฎกมีบอกไว้ สติปัฏฐาน ๔ ในตอนที่อาตมาเริ่มฝึกก็มีกฎฐานใหม่ๆ อาตมาก็ยังไม่ทราบ หลับจะมีสติได้อย่างไร ตื่นนี้มีสติเน่ หลับผลอยไปนี่ มันไม่เห็นมีสติอะไร แล้วทำไมพระพุทธเจ้าสอนว่าหลับต้องมีสติ ตื่นมีสติ หลับยังงี้ อาตมาก็ทำไปเรื่อยๆ พระอาจารย์หลายรูปท่านก็บอกว่าหลับมีสติต่อเนื่อง เราก็ไม่รู้ ท่านก็ไม่บอกเราหลับแบบไหน มีสติอย่างไร ที่นี้ อาตมาทำเรื่อยๆ เป็นเวลานาน ก็พองหนอ ยุบหนอ ฟุ้งมากไม่หลับ ก็ทำอย่างนี้ หลายวันแต่ก็กำหนดไปเรื่อยๆ พองหนอ ยุบหนอ หายใจยาวๆ ไปเรื่อยๆ เอ...มันจะหลับแล้ว มันจะเพลินที่ฟังเสียงต่างๆ รู้มั่งไม่รู้มั่ง ผลอแว็บไม่รู้หลับไปตอนไหน จำไม่ได้ นักเข้าเดินจงกรมมั่งนั่งบ้าง ก็รวมมสติปัญญาไว้แล้วมานอนกำหนดไป

วันนี้ นรู้ ข้อ หลับมีสติเป็นอย่างนี้ นี่เอง ในตอนแรกได้ยินคนคุยกัน เราก็นอนกำหนดของเราไปเรื่อยๆ แล้วก็ภาวนาพองหนอยุบหนอไป ได้ยินอะไรก็กำหนดไปเรื่อยๆ กำหนดไปชักเพลิน หลับๆ ตื่นๆ ได้ยินแว่วๆ ถึงได้ตั้งสติเข้าไว้แต่อย่าไปเพ่งมาก ถ้าเพ่งมากไม่หลับ ไม่ต้องเพ่งมากหรือเพ่งชัดจนเกินไป ตั้งสติไว้อย่างเดียวกับหายใจไปเรื่อยๆว่าพองหนอยุบหนอไปเรื่อยๆ

สักประเดี๋ยวมันจะผลอแว็บ พอยุบก็จับได้เลย เหมือนราชัน รดลงสะพานวูบลงไป แล้วก็ทวารหูปิดไม่ได้ยินเสียง แต่ข้างในรู้หมด หลับมีสติอย่างนี้ นี่เอง แล้วที่นี้ เราจะสังเกตตัวเรา หลับนอน ๓ ชั่วโมง เหมือนนอนชั่วโมงเดียวไว้มาก เราจะพลิกตัวก็ครึ่งรู้หมด รู้พลิกแบบใหม่ อย่างไหนรู้หมด จะนอนตะแคงหรือนอนหงายนอนคว่ำ รู้หมดเลย พอถึงเวลาถึงสะดุ้งตื่นขึ้น มาตามเวลาเลย ข้อ นี้หลับมีสติ อย่างนี้เอง

นอนมีสติ เราจะเห็นวินัยพระจะจำวัด ต้องปิดบังเสียให้ดี ปิดห้องหับเสียให้ดี ไม้จันมี
อาบัติโทษ ข้อเท็จจริงก็หมายความว่าเดี๋ยวประชาชนเขาจะเห็นนะเอาศีลออกมาให้เขาดู ก็
ลำบาก ถ้าหลับมีสติศีลไม่ออก หลับมีสติ ตื่นมีสติ ขอให้ท่านฝึกๆ ไป ได้ผลอย่างนี้ในหลัก
บอกหลับมีสติ ตื่นมีสติ หลับมีสติได้อย่างไร หลับพลิกตัวก็ครั้งรู้หมด รู้ข้างใน ถ้าวิปัสสนาข้าง
ในต้องรู้นะ เผลอไปดิ่งพสุธา มีแต่สมาธิ ไม่ใช่วิปัสสนาแน่ ต้องรู้ข้างในพร้อม ข้างนอกไม่รู้
อย่างที่พลสมานัตติ นี้ข้างในรู้หมด ข้างนอกไม่รู้ ฉะนั้น มันก็ขึ้น นอนที่ฝึก นอนที่โล่งๆก็ได้ จะพลิกตัว
ก็ครั้งรู้หมด แล้วใครจะเรียก คำเดียวต้องตื่นได้เลย มันจะบอก สตินี้สำคัญ

อย่างบางท่านทำได้หลับนอนเก้าอี้ ได้เลย หายใจยาวๆ วางจิตไว้ที่ตรงคอ อยากจะหลับ
วางจิตไว้หลับเลย ถ้าวงเวียนเกินก็วางจิตไว้ที่หน้าผาก แล้วกำหนดไป ไม่หลับดูหนังสือต่อไป
ได้ ลองดูได้ถ้าสมาธิดี จับจุดบีบถูกต้องๆ ถ้าเราอยากจะหลับหายใจยาวๆ สงบจิตไว้ วางไว้ที่
คอที่เรากลืนน้ำลาย หลับเลย บนเก้าอี้ ได้ที่เรานั่งรถไปทางนี้ ๆ ไม่มีสติ ถ้ามีสติดีในการหลับ
รับรองถ้านั่งรถหรือนั่งเก้าอี้ ท่านจะหลับเฉยๆ ไม่โงกแน่นอน สติบอกพร้อม ๕ นาฬิกาที่ตื่นทันที
ดีกว่าไปนอนที่บ้านตั้งหลายชั่วโมง อันนี้ มีคนทำได้หลายคน

บางที่เราเขียนหนังสืออยู่บนเก้าอี้ จะพักผ่อน อยู่ที่ทำงานแล้วนั่งเขียนหนังสือเสร็จแล้ว
วาง ก็ค่อยๆ นั่งเก้าอี้ธรรมดาๆ หายใจยาวๆ พองหนอ ยุบหนอ แล้วอธิษฐานจิตว่าข้าพเจ้าขอ
หลับ ๕ นาที สำรวมจิตไว้ที่ลูกกระเดือกที่กลืนน้ำลาย ตั้งสติหายใจยาว ไม่เกินอึดใจหลับเลย
แล้วมันจะวูบลงไป พอถึง ๕ นาที ตื่นตามธรรมดาแล้วสดชื่น แต่ต้องวางจุดให้มันถูก แต่ก่อนที่
จะหลับได้นี้ ต้องฝึกมานานนะ ต้องฝึกเรื่อยๆ ให้มันเข้าออกได้ ทีนี้ ถ้าวงเวียนเกินเราอยากจะ
อยู่ต่อไปโดยไม่ง่วง ตั้งสติไว้หน้าผากแล้วหายใจยาวๆ ตั้งสติไว้ที่หน้าผากเดี๋ยวตาแข็ง สมาธิไว้
ที่นี่ ดูหนังสือต่อไปได้เลย อีก ๑ ชั่วโมงแล้วค่อยนอน

ถ้าวันไหนพุ่่งชานมาก ไม่ใช่ไม่ตื่นนะ มันมีผลลงมาให้กำหนด แล้วก็ขอให้ท่าน
กำหนดเสีย พู่่งชานก็กำหนดตั้งอารมณ์ไว้ดีๆ กำหนดพุ่่งชานหนอ แล้วหายใจยาวๆ ไม่ต้องไป
พองยุบ วิธีแก้หายใจยาวๆ ตามสบาย แล้วภาวนาในใจ พู่่งชานหนอๆ สักชั่วครู่หนึ่งท่านจะหาย
แน่นอน บางคนดูหนังสือปวดลูกตา อย่าให้เขาเพ่งที่จุ่มก ต้องไปที่ท้องหายทุกราย บางทีปวด
กระบอกตาดูหนังสือไม่ได้เลย ตาแดงร่นลงมากำหนดที่ท้องมันก็จะว่องไวคล่องแคล่วขึ้น แล้วจะ
หายไปเอง